

61 MVV Kwartaaljoernaal
61 MVA Quarterly Journal

Uitgawe # 4
Junie 2023

Edition # 4
June 2023

Inhoud . Contents

<i>Editorial / Redaksioneel</i>	2
<i>Chairman's Message / Voorsitters Boodskap</i>	3
<i>Huldeblyk aan Kol Gerhard Louw HC, MMM</i>	6

Kwartaal Nuusbrokkies

<i>Pro Patria Museum Military Fair</i>	12
<i>61 MVA Affiliation Certificate</i>	14
<i>CMVO Gedenkdien 28 Mei 2023</i>	16
<i>Chairman CMVO Annual Report</i>	19
<i>Johannesburg Regiment (JR) se Jaarlikse Formele Ete</i>	21
<i>In die 61 Riders se Slipstream</i>	23
<i>Operation Smokeshell 43 rd Anniversary</i>	25

Skouerskuur

<i>Club Omuthiya</i>	30
<i>Middelburg</i>	33
<i>Gariep</i>	36
<i>Wes Kaap</i>	47
<i>Gauteng</i>	48

Reaching Out

<i>Kelvin Luke and his Motorcycle</i>	51
<i>A Promise Made And Kept - Operation Sceptic (June 1980)</i>	52
<i>The Last Unknown Ops Askari Grave Found</i>	54
<i>Johan Pieterse</i>	55

Articles

<i>Brotherhood</i>	57
<i>DITSONG: National Museum of Military History</i>	58

Stemme uit die Bos/ Anekdotes en Vertellings

<i>Slagveld Gesprekke: Wees eerlik maar weet hoe om die boodskap reg oor te dra</i>	60
<i>Die Nag</i>	62
<i>The Unsung Heroes</i>	63
<i>Ratel te Huur</i>	64

Meg Mekkie Sê

<i>Situasie Bewustheid</i>	66
----------------------------	----

Boeke om te Lees

Spesiale Bylaag. Bravo Kompanie 1981

EDITORIAL

This is the fourth issue of the 61 MVA Quarterly Journal. Since the lack of feedback on the Quarterly Journal, this will be the last one. From July 2023 the 61 MVA will publish a Monthly Journal. The aim of this stays the same, but will be shorter. By this we hope that more 61 Mech members and friends of 61 Mech will contribute.

Just a reminder on the Aim of the Journal.

To be a mouth piece for the EXCO.

To report on current affairs within the 61 Veterans group.

To create a forum for research articles related to 61 Mech.

Cover Photo

Veteran - Toffie Grove at the Gariep National Skouerskuur
5 tot 7 May 2023.

Chairman's Message / Voorsitters Boodskap Johan Booysen

As 2023 is picking up momentum we had a wonderful start to the year. We are all faced with challenges in our daily lives but thanks to a strong brotherhood we are able to support each other. The Back a Buddy project is a tool that was created for enabling us to support members with food parcels country wide and is earning its keep.

The Gariep weekend this year was a welcomed relief valve for a lot of our members. Brothers were once again able to de-stress and just build the brotherhood from strength to strength. Jannie Nieuwoudt has, as always, done a tremendous job with the arrangements and "Kamp Komendant" Jacques Booysen kept us in line the weekend. This is turning into a weekend to remember and reserve for next year- Well supported by Bravo 87 and 88 respectively. First Weekend of May every year, a date to diaries. Big shout out to Jannie for agreeing to continue with his good work for another 12 months.

As Covid has taught us to stay mobile and adapt, we once again take the challenge head on. The Memorial this year will be at Ditsong on 19 August 2023 as well as Free State, Natal and Cape Province. We are aware that costs have skyrocketed and travelling, and accommodation is just getting out of control. Therefore, we are trying to save members money by keeping it local. This year Manus Myburgh did excellent work in tracing family members from our fallen brothers and invited them to Ditsong for the Memorial Service. If you have any names or family contacts to add please send us a mail to Admin@61mech.org.za

If you are not part of a "skouerskuur" segment and need more information regarding the Memorial services, please contact one of the following people. Please send WhatsApps to these

numbers and they can give you feedback when they are available. Also keep an eye on Facebook for more information.

Contact details as follows:

Jannie Nieuwoudt Cell no: 084 397 9619
Cape

Anton Muller Cell no: 084 666 6844
Natal

Reg Walkerley Cell no: 082 420 7997
Free state

Manus Myburgh Cell no: 082 490 1653
Gauteng

If you are interested to do something in North West or Mpumalanga please contact Jannie with your proposal.

10 June 2023 marks an important day in the History of 61 Mech. Every year Bloemfontein steps up to the plate to have a reunion for Ops Sceptic/Smokeshell. This year was no different as Veterans came from North and South for this get together. Thank you to Reg Walkerley and Barries Barnard for hosting another excellent weekend for the brothers.

Jaarlikse Algemene Jaarvergadering sal weer plaasvind te Ditsong voor die parade. Hou ons Facebook blad dop ter inligting. Indien u iets op Agenda wil plaas kontak Robert Torrani by: 073 671 6826.

Esme Grove doen goeie werk met die lede gelde. Een van die vrae wat baie gevra word is – “wat is in dit vir my?” Dit gaan nie vir ons hieroor nie, maar eerder oor hoe ons ‘n broer in nood kan help. Hy wat skouer aan skouer saam met my geveg het in die Rattel. Hy wat nie terug gekom het nie. Hy wie se naam op die naald erkenning voor gegee word. Dit waarvoor 61 Mech gestaan het en die

voortduur van die Geskiedenis en die Broederskap. Manne ek vra julle om ons te help op 61 Mech die Elite te hou. Wat dit was en altyd sal wees. Julle lede gelde is wat ons voortbestaan verseker. Indien jy geen eposte ontvang vanaf Esme nie stuur asb n epos aan - Membership@61mech.org.za

Mobilitate Vincere, Ons trots en ons Geskiedenis.

Meg groete,

Johan Booysen

61 MVA Back-A-Buddy

The veterans association was formed to act as a forum for veterans to be able to, amongst others, keep in contact, commemorate their fallen mates, support each other when support was needed, and share memories. In short, it is a brotherhood comprised of brothers who served together and their families. As these brothers have aged, another issue has reared its head. The medical and psychological, and financial needs of these brothers. This organization is doing its best to support these cases. It should be pointed out that we do not pay salaries and all work carried out by the organization is voluntary.

Needs:

As stated above, we are doing our best to address our members' core needs, mainly in supporting medical, psychological and financial needs.

Psychological:

Many of our members have PTSD. Some have been so severe that they cannot work or hold a job. Sadly many have taken their own lives. We hope that this trend doesn't continue and that we can help stem the tide.

Financial

Much of the financial needs go hand in hand with the long-term effects caused by PTSD, but this situation has become far more severe with

the impact of Covid-19. Most of our members are between the ages of 55 and 70, and where they have lost their employment, they find it very difficult for their age to find meaningful employment.

Medical

Many of our members are now in need of medical assistance due to their age. Some simply due to age-related medical conditions, and some as a result of long-term conditions due to injuries sustained in battle. The primary purpose of this application results from this category. It's a long story of heart sore, bravery, faith, support from friends and family and absolute dedication of a wife and children.

Our Role

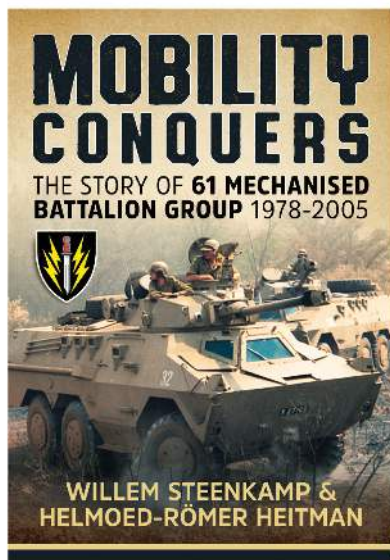
As a veterans' organization, we do our best to support our members in need. We have arranged to counsel members that need it. We have assisted members financially by providing Food parcels. Paid for medical expenses and sadly contributed towards funerals.

How we do it

We have undertaken various fundraising events, received numerous donations from those who can assist, and held multiple fundraising events.

Collectors Edition - Sold Out

MOBILITY CONQUERS

THE STORY OF 61 MECHANISED BATTALION GROUP 1978-2005

Willem Steenkamp & Helmoed-Römer Heitman

More than two years in the writing, this book is the warts-and-all story of the birth, career and death of the South African Defence Force's 61 Mechanised Battalion Group (1979-2005), generally acknowledged as the best fighting unit in Africa in its time. 61 Mech was structured as a combined-arms unit with integral infantry, armoured and artillery components the first in Africa and arduously trained in a fast-moving mobile warfare doctrine which was not based on adapted European tactics but was specifically designed for fighting modern bush wars in the forbiddingly difficult African battle-space. It was mounted in various versions of the Ratel armoured fighting vehicle, which was locally designed for African campaigning in frequently indescribable terrain conditions, and whose cross-country mobility and heavy firepower provided the means for applying the new doctrine. Backing it up were heavy weapons of local design such as the world-class G-5 155mm artillery piece, then the longest-ranged medium gun in the world, and its huge self-propelled wheeled version, the G-6. Led by some of the brightest officers in the Army, 61 Mech played a major role in the often hard-fought incursions into Angola between 1978 and 1988 and won all its battles, even though the South Africans were always vastly outnumbered by the armed forces of Angola with their abundant Soviet weaponry and Russian and Cuban advisors, and usually with an unfavourable air situation.

Written in an easy-to-read narrative style by two veteran military authors, the book includes many personal accounts by 61 Mech's officers and men, some of them in harrowing detail, and describes the preparations for the various operations and the on-going evolution of both the doctrine and the weaponry and equipment. But it also covers the broader context, including revealing glimpses into the hitherto almost unknown Angolan/Soviet/Cuban side of the conflict. Among other things it explains how and why the SADF became involved in the struggle against the South West African People's Organisation, pin-points for the first time the moment when the counter-insurgency campaign in SWA/Namibia became entangled with the Angolan civil war, and objectively analyses the much-debated question of whether there was ever a Battle for Cuito Cuanavale. It is also salted with short snippets of information which help to make it an entertaining read for people from anywhere in the world. Backing up the narrative are many specially drawn maps and a large number of photographs, of which most are not generic but directly related to the events in the narrative. For anyone needing a single blueprint on how to fight a successful conventional war in Africa, this is the book to read.

SPECIFICATION

Hardback, 245 x 170mm, 1152pp, 61 maps, c 400+ photos including some colour (badges & insignia)

Collectors Edition - Sold Out

Guldeblyk

Kol Gerhard Louw HC, MMM

18 Apr 57 - 17 Apr 23

**7de Bevelvoerder
61 Gemeganiseerde Bataljon Groep.
1991 tot 1993**

Gerhard Louw – só onthou ek jou...

Ds Fanus Hansen

Ontmoeting

My heel eerste herinnering aan Gerhard is 'n Maandagoggend. Dit was my eerste werksdag by 61 Meg Bn Gp. Ek is 'n diensplig Kapelaan en sopas inverplaas Rooikop toe, net buite Walvisbaai.

Ek het die ordergroep bygewoon en met die uitstap het Gerhard gesê: “Dominee, sien jou in my kantoor.” By die sekretaresse gevra: “Mag ek maar instap?” Sy het instemmend geknik. Ek het gehalt, gesalueer, en bly staan, sy het gesê: “Gaan in!” Ek het by sy tafel gehalt en weer gesalueer...

Gerhard was besig om met 'n turquois Parker pen te skryf. Ek het na sy skryfwerk gekyk. Dit was 'n fyn, uiters netjiese handskrif. Die gedagte by my was: jy moet 'n “fine refill” kry, dan sal dit nog netjieser vertoon. Hy het ophou skryf, opgekyk en gesê: “Dominee, ek is 'n professionele soldaat. Ek weet jy is 'n beginner, maar ek werk nie saam met amateurs nie. Kry jou kantoor sleutel by die Adjudant. Jy is verskoon.”

Ek het gesalueer, omkeer, uitgestap, my sleutel gekry, my kantoor gaan skoonmaak, meubels geskuif, trommels vol boeke uitgepak... Gerhard het my net na 10:00 kom haal vir teetyd en gevra: “Wat het jy gedink?” “Kommandant, ek sal jou wys, ek is nie 'n amateur nie!” Gerhard het geglimlag.

Op daardie oomblik het die grootste stuk vorming in my lewe begin.

'n Netjiese fyn handskrif...

Tot vandag toe wonder ek hoe Gerhard se klere, na weke in die veld, nog steeds skoon en

gestryk was, hoe hy elke oggend geskeer was, sy hare netjies gekam? Villiers de Vos vertel dat hy Gerhard een keer vuil, byna verwese, in die veld gesien het. Dit was die nag na Tumpo III.

Fred Bridgeland skryf hoeka oor Gerhard: “Tall, erect and broad shouldered, Louw was a highly disciplined career officer... who took his soldiering very seriously. In his intensity he bore more resemblance at first acquaintance to an officer of the British school than the more anarchic and quarrelsome Boer tradition.”

En daarom was die eenheid netjies, die voertuigpark netjies, 'n parade foutloos, 'n Meg-aksie (wanneer die vrouens op 'n Vrydagmiddag-aand kom saam kuier het) het altyd van fyn smaak getuig. 'n Ratel met 'n pap wiel, se toring nie in die regte rigting gedraai, geen stopblokke voor die wiele, 'n oop hatch, is dadelik opgemerk. Glen Strydom, Sierra Battery, het eendag na 'n stalparade opgemerk: “This Commadant is Armour, but he taught me a few things about a G5 today!”

Gerhard se sketse vir 61 Meg Bn Gp se affiliasiedrag, nadat die eenheid Moedereenheid status verwerf het, was so netjies, dat dit alles net so aanvaar is, die ruitergordel-gespe, die affiliasie hangertjie en die beret kenteken. Gerhard het die oorsig oor die maak van die Vaandel, geborduur met egte sy, met 'n fyn hand en arendsoë gekoördineer.

Ek is 'n professionele soldaat...

Ek onthou 'n baie groot oefening op Lohatlha waar 61 Meg Bn Gp die grootste deel van die blou-magte gevorm het. Die laaste dag se aanval was vroeg oggend net voor eerste lig. Die Rooikat Eskadron het 'n vinnige flankaanval op rooi-magte geloods. Hulle het dit gedoen

sonder om mobiliteit te verloor en met optimale voertuig gebruik.

...’n sin vir humor...

Die Kontrole staf het ’n Rooikat verlies verklaar. Gerhard wou onmiddelik die rede weet. Die KS het geantwoord dat die Rooikat deur ’n T72 tenk uitgeskiet was. Gerhard het die Rooikat Eskadron bevelvoerder – Johan de Wet, gevra om die presiese aksie en afstande tussen die T72 en die Rooikatte te rapporteer. Dit het geblyk dat dit onmoontlik was vir die T72 om die Rooikat te kon tref (gegewe die gevegsdata op daardie punt).

En toe kry die KS’e, op 61 se bevelsnet ’n les in die aanwending van die Rooikat, rooi-magte doktrine, die aanwendingsafstand van ’n T72 en alles en nog wat. Die fout wat ’n sekere KS toe maak, dalk wou hy net die situasie ont-lont, was om te sê: “Kom ons speel die T72 het die Rooikat uitgeskiet...” Dit is toe daar waar Gerhard ontplof; ’n rustige afgemete ontplof-fing. Die volgende het op die bevelsnet deurge-kom: “Ek maak oorlog, ek speel nie oorlog nie”, en toe: “Alle stasies, dit is 9 self wat praat, die oefening is verby, ons gaan huis toe...”

Soos ek Gevegskool geken het, was daar hooggeplaastes op die koppies ontplooi, geselsend oor ditjies en datjies in afwagting op die aan-val.- Maar 61 is “huistoe”!

Ek het Gerhard tydens waarderingsprosesse vir Teinstedelike operasies beleef, tydens gespanne Gesamentlike Operasionele Sentrum - GOS gesprekke, op ordergroepe wanneer ek as waarnemende formasie kapelaan te Gevegskool se ordergroep moes insit, Gerhard was ’n profes-sionele soldaat, hy het geen - maar geen ama-teuragtigheid geduld nie.

En toe het ek hom in 2018 tydens ’n veterane toer na Angola by Cuito beleef. Met tientalle mikrofone en kameras enkele sentimeters van sy gesig, het hy die buitelandse pers by die brug oor die Cuitorivier te woord gestaan oor Tum-po III, op die punt af, professioneel, afgemete.

Gerhard kon heerlik lag. Die sitate vir die ont-vangs van die DVD (drol van die dag) trofee tydens gesamentlike groot tee op Woensdae het hom altyd laat kraai van die lag, terwyl sy lag eintlik ’n neus was wat hy op ’n plooi getrek het met ’n enkele lag geluid. Hy kon die snaaks in die raarste situasies raaksien. Dit het my dik-wels ’n oomblik geneem om te snap waarvoor Gerhard lag.

Gerhard het sy junior leiergroep verstaan...

Mannetjies Coetzer, op daardie stadium kort-diens, was die Peloton-Sersant van Bn HK, die Zero voertuie en -bemanning het onder Man-netjies geressorteer. Maar Mannetjies was ’n Genie soldaat wat baie handig was in die een-heid, daarom het hy ontplooiing na ontplooiing misgeloop. Met die gevolg dat almal van ons al die (Geel Messie) Bedrewendheids kenteken gedra het, toe kort Mannetjies nog steeds een. Maar Manne was ’n planmaker. Hy neem ver-lof en reël dat hy in die eenheid in die Roll-Call boek nie as “verlof” gemerk word nie, maar “op afgedeelde diens”, want sy makker Neil Bru-wer is die Kompanie Sersant Majoor by A-Komp in Thokoza, aan die Oos-Rand.

Mannetjies klaar daar in en is operasioneel ont-plooi, so lekker is die maneuvres, dat Manne-tjies, toe hy moet terugkom Walvisbaai toe, be-weer hy is van die vliegtuig afgesit, want die flossie was vol! En Mannetjies bly nog ’n week! Intussen bel Gerhard die lugmag, daar was plek op die flossie, hy kom agter dat Manne gejok het. Terug in die eenheid (’n week laat) is Man-netjies op orders. Toe Mannetjies uitstap is daar trane in sy oë: skuldig aan leuens, sy Messie word nie toegeken nie en hy mag nooit weer Kortdiens aansluit nie (en Mannetjies het hoe-ka nog net ’n paar dae oor gehad van sy hui-dige kontrak). Ons staan nog so en simpatiseer met Mannetjies, toe Gerhard sy kantoor venster oopmaak en vir Mannetjies roep: “Korporaal, nooit weer Kortdiens nie, maar vul jou Staandemag aansoek in, ek sal dit aanbeveel...” en

daar staan die Personeel Offisier agter Manne-
tjies, met al die nodige vorms in sy hand...

Tumpo III

Gerhard het dikwels gesê dat daar al oorgenoeg oor Tumpo III geskryf is, en dat hy nie iets het om by te vertel nie. Wat ek weet van Tumpo III is dat Gerhard 'n HC verdien het vir sy optrede by Tumpo. Die detail daar rondom is inderdaad baie goed beskryf. Net 'n paar penstrepe. Gerhard is met baie minder as 'n Regiment Tenks in vir die geveg. Hy het daarna gesê dat die burgermag troepe van Regiment President Steyn, nie geweet het wat op hulle wag nie en daar was nie geleetheid om hulle daarop voor te berei nie.

Een van die soldate het na afloop van die geveg 'n knipmes aan Gerhard oorhandig, wat geraam in sy studeerkamer hang, saam met sy Graadsertifikaat en sy Veertig Jaar Troue Diens Sertifikaat. Ek wens so ek het 'n stawende dokument gehad om my volgende stelling te verifieer, maar ek vertel dit uit die mond van 'n baie betroubare bron. Sitate vir Dapperheids medaljes word gewoonlik geskryf deur jou meerderes, Gerhard se sitaat is deur die Burgermag Troepe waarmee hy die geveg in is geskryf... en Gerhard het sy Honoris Crux ontvang.

Gesinsman, baie lief vir Santie

Binne Gerhard, die professionele soldaat, het 'n liefdevolle gesinsman geskuil. Gerhard was oneindig lief vir Santie, en baie lief en baie trots op sy seun, Andrew, sy skoon-
dogter Belinda en sy pragtige dogter, Ansoné, só baie soos haar Pa... Hierdie gesin het Gerhard so pragtig versorg, tot op die einde.

Na afloop van die Erediens ter viering van Gerhard se lewe, val almal in 'n lang ry in, om vir oulaas een van 61 wit rose by Gerhard se foto neer te sit, vir oulaas te salueer. En daar sien ek vir Santie, omtrent sewende in die ry, agter 'n paar soldate. Hoeveel keer het Santie nie tweede-viool gespeel nie...?

Tumpo IV

Gerhard se laaste geveg was teen Motor-Neuron Siekte, hyself noem dit; "my Tumpo IV". Hy sê aan Abel Esterhuize, die studieleier vir sy Meestersgraad, verbonde aan die Militêre Akademie in Saldana, dat hy hierdie geveg met dieselfde professionaliteit, met dieselfde waardigheid waarmee hy destyds Tumpo III geveg het, sal veg. Want vir beide Tumpo III en Tumpo IV was: "Die opdrag dieselde, en die uitkoms reeds bepaal..."

Aweregse lig...

Tydens die Erediens ter viering van Gerhard se lewe, lees sy digters-vriend, Pieter Roodman, met 'n waarskuwing dat daar in die titel, geen politieke betekenis skuil nie, dis 'n anderse "aweregse"... 'n gedig vir Gerhard, 'n gedig oor Gerhard voor,

*aweregse lig
teen 'n muur hang
veertig jaar troue diens
'n met lof meestersgraad
'n honoris vir 'n held
sy brein meet saam rodin
die heelal steselmagtig af
kuier in sy kop met
descartes heidegger marx
wanneer die siekte se mure
sy aardse ruimte verklein
ontvang hy 'n saluut
van die dapperes
en die denkers
terwyl hy sy aweregse lig
op hulle debate
oor veldslae
en die ekspans
se oorsprong skyn*

Heuning en Heling

Op 'n aand in 2018, tydens 'n Veteranetoer in Angola, na die dag van ons besoek aan Cuito Cuanavale en die Doelwit van Tumpo III, waar drie van Gerhard se Tenks steeds staan, ont-

vang ek 'n kort briefie van Gerhard. Die briefie is 'n "dankiesê" – hy het my vroeër die dag versoek om saam met hom in een van die tenks te klim, Gerhard het 'n byenes raak geskop, 'n Swerm kwaai bye is die tenk uit, hy het afgebuk en met sy vinger heuning afgevee en geproe, vir my gesê: "Proe, dis lekker..." – en op die briefie, in sy netjiese fyn handskrif:

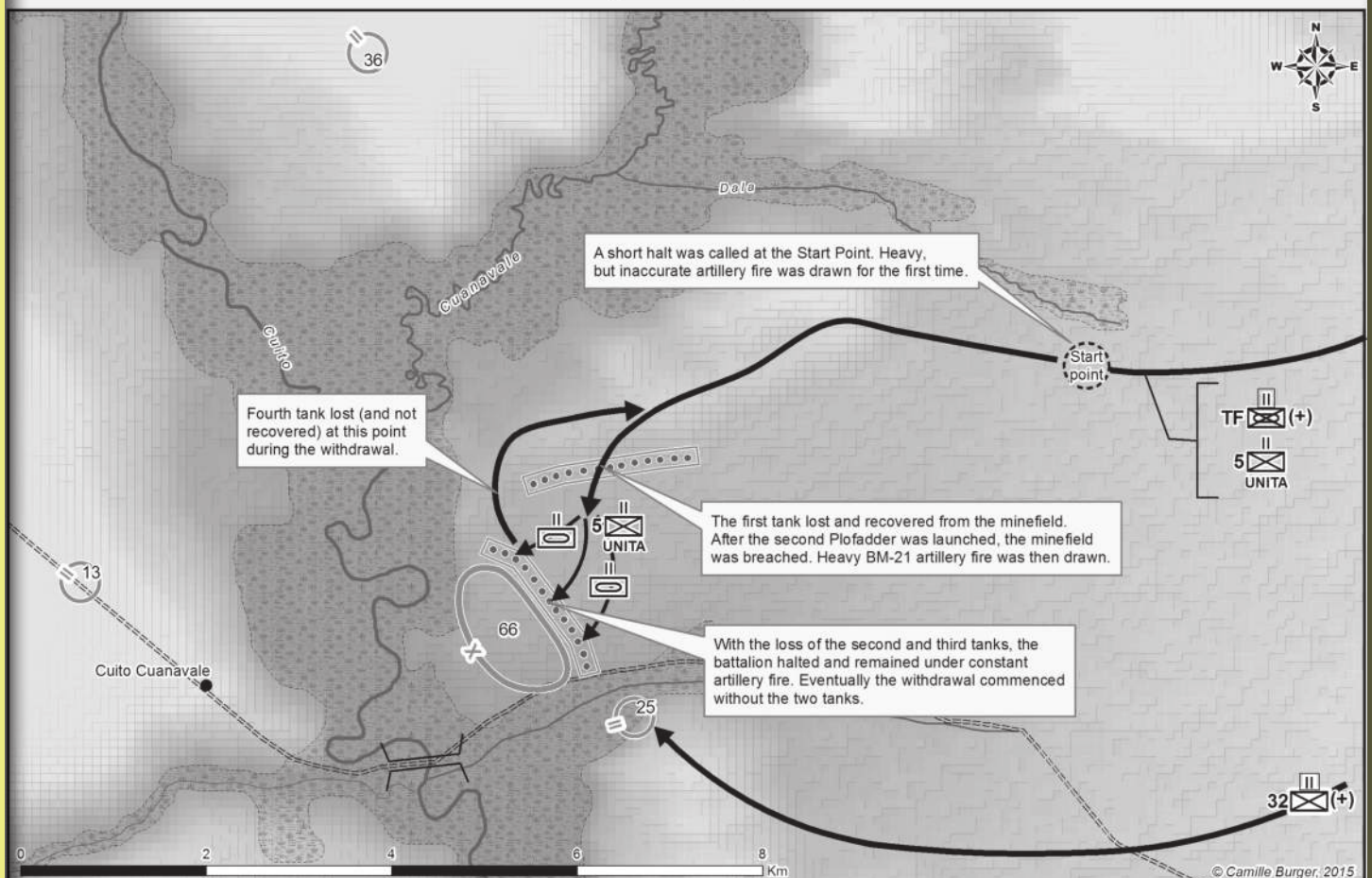
"Simson het na sy ondier gegaan en heuning daar gevind, dankie dat jy vandag saam met my in my ondier geklim het, ek het heling daar gevind..."

Rus sag, liewe Gerhard. Dankie vir die ure se gesels; oor die ekspans en die lewe, oor God en oor niks, oor geloof en oor Jesus, oor Heidegger en Socrates...

Ek is dankbaar dat die dag, toe ek wonder of ek by jou moet gaan kuier – want ek wou jou nie só sien nie – my seun vir my gesê het: "Pa moet ry, Oom Gerhard is in elk geval die een mens wat die grootste invloed op Pa se lewe gehad het..."

Map 58: Tumpo 3

Quarterly News Snippets

Kwartaal Nuusbrokkies

On The March

PRO PATRIA MUSEUM MILITARY FAIR

VOORTREKKER MONUMENT

1 ST MAY 2023

Wayne Riddell

Last year, we were positioned in a thoroughfare that saw plenty of foot traffic past our stand that had us flat out busy from around 08:30 until noon with no respite. Whereas this year, we were probably better placed from a space perspective but unfortunately it never saw us as busy as last year with passing foot traffic.

61 Mech stepped up their image and display this year at the fair with the introduction of a new foldup roll of honour wall of remembrance. It displays the operation names; the members rank and names and lists the date of ultimate sunset call. The other new addition was the display and usage of our new mobile Shop, or the 61 Mech “Snoep Winkel” as I call it. This trailer houses our entire stock offering, ammo crates for both storage and display, tables and the many gazebos and pop-up branding.

The new wall was certainly a talking point at the fair and honestly, I doubt people actually realised just how many 61 Mech members were lost in the 10 years of operational combat until it was shown on one large wall all together. Even the needle at Ditsong hides the vastness of the amount of loss. The noticeable decline in foot traffic however did not detract from the relative success in terms of both buddy fund revenue but also the increased number of new members signing up to the Veterans Association.

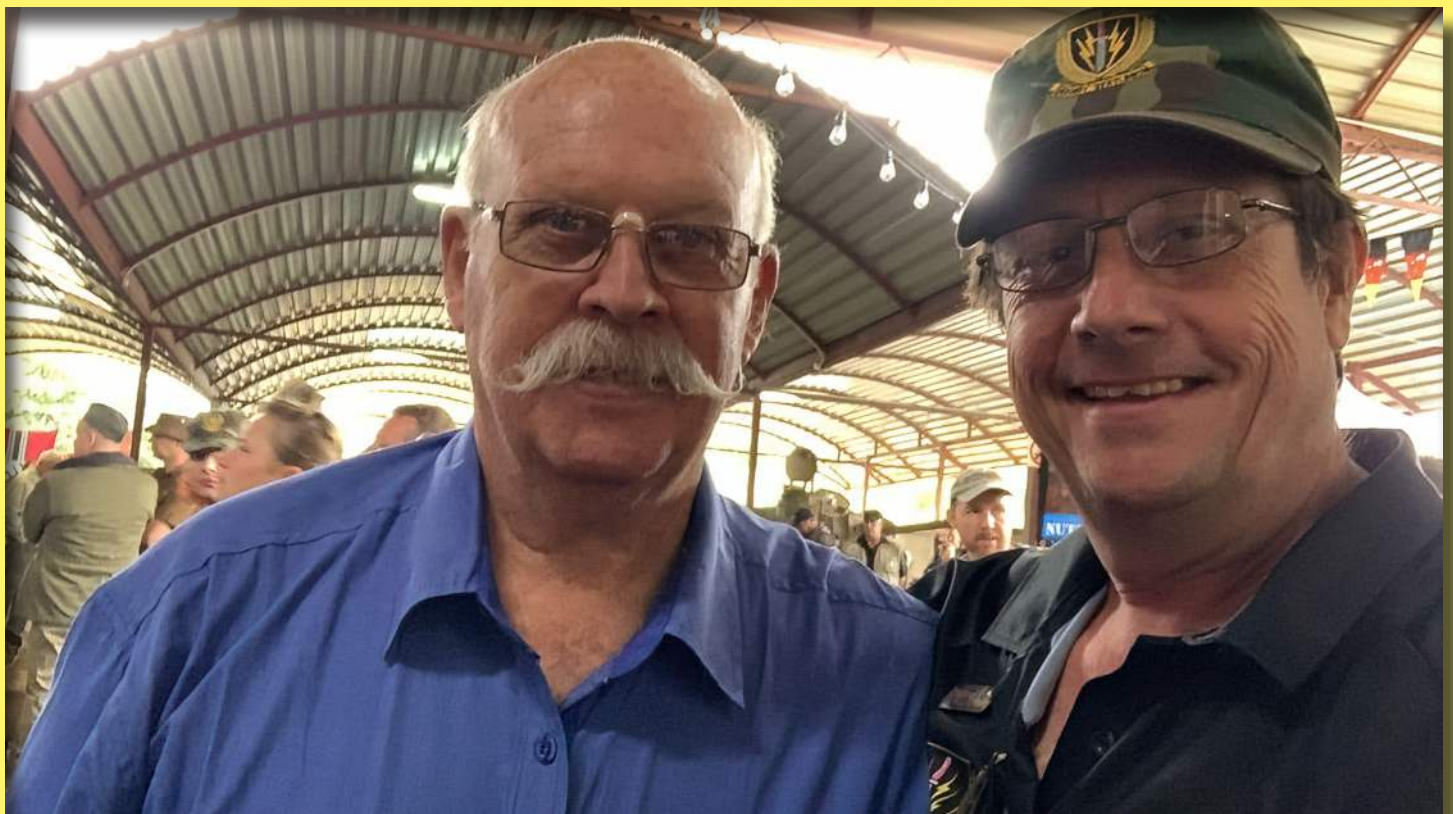
Members visiting the stand also got to view the “Geel Messie” memorial triangles that the Exco are working on giving to the surviving family of lost members who never actually got to receive their operational badge due to their operational demise.

Then, eagle eyed members got to also see the (not yet approved), “Swart Messie” for lifelong membership on display. This is an initiative by the EXCO to reduce administration processes with membership and easily identify “Life Members”. Watch out for more on this in future issues.

61 Mech Veteran Association keep setting the standard for others to follow. Mobilate Vincere For the second year running, 61 Mech displayed and traded at the Pro Patria Military Fair. This year the organisers tried to build on last years successes. Some with great forward momentum and some with a miss step that will need a revisit.

Maj Genl Laurence Smith present the 61 MVA Affiliation Certificate to Wayne Riddell 27 May 2023.

COUNCIL OF MILITARY VETERANS' ORGANISATIONS
OF REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

RAAD VAN MILITÊRE VETERANE ORGANISASIE
VAN REPUBLIEK VAN SUID AFRIKA

AFFILIATION CERTIFICATE AFFILIASIE SERTIFIKAAT

2023/24

AWARDED TO / TOEGEKEN AAN

61 Mech Bn VA

*As a Full Member with voting rights to the mandated representative at Council Meetings.
As 'n Volle Lid met stemreg aan die gemandateerde afgevaardigde by Raadsvergaderings.*

Awarded this / Toegeken op 27^{th/ste} day of May/dag van Mei 2023

Chairperson / Voorsitter
Maj Gen / Genl Maj (ret/aft) L.R. Smith

Secretary General / Sekretaris-Generaal
Col / Kol (ret/aft) J.M. van As

MAXIM

“ I shall never forget the 61 Mech soldiers’ “remarkable” morale, esprit, team-work and endurance: Away from home, living in field conditions and exposed to a challenging work environment where they did anything from combat exercises to attending to building tasks in the base, guard and kitchen duties, they still remained well-disciplined and motivated.”

Johan Dippenaar

Did You Know?

The first three Ratels were built in 1975

Hull number 1 -

Hull number 2 -

Hull number 3 – As seen in the photo went through all the tests, but it completed the circle of stringent evaluation. It was destroyed at Potchefstroom in 1976.

CMVO Gedenkdien 28 Mei 2023

Die 61 Meg MVA het weereens op 28 Mei 2023 by die Voortrekkermonument die kransetafel beman by die RMVO (SA) se jaarlikse herdenkingsdiens by die SA Weermag Muur van Herinnering, op die Voortrekker Monument Erfenisterrein.

Die Muur van Herinnering was op 25 Oktober 2009 in gebruik geneem, en sedertdien word jaarliks 'n gedenk diens gereël deur die RMVO. Die name van meer as 2500 individue wie in diens gesterf het, verskyn op die muur. Ongeveer 800 persone, wie se name met 'n asterisk gemerk is, het tydens operasies gesterf.

Die ander lidorganisasies van die RMVO SA, ander militêre veterane organisasies en individuele militêre veterane bring ook hulde aan alle soldate wat in diens van hul Vaderland gesterf het.

Die oggend was dig bewolk en die organiseerders het gewonder of dit die bywonings getalle sou beïnvloed. Toe die Harvards om 10H00 hulle verbyvlug doen was die wolke aan die opklaar. Later toe die Alouette 3's in SA Lugmag kleure oorvlieg was dit sonnig.

Die dag het uitstekend verloop. Die organiseerders het hulle uitstekend van hul taak gekwyt. Selfs die karwage was aangetrek soos Boere, kompleet met Voorlaaier en Kruithoring. Wonderlike sang deur Jannie Moolman en Franna Benade. Groot dank aan manne soos Johann du Preez, en almal en organiseerders wat meegewerk het om ons en ons gestorwe makkers 'n wonderlike belewenis te gee. Daar was selfs 'n krans gelê vir Markus, die hond wat getrou elke parade vir ons dieremakkers kranse gelê het. Hy is oorlede, en sy Oubaas het vir hom 'n krans gelê....Die hele parade het soos een man opgestaan en hom gesalueer.

Soos gewoonlik was die 61 Riders ook op hulle pos.

CHAIRMAN CMVO ANNUAL REPORT

A Summary

Maj Genl L Smith (Ret)

The 2022 work session helped the MANCO streamline processes and become more clinical in decision-making. Meeting procedures were refined to focus on decisions and not waste time on staff work.

During a work session in 2022, three priorities were identified and have guided the actions of MANCO in the past year. The priorities are representation, support, and guidance.

OUTCOMES ACHIEVED

Highlights

The MANCO secured support from high-level officials, including the Minister of Defence and Military Veterans, for our cause. We established better relationships with other Statutory Force Associations and this was advantageous during the successful December 2022 campaign to adjust Pension Regulations.

The MANCO represented CMVO SA well at SANDF, with Chief Human Resources showing commitment to the veteran community. Several enabling liaison meetings were held, but there were some challenges when liaising with ASB Garrison due to command changes and staff investigations.

C HR has declared support for clarifying policy issues regarding the Regular Force Medical Continuation Fund. Proposals from the South African Air Force Association have been useful and aligned with the Military Command Council. The Mil Vet Pension allowed for an opportunity to exploit established networks with other Statutory Force MVAs,

resulting in unity and political support from various associations. The medal project has taken off with support from the SANDF, and the new Constitution has been finalized for approval by the Council.

The 2022 CMVO Remembrance Service and Wreath Laying was successful and well-received by Military veterans and their supporters. The Office of the CMVO SG provided assistance to individual cases that couldn't be addressed by MO administrative entities and desperate Mil Vets without affiliation to CMVO. This was done without an assistant and had a considerable impact on the SG's personal time.

The finalized Military Veteran Dress and Ceremonial Guidelines are now available with updates on Ribbons for Summer Veteran Dress Code. The MANCO Team has adjusted to new meeting procedures which are effective and will reduce meeting times.

Failures

The management of the Mil Vet Database is a major issue with no short-term solution. Although the SANDF is willing to facilitate migration of vete-

rans, the Basic Data Base Framework can only be put in place by CMIS via SITA. Attempts to address the Regular Force Medical Continuation Fund have been disappointing, and attempts to obtain information through online seminars have been unsuccessful. These issues will be taken up with the newly appointed Acting Director General of the DMV.

The Cemetery Project with Army Support Base Garrison has not progressed as planned and efforts are being made to increase enthusiasm. SADFA has had success with Garden Service Volunteers, but Thaba Tshwane South Cemetery remains a medium-term project with other issues beyond CMVO SA's control. The MANCO is investigating creative solutions to fill administrative gaps, which may include establishing a Non-Profit-Company linked to CMVO SA. Relations with DMV are strained, and consensus in factions within the MK environment seems unlikely. The future functioning of SANMVA is uncertain due to current dissonance.

The CMVO SA community is diverse and the Coun-

cil needs to recognize this when managing it. Despite cultural and priority differences among Member Organizations, the common denominator is serving the best interest of military veterans with available resources. Member Organizations need to decide their level of involvement. The outcome of the Military Veteran Pension Fund issue will be clear soon.

CONCLUSION

This passage highlights the importance of honoring military veterans for their sacrifices in service to their country and recognizing and remembering their sacrifices throughout their lives. Additionally, it emphasizes the aim of contributing towards reconciliation and nation-building.

The World Veteran Federation values comradeship and honoring the legacy of veterans. Therefore, it is important for us to maintain our respective military veteran associations and focus on serving the best interests of our fellow veterans.

MAXIM

The troops lounged peacefully on the sandy Namibian soil in front of me. Their eyes were shining, stark anticipation could be read on their faces. I wished that the enemy, their fathers, mothers, sisters, brothers and girlfriends could see them as I saw them. They were young and energetic.

Awesome!

Roland de Vries

Did You Know?

The SADF had its own "Speed Queen". One can't call it a machine since it had no power source. These "Speed Kings" was manually driven by the soldier operator. It could wash up to 15 kg wet load. With vigorous turning it could be finished in 10 minutes for the washing cycle and with clean water be rinsed in 5 minutes.

Johannesburg Regiment (JR) se Jaarlikse Formele Ete

61 Meg het soos vorige jare die Johannesburg Regiment (JR) se jaarlikse formele ete bygewoon. Dit het plaasgevind op 3 Junie by die Wanderers Club. Baie oud nasionale dienspligtegis wat in 61 Meg gedien het, was aan JR toeken vir hulle burgermag diens. JR was deel van 72 Brigade / 7 Divisie was in 1980 oorgeskakel na 'n gemeganiseerde eenheid. Die verbintenis tussen 61 Meg en JR strek oor vele dekades.

Toffie Grove met sy seun Jaco

Toffie Grove

Dit was 'n baie aangename aand. Ek het saam met my seun Jaco bygewoon. Dit is elke ouer, of behoort elke ouer se begeerte te wees om ons geskiedenis voort te dra. Daarom moet hulle belangstelling aangewakker word. Ons 61 Meg tafel was seker die lewendigste tafel.

Die manne was vol kwinkslae en baie humor het bygedra tot die oud-soldate atmosfeer. Marco Caforio was weereens op sy stukke. Hy het sy kunsoog 'n paar keer in sy wynglas "verloor: tot groot vermaak van almal.

Nadat die formele gedeelte verby was, het die manne begin rondkuier tussen die tafels. So het Marco by 'n ander tafel beland. Hier was 'n groep van die jonger garde wat aan sy lippe gehang het toe hy sy ondervindige oor die Bosoorlog gedeel het.

Die aand was 'n groot sukses en almal wat bygewoon het sien uit na volgende jaar se funksie.

In die 61 Riders se Slipstream

Hoogtepunte uit die afgelope Kwartaal

Op 28 Mei het sowat agt van die 61 Riders gehelp by die kranse tafel van die RMVO se gedenkdiens. (Sien in die vol artikel in hierdie Joernaal),

Die 61 Riders het Kelvin Luke se ou motorfiets weer op die pad geplaas. 'n Pragtige stuk restourasie werk.

Sien volledige artikel in hierdie uitgawe - "Reaching Out"

Eugene Liebenberg

En met daai 61 sticker maak ek my BMW 200kmh vinniger en ook mooier..

5 tot 7 Mei 2023. Gariep Gesinsnaweek.
Die 61 Riders was daar.

(Sien meer hieroor in die vol artikel in hierdie uitgawe).

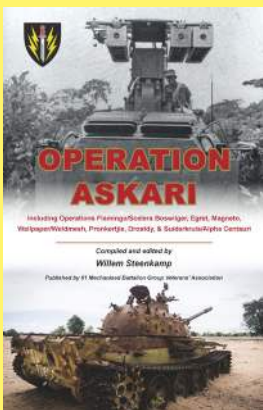
Verkeer bietjie sosiaal saam met ons Airborne riders Broers

Eugene Liebenberg

En hier het ons oorlog 40 jaar terug begin. Altyd 'n half vreemde gevoel om daar te stop. 1 SAI Bn

61 MVA PUBLICATIONS

R300 + R100

For All 61 MVA Publications

PURCHASE

Prior to ordering kindly confirm availability.

Your payment per copy plus R100 postage (PostNet) will confirm your order. Make your payment to:

Account Name: 61 MVA
Bank Name: Standard Bank SA,
Universal Branch Code: 006305
Account Number: 00 329 366 1
Reference: Book Title + Your name
Send proof of payment and personal information to admin@61mech.org.za

Operation Smokeshell 43 rd Anniversary Bloemfontein - 10 June 2023

By - Andrew Whitaker

A total of 23 operation Sceptic veterans attended at least part of the weekend's various events. Many with their wives and families as well. Furthermore the events were attended by Nicole Dickson, Deon Lamprecht, Piet Terblanche, Denise Wiese, Jaap Steyn, Elna Van der Walt, whose husband Cobus passed away 2 years ago from Covid and Ampie Kemp, whose brother Gert was killed during the battle.

The first event was the monthly 61 veteran's get together at Club Omuthiya. This was probably the biggest turnout ever at the Club and I estimate close to 100 people attended. This took the form of a braai, which I think was enjoyed by all.

Next morning 10:00 was parade time. Mike Bond, a Smokeshell veteran was our MC,

Pierre Du Plooy, a Smokeshell veteran, turned Methodist minister, was our chaplain, Piet Terblanche, a Sergeant Major, during our training was the Parade Commander and Ret General Dippenaar (commanding officer during the operation as Commandant Dippenaar) addressed the parade.

Along with the Bloemfontein Scottish pipe band, playing at the appropriate times, the normal remembrance parade and wreath laying ceremony took place. However, not so normal, 17 veterans were awarded their “geel messies”.

This award was introduced at 61 after our operation and it has now been agreed to award them to our veterans as well. This was followed by the awarding of the “geel messie in a wooden triangle” posthumously to Gert Kemp and presented to his brother Ampie and to Cobus Van der Walt posthumously and presented to his wife Elna.

After the parade we enjoyed tea and coffee and eats provided by the Bloemfontein veterans.

We then assembled at the Tractor museum from 15:00 for a Spit braai. 2 Lambs had been donated and the local veterans had organised potato bake, pap and sous and home made bread. Approximately 60 people attended and I think fair to say enjoyed by all. It was an awesome

venue, owned by HP Ferreira’s cousin, Jan at no cost. This gesture was really appreciated. Sadly Jan’s wife was not well and in ICU and she passed away the next morning. Our condolences to all her family.

At approximately 22.00 it was time to say our goodbyes, but hopefully we meet again next year in even bigger numbers.

Special thanks must go to the various donors. Those that attended for food supplied; Judy Van der Westhuisen, whose brother, Piet Joubert was killed at Smokeshell, never attended but donated R3000 to assist in providing accommodation for those less fortunate. This was an awesome gesture, which allowed 4 veterans, that would not have otherwise been able to attend, to join us. Then Reynecke Park, where most of those from out of town, stayed, also gave us a very special discounted rate.

WEEKEND PROGRAM

9 June - 18.00: Bring and Braai for all 61 Veterans, family and guests at Club Omuthiya.
Smokeshell veterans and guests, food has been arranged.

10 June – 10.00: Remembrance parade at Club Omuthiya.

MC – Mike Bond

Chaplain – Pierre Du Plooy

Address – Ret Gen Johan Dippenaar

Parade SM – Ret SM Piet Terblanche

On Parade Smokeshell veterans, Bloemfontein Scottish Pipe band and invited representatives from other units.

Format: Welcome.

Address.

Presentation of “ Geel messie”.

Remembrance service.

Laying of wreaths.

Last Post.

Refreshments at Club Omuthiya.

10 June – 15.00: Spit Braai at Tractor museum for Smokeshell veterans, their families and invited guests. Including showing of Legacy video to be released that morning “The Heroes of Smokeshell”

The wives of Smokeshell veteran's at the weekend get together in Bloemfontein.

Skouerskuur

Club Omuthiya Skouerskuur 5 April 2023

Die maandelikse Club Omuthiya Skouer-
skuur wat op 5 April plaawsgevind het, was
weereens 'n wenner. 62 mense het die ge-
leentheid bygewoon. 'n Heerlike kuier met
'n paar ou Vriende (Jan Buys en Francois
(Joep) Joubert) wat 'n skaap geskenk het en
dit ook gebraai het. Koos Kotzé van Lega-
cy Conversations het 'n baie insiggewende
praatjie gelever. Ander bekendes soos Jo-
han Raath, Colin Steyn, Paul Bester, Gert
Swanepoel, Liam van der Westhuizen en
Fanus Smith om net 'n paar te noem het ook
bygewoon. Ons het heerlik gekuier om die
braaivleis vure. 'n Spesiale woord van dank
aan Jan Buys vir die skaap wat hy geskenk
het en dan die Dames wat die slaai, brood,
konfyt en kaas geskenk het, dit was heerlik
en baie dankie daarvoor.

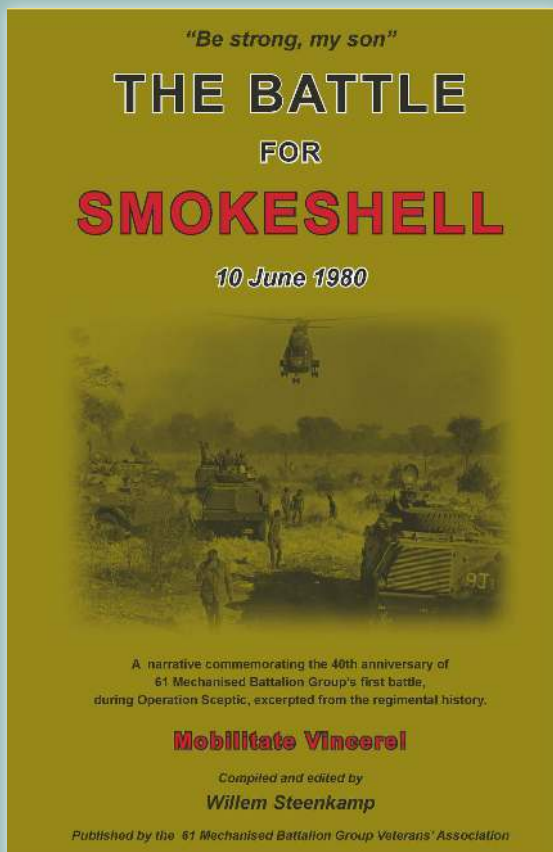

4 Mei 2023

AO1 Piet Terblanche - About Cassinga

61 MVA PUBLICATIONS

R200 + R100

For All 61 MVA Publications

PURCHASE

Prior to ordering kindly confirm availability.

Your payment per copy plus R100 postage (PostNet) will confirm your order. Make your payment to:

Account Name: 61 Mech Battalion Group Veterans Association

Bank Name: Standard Bank SA,

Universal Branch Code: 006305

Account Number: 00 329 366 1

Reference: Book Title + Your name

Send proof of payment and personal information to

admin@61mech.org.za

Middelburg 61 MVA Skouerskuur Saturday 15 April 2023

Guest Speaker: RSM Kobus Kemp
**Discussion Topic: Ops Merlyn. The 9 Days
War 1989**

By: Willie Cloete

The event was attended by 61 Mech RSM Kobus Kemp as guest speaker, as well as his spouse Kitty. Apart from 61 Mech veterans, retired chaplain Anton Kemp, members of Koevoet, two “Soldoedies” of 1971, Tiffy veteran Lappies Labuschagne with spouse Hettie, members of the Gondar Shellhole Moths, family members and friends filled the available seats.

The proceedings commenced in a suitable manner where after our fallen were remembered. 2Lt Aurret Vorster (Platoon 1 Commander, Bravo Company of 1989) first ho-noured the names of the fallen of Operation Yahoo (1982). He then honoured that of Lt Chris Els, Operation Merlyn (1989), as well as that of Rfn Robert A. Gache, incidentally a rifleman in his platoon, who lost his life during an unfortunate accident as part of a convoy taking vehicles back to the RSA. He was the last to have paid the ultimate price in Bravo Company, and 61 Mech of the bush war era.

RSM Kemp proceeded with a presentation on the Echelon of 61 Mech Bn GP, with specific emphasis on the trans-border phase, as he remembered it. The main points, supported by many accounts of first-hand experiences, included the principles required for effective logistic provisioning, the type of echelons, command and control structures, requirements for the echelon as well as replenishment procedures. It was clearly a task with multiple challenges, be it distance, lack of navigation equipment, impractical supply from the republic, enemy action, lack of protection and much more. Today it is clear though that it was well managed, with foresight and skill, by members like RSM Kemp.

After a short break he continued with a very detailed presentation on Operation Merlyn (1989). It must be noted that, apart from RSM himself, there were a sapper and 7 Bravo Company members present, making it a total of 9 Ops

Merlyn participants present on the day.

The presentation included background on the political and military role players on all fronts, the area of operations and responsibility, UNTAG, the very fast deployment of 61 Mech and daily progress of Operation Merlyn, including interaction with Koevoet. The presentation was again interspersed with powerful anecdotes from his own experience, including that of other operations. He remembered Muller “Mielie” Meiring and he remembered the lives lost at Calueque.

With time catching up on proceedings he provided a brief overview of Operation Agree, which started in mid-May 1989, and managed the period of SADF withdrawal, Namibian elections and ultimate disbandment of the Merlyn brigade in early 1990. The presentations were riveting, with significant information shared. There were two personal take-aways, though.

Firstly, the Merlyn presentation discussed the reality that there was no time for marrying-up drills with Koevoet, or any other combined exercises for that matter. Deployment was quick and unexpected. The unfortunate 61 Mech/Koevoet contact with SWAPO insurgents on 3 April, where Lt Chris Els lost his life, should be seen in this context. Hearing these facts was thought provoking. Many members of 61 Mech retained a feeling of

resentment towards Koevoet for many years. It was time to understand and let that go.

Secondly, seeing the staring eyes, and hearing the emotion in the voice of a great leader as he remembers and honours the fallen, even after so many decades, remains a powerful thing... Our appreciation goes to Fanie Kotze, gunner 22B, Bravo Company of 1989, for managing to live-stream the event, despite extremely short notice.

The content of the two main presentations are therefore available as videos on the 61 Mech facebook page (on 15 April 2023) as streamed by Fanie. It is highly recommended to view these videos as this short article cannot do the content and atmosphere justice at all.

A cash bar managed by the Moths kept the throats wet. Willie Cloete and spouse Deirdre arranged for braai packs, pap and sauce to compliment the memorable camaraderie that followed the official proceedings. We greatly appreciate the efforts of Willie and Deirdre, the Moths for hosting us, RSM Kemp for his effort, and for all who attended.

Gariep '23

5 tot 7 Mei

By: Wayne Riddell

Skouerskuur - A uniquely South African Afrikaans word that loosely translated means to Rub Shoulders. An apt word for reunions among men of battles gone by. But before I tell you about the weekend, first let me share my research on the history of this event. When I started to research the topic for our editor, I did the natural thing and googled it. What do you think was the first link that appeared at the top of the list? You guessed it, it was for a Skouerskuur hosted by our very own 61 Mech. In fact, it is starting to look like it is synonymous with military veterans far and wide as it took me to page three of the google search results before finding a link that was not military related, and then reading that article, it left me wondering if the author of the article was not a veteran himself.

***Jannie Nieuwoudt -
Nasionale Skouerskuur Koördineerder***

Marsorders

.

Wie:

Alle 61 Meg Veterane, 61 Riders, Vriende en ons gesinne.

Wat, Waar, Wanneer :

61 MVV en 61 Riders Landwye Skouerskuur en
Gesinsnaweek Gariep 5 tot 7 Mei 2023.

Waarom:

Omdat dit baie nodig is.

Wat daarna:

Gaan huistoe met mooi herinnering en dankbare harte dat jy deel van so n groep kan wees.

Wat doen ons en hoe:

Kampkommandat: Jacques Booysen

Tugkomitee: Hulle is almal gefire.....

Kampregter: Mike Beyl

Sandmodelle: Anthony Poulton

Veiling: Jaap Steyn

Veteranesake: Johan Booysen

61 Winkel: Robert Torrani

Waterpunte: Mike Beyl

Seremonies: Jaap Steyn

Stoepstories en Kampvuur: Gerard C. Van Rooyen

Skouerskuur

Having attended a few Skouerskuure in my time, I automatically know what to expect when invited to one. It is going to be the meeting of minds, experiences, and people you often have not seen in many years.

My partner – who has attended a few with me, finds these gatherings rather strange. Besides being loosely ignored, she says to me, “you get chatting so much to people you have never spoken to me about or even mentioned in passing. Then you get chatting to “Strangers” you have never met but when we go out to a braai, you hardly speak of your military days. At a Skouerskuur however, you speak to a person who moved in different circles when you both served and sometimes not even the same camps or areas or time period, but you talk like long lost brothers. Like family, you guys do not hold back. Why?”

This indeed got me thinking as to why. Then it hit me, they were there, they felt, they knew, and they understand. It’s a bond forged when we were 18 years old and when we were reintegrated 2 years later, we were mostly integrated among others who were not there, did not experience nor understood and in many instances, never will.

A Skouerskuur, is exactly the correct word for it. To rub shoulders.... In the correct grammatical context, to rub shoulders, it is implied to bump into or to associate or be in the presence with the elite, the famous and / or someone very important or to meet and talk with (someone) in a friendly way.

Veterans share this common thread. It is the one thing that as the common denominator, make all present, equal. They all started out as a conscript, they all underwent the initial basic training phase and they all suffered (for good reason and purpose) at some point. It is our wiring; we are all wired in the same way.

It is this wiring that makes it so easy for us to “Flock together” like birds in a migration pattern. Skouerskuure take on many shapes and forms. They range from three or four veterans getting together at a local pub or MOTH hall all the way up to an annual gathering the likes of a social gathering that makes headline news and everything in-between.

Then the location of these is literally spread the length and breadth of the globe. From a small get-together in Poffadder to Paris and Perth to Portland. A recent post on Facebook asking veterans to list the name of the town we find them had the first 100 or so who replied not listing the same town. Such is the vast distance our members are now. Irrespective of where, when, or how a Skouerskuur is conducted, it will end up with cold beers, storytelling, and heaps of laughter interspersed with some bouts of silence, reflection and even possibly some tears. One thing however is for sure, it will be bonding, and it will be for life.

Digging deeper into the history of the Skouerskuur among our veterans, I went in search of our current National representative on 61 in the form of Jannie Nieuwoudt, who quickly reminded me that it’s not about where or what form it takes, it’s about it taking place, irrespective of the frequency, as long as it exists. This

after all is the only way we will keep the history and memories alive. Jannie also pointed me in the direction of Gert Minnaar, who he informs me is the creator of the 61 Mech Skouerskuure.

After a period of tracking Gert down to ask for an education on the idea and its roots, Gert quickly answered, “it’s a homecell, but with beers”. It’s a place where a group of brothers brought together by chance and fate that have them interwoven into a network that the distance in absence bares no strain and the base language is one. A common tone that needs no explanation nor justification.

Gert was gracious enough to send me a plethora of emails and documents he created when handing the reign over to Jannie. Going through the vast array of documents it was clear that the “Riglynnne” were well established and there was no mistaking the fact that it was drafted by a military architect. A person who knew that directives and instructions needed to be clear and precise without ambiguity. These were the holy grail of Skouerskuure for decades, no centuries to come. Hell, even the “Born of 61” group would be able to conduct a Skouerskuur with military precision and refinement.

Gariep Dam has become the epicentre of Skouerskuure for the 61 Mech Veterans Association. It serves as the nucleus in an annual migration of the smaller pockets of Skouerskuure around the country. Always the first weekend of May Jannie tells me and always Gariep because of its location on the South African Map. It’s the centre point, the half-way point between North and South, East and West. It’s the social gathering of all gatherings

that sees the unit come together for 2 nights of riveting chatter, laughter, and memories. It's the mother of all Skouerskuure that always ends with not only the vigorous exchanging of contact details but also a large gathering in remembrance of those who made the ultimate sacrifice and those who have sadly faded from our lives, by answering the call to a higher order.

Gariep '23 was no different, it was the third successive year it had taken place, and let me tell you, it surpassed all expectations for me. Robert Toranni and I agreed to travel down in one vehicle. I collected him (and the 61 Snoep Winkel) at 5am on Friday morning and headed South. The new trailer tows like a dream and it's a complete memorabilia shop on wheels.

We chatted up a storm and before we knew it, we had rolled over 450km's off in no time at all. The stop in Bloemfontein to refuel found us meeting up with other 61 members, like birds in a migration pattern, the flock was growing as we headed South.

After posting a "Travel picture" or two on the Chat group, many more followed and it was clear, we were heading to the annual migration hot spot. Gariep Dam.

Upon arrival, we were met by around 30 people already there, some for as long as 24 hours already. We set up shop and were trading within the hour.

As the migration flock grew with the hours in the day rolling on, by the time the sun had touched the water on the dam we were over 70 strong. This was going to be some weekend. Jannie Nieuwoudt welcomed everyone short-

ly after sunset and introduced the "Kampkommandant: Jacques Booysen" for the weekend. We then set into a chat, laughter and the now almost mandatory Windhoek beer and Jägermeister "Doppie" chasers. Midnight arrived at warp speed.

The average age of our veterans was showing the Saturday morning. It was evident that although we were still able to party like rock stars (as was evident Friday night), the recovery was somewhat of a mountain to climb. We gathered at 08:30 for the mandatory 2,4km run. It traditionally opened with a morning prayer, and this was followed by some banter and chirps. We then set off with vigour and gusto but by the time we reached the 100-meter mark, it was evident that a brisk walk was going to get us much further than the trot we left camp with. This brisk walk eventually settled into a casual walk that was going to become the default setting to achieve our objectives. I could distinctly hear an OC say "go slow, you will get there in no time".

On our return, we were met with a sherry shooter and some administration matters that needed sorting out. This was followed by an informative feedback session presented by the Chairman of 61 – Johan Booysen. The tone was then set for what was to follow. The visit to the wall. In remembrance of our fallen brothers.

In a mass convoy, we left camp at noon and headed to the Gariep Dam wall. Once there, we gathered near the centre of the wall where we were presented with a moving speech by retired Colonel Jaap Steyn and Camp Chaplain: André Anthonissen. This followed by a sombre and some-

what emotional scattering of paper poppies in memory of our fallen brothers. Boy, it was emotional. Proud but emotional. Something I expected but not to the degree it was.

Our retreat to camp in the afternoon for a late lunch / early dinner in preparations for the annual auction had people lighten up a bit. The experience for me was palpable, people really opened in true Skouerskuur format after the poppy scattering. It was like it was a medical painkiller. People seemed to relax after it, and quite a number of campfire stories were shared. Many with thunderous laughter. The evenings anticipated auction did not disappoint with some peculiar items up for grabs.

There was even an item Oom Jaap made for his then father-in-law to be. A sort of hand-crafted wine holder gift when asking for his wife's hand to a vast number of militaria items and scares (numbered) items in the mix. The one that stood out for me had to be the inert Russian T55 tank shell. The hammer fell on that item for R6000. Yes, six thousand rand. The total raised for the 61-buddy fund over the weekend passed the R65 000 mark. A fantastic effort by the group of veterans that attended the annual affair.

All too quickly, the weekend was over and the task of reeling off over 650km's lay ahead. This said, I think a special mention must go to André Anthonissen and "Nursie" Elzanne, for making the mammoth trek from Namibia to Gariep, just to spend 48 hours with fellow veterans and friends. Huge respect.

What was also evident at the event, was the growth and dedication by the Born of 61 group.

I would encourage all the 61 members to get their kids involved with this initiative. It, is after all our future.

So, was the weekend what I expected it to be?

Absolutely, and more.

More fun,

More laughter,

More friends,

More emotions,

And most importantly... More memories.

In closing, I must remind you that it takes all sorts to make a war, and the support units are often the inner workings of a successful war machine. 61 was a war machine, that were the sum of all the working parts that made it the proud unit it is today, steeped in history and battle honours. Its these people from all walks of life, who participated in one of many functions within the unit that makes the Skouerskuure the successes they are.

Landswey Deelname

Jannie Niewoudt

A.g.v. uiteenlopende redes kan almal nie die 61MVV ,61 Riders en verwante organisasies Landwey Skouerskuur te Gariep 5 tot 7 Mei 2023 bywoon nie en derhalwe kom ons lede in kleiner groepies reg oor die land by verskeie geleenthede bymekaar. Daar is in die Ooskaap, Suidkaap, KZN en Vrystaat sulke geleenthede wat insluit 1SDB se 90-jarige bestaansviering, maandelikse Skouerskuur of sommerkamp net n huisbraai of motorfietsrit. Ons by Gariep wil vir julle dankiesê dat julle in solidariteit met ons gaan saamkuier en wil julle uitnooi om omstreeks 16h30 saam met ons, daar waar u is, n paar gewyde oomblikke te beleef en ons gestorwe- en ontslape makkers se nagedagtenis te eer. U kan ook n video daarvan op hierdie groep deel as u wil. Bel ons gedurende die naweek en kom ons drink heildronke op mekaar en ons eenheid se Broederskap.

Mike Beyl

Gerhard van Rooyen, 61 Meg lid het as Eland 90 troep bevelvoerder aan Smokeshell deelneem. Die man is begaafd met die speel van verskeie musiek instrumente. Daar is versoek dat hy die “Last Post” met sy konsertina op die damwal moet speel, as deel van die Poppie strooi seremonie. Wat hy dan ook gedoen het. Dit was ’n winderige dag en die wind het ’n treffende nostalgie saam met die konsertinas-tuk uitgebeeld. .

Die aand het Gerhard, HP en ek, so hier en daar, lewendige Boeremusiek gespeel wat deur almal baie geniet is. Lekker vermaak met kitare, keyboards en konsertina.

61 Riders

Gariep....hier kom ons!!!

'n Dosyn of wat 61 Riders het ook hulle eerste Algemene Jaarvergadering bygewoon. Planne vir die toekoms en hoe om die uniekheid van die 61 Riders uit te bou was van die besprekings punte. Daar is ook gesels oor hoe om iets meer formeel daar te stel vir die seremonieële parades van 61 Meg waaraan die 61 Riders altyd deel-

neem. Daar word gekyk na 'n krawat eerder as 'n das.

Die 61 Riders is kookwater!

Western Cape 61 MVA Skouerskuur Saturday 10 June 2023

By Brian Dayson

The event was hosted by Blaauwberg Cuca Moth Shellhole, aka The Cuca Shop, on 10 June 2023 from 11:00 to 16:00, at Killarney International Raceway.

The event was planned to be three-fold.

1. Get together of as many 61 Mech veterans and friends as possible.
2. Remembrance of the 43rd anniversary of Operation Sceptic “Smokeshell”.
3. Photo presentation of the 61 MVA Angola 2022 tour (southern part).

The idea was not to have a “Smokeshell” anniversary only event, but to ensure all 61 Mech veterans, across the years of service, will feel welcome and attend.

This was achieved as a good representation of years of service attended, ranging from 1979 up to 1989.

Twenty-three 61 Mech veterans attended with thirty-six other guests, including wives and girlfriends, family members and members from other military associations, like Moths, 31 and 32 battalions.

Gauteng 61 MVA Skouerskuur Saturday 24 June 2023

The Angola tour presentation was well received by all, with some informative discussions.

The Smokeshell anniversary was concluded with the playing of the Last Post, followed by a minute of silence, followed by laying of remembrance poppies at the 61 Mech Cross.

The eight Smokeshell veterans in attendance was given the opportunity to lead the laying of poppies in remembrance of our fallen comrades on that fateful day, 43 years ago.

All other veterans and guests were given the opportunity to lay a poppy for any other fallen 61 comrades.

Overall, some border days experiences were shared, bonding (skouerskuur) with mates not seen for a while, new friends made, was at the order of the day and a good time was enjoyed by all.

Reaching out to a Buddy

Kelvin Luke and his Motorcycle

Kelvin Luke is a passionate motorcyclist who loved off-road and enduro motorcycle racing. He has a lot of knowledge about motorcycles and is very experienced. Unfortunately, he had to sell his last bike to buy a vehicle for his daughter's education. This decision left him feeling sad and empty, as he had lost one of his greatest passions in life. He is a proud founder member of the Motorcycle Riders Association of 61 Mech Veterans Association.

Summary Based on an Article by Toffie Grove

This is a man who is a hero and a great example to others. He is tough yet gentle, honest, intelligent, and streetwise. He is admired and loved by people everywhere. He has good principles and is a man of nature and the world. He has experienced things that few others have. He never hesitates when duty calls and has faced challenges and danger without flinching.

Despite being misunderstood, mistreated, neglected, shunned, and abused in his life, he never held a grudge or looked at his abusers with anger or hate. Last year, Johan Booysen suggested fixing up an old motorcycle to honor this man, and the members immediately took action.

On May 5th, 2023, a motorcycle was presented to Kelvin Luke by 61 MVA after he had been without a bike for over 5 years. This was a moment that no one present that day will ever forget. The people who gave him the motorcycle knew about Kelvin's background, his pain, his suffering, his anger, his passions, his love, his gentle soul, his deep character, his respect, his honor, and his amazing ability to care for the people he loves. Because of this, it was easy for them to give him this gift. Kelvin Luke is truly deserving of this honor.

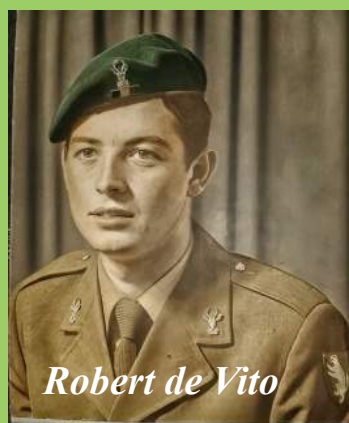
We send our warmest wishes to Kelvin with this message: May you ride this bike with pride, not only as a member of 61Mech but also within yourself. We also want to express our gratitude to our dear brother Jan Vorster, who has proven to be a true team player and a valuable friend. Thank you for your hard work and dedication in repairing and preparing this bike. Lastly, we want to acknowledge our amazing chairman Johan Booysen for initiating this drive and for his selflessness and patience in leading 61MVA.

We can't do.

A Promise Made And Kept - Operation Sceptic (June 1980)

Tony Savides

Robert de Vito

Marco Caforio

In May 2016 Marco Caforio recalls: "I met Robert De Vito when we were cleaning the mess hall at 1 SAI, and he got stung by a bee. I went to help him, and our friendship kicked off from there - with him being a fellow Italian. We went to the border, with him being in my section; and the Friday night of the 7th June 1980 we all got a night tipsy in our tents. Robert was sitting next to me and the more we drank the more emotional we became.

He said to me out of the blue. 'Marco please shake my hand; what we are about to do is a big hurdle in our lives'. I said to him 'We are going to do our job for which we have been trained'. He cut in and said 'please, this is a big step and if something happens to me, please promise me that you will always stay in contact with my family'.

I promised - and we shook hands on it. Strange enough all the guys who never came back were the ones who changed that night, in that some who had never smoked, smoked that night. The Monday night (the 9th) we slept in the bush and Robert stood guard the entire night.

He didn't want to sleep, sitting on top of the Ratel watching the night sky. The first attack of Operation Sceptic took place on the afternoon of Tuesday 10 June 1980; with 12 members of the platoon being killed; including Robert De Vito.

Combat calls forth a passion of care among men who fight beside each other that is comparable to the earliest and most deeply felt family relationships.....

.....The "brotherhood of soldiers" has become a dead metaphor in the mouths of political speechifiers and rear echelon officers visiting the troops, but the reality of combat calls forth the language and emotion of the earliest and strongest family relationships in every place and era.....

Achilles in Vietnam – Jonathan Shay

Robert de Vito

Marco Caforio

Marco Caforio continues: "When Robert passed on, I was taken to 1 Military Hospital and obviously could not attend his funeral due to my injuries. However, when I was discharged his parents wanted to see me and it was one of the most emotional days I have ever gone through; explaining what had happened to their only son.

I have to this day kept my promise to Robert; and Antoinette, Robert's younger sister, refers to me as her big brother. I still hold Robert close to my heart and his memory and all my other friends' memories will live on forever. Smokeshell will never be forgotten!"

Smokeshell and Operation Sceptic have indeed not been forgotten; as they are commemorated every year on the 10th of June by members of the 61 Mech Bn Gp Veterans' Association and other survivors of that operation, and their supporters and loved ones - wherever they are in South Africa or elsewhere in the world.

A Promise made and kept (For Robert and Marco)

Promise me my friend, that if I should die
In action next week when death's darts fly;
That you will stand in for me
And maintain contact with my family.

Operation Sceptic – the mere name sends a shiver
Down my spine; as we prepare to deliver
A telling blow on the enemy forces;
With our Ratels and as we follow our planned courses,
A major hurdle in our young lives looms
When on the tenth our first big operation blooms;
And we execute that for which we have trained,
Facing whatever our Maker has ordained.

With a firm handshake we seal this solemn pact,
A physical link with something more abstract;
Comradeship is something oft without form
Yet it's as solid and comforting as a port in a storm.

On 10 June 1980; as Operation Sceptic flamed
Death indeed its own contribution claimed.

Alas, I have indeed met my end,
A ZU-23 has cut me down my friend;
You too are wounded, cut down but alive;
Yet I know that that for which you said you will strive
Will come to fruition when your wounds have healed,
And you will keep the promise that we have sealed.

As now I look down from this lofty place
Where we live who have died and have run our race;
My heart is filled with deep thanks, praise and elation
That you, in the interceding years' duration,
Have kept your promise and still visit my Mother
Standing in for me as if my own Big Brother.

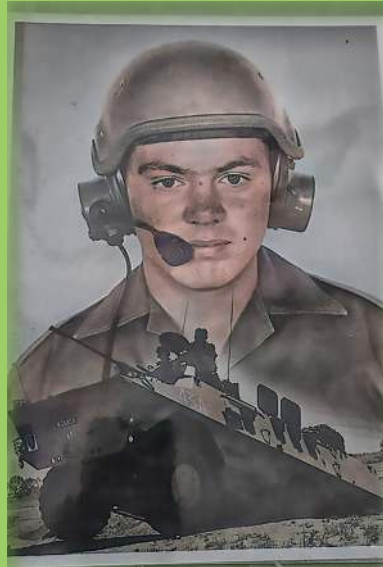
While true friendship is something that many may share,
Only true comradeship with God's love can compare.
May God continue to bless you my friend;
Until we meet again at life's rainbow-end.

© Tony Savides 2016

The Last Unknown Ops Askari Grave Found

Eugene Liebenberg made it his mission to find the graves of all soldiers who paid the highest prize during Ops Askari 1983/84. He cleans up the graves and contact the next of kin. (See full article in 61 MVA Quarterly Journal March 2023).

Eugene Liebenberg

Today I had the honor and privilege to visit the grave of Brian Geen (Askari 83/84). Ons het gedink hy is forever weg maar darem is hy nie net meer 'n naam op die memorial mure nie. Hy lê in die nuwe Roodepoort begraafplaas wat wonder bo wonder redelik goed opgepas word. Ons het nie veel gepeuter aan die graf nie, daar was nie veel om skoon te maak nie. A fresh batch of white gravel is about the only way to make the grave look better but some of the old dead stuff was removed. We thought it best to leave the little vegetation that is growing on the grave.

Ons het in 'skoon makery' 'n klip bybeltjie gekry half begrawe waarop daar 'Psalm 23' geskryf is. Ons het dit skoon gemaak en mooi geplaas. The grave stonework was washed, a prayer was said for the family that was left behind. Good words were spoken about Brian and flowers were placed. Die familie was onthou in 'n gebed en goeie woorde is van Brian gesprek en blomme was geplaas. Die begraafplaas is nie in 'n goeie plek nie. En voor ons gery het toe se ek dat ons geloof sal hê dat ons veilig sal wees en die graf maklik sal kry. Nou ja en daar op die graf kry ons die steen bybeltjie met die afkorting "Psalm23" da-

arop. "Al gaan ons deur die dal van doodskadu, ons sal geen onheil vrees nie." "Though we travel through the valley of death we will fear no evil..." this meant more than usual today. En nou het Brian ook 'n plek, nie net in ons harte nie maar ook by die South African war grave site, waarsonder ek nie ver sou kom nie. Brian se graf enigste ene wat sonder hulp van die Wargrave site af gekry is. Ek sal dit regstel en die details van die graf vir hulle aanstuur.

Alan Geen thanks for your help and understanding. Please show your dad this and also send him lots of love and respect from the Askari veterens. Respect Salute!

Background

04 Jan 1984: Five Members from 4 SAI were Killed in Action and one member Reported Missing when their Ratel Call sign 13B was knocked while moving towards enemy positions South of the River at Cuvelai by a 100mm High Explosive Soviet T-55 tank projectile during Ops Askari. The 100mm projectile penetrated the right hand door of the Ratel and exploded inside the vehicle, causing all the Ratel ammunition to explode simultaneously. The Ratel immediately erupted into a fireball and burnt out, incinerating all those who were unable to escape.

Johan Pieterse wat in 1987 Bravo Kompanie (23B) gedien het, het 'n paar jaar terug selfmoord gepleeg.

Robbert Torrani

Annetjie Pieterse is the sister of Johan. She contacted me a while ago. She was very glad to learn more about her brother's army history through the 51 Mech media. She was not aware that he was on the border and that he was involved in Modular until we made contact when we were doing our Bravo photo journal. He never spoke about his time in the army. They never knew why or reasons for his depression. He came back from Modular and was never same. We were then able to share pictures and relay stories about her brother. She sees him now as a hero and has been able to understand a bit more and possibly why he took his life. She thinks if we had been able to make contact with him sooner there may have been a different result. So she wants to support us in anything she can so that we can reach others like her brother.

Contad us for other Africa Softline Produds and information required.

Email info@africasoftline.com;

Website; <https://11africasoftline.com>

10% Of all sales goes to the Veterans Buddy Fund.

Annetjie Pieterse

Ek maak en verkoop kosmetiese vel produkte. "Africa Softline Produkte, proudly South African". Ek wil graag 10% van my winste in die buddy fonds betaal as eer aan my Broer en elke een van julle wat daar was.. Dit gaan klein begin maar ek is vol vertroue dat dit gaan groei... Baie dankie, Geseende dag vol liefde en omgee vir julle.

Ek het vir julle R258 in die Buddy Fonds inbetaal.. My produkte word nou eers aan die publiek voorgestel... Die idee om dit aan die publiek voor te stel was gebore onder die Kremetart boom in die Bosveld langs Johan se graf.. Na Johan oorlede is moes ek dink wat om te doen om vir Frikkie ook te kan help, hy en Johan het die twee plase saam besit en altyd al die kostes gedeel...Die watermark op my pamphlet is die boom waaronder Johan begrawe lê.

My produkte bevat ook natuurlike bestandele, een van hulle is die Kremetart olie, dit is ook my logo vir my produkte.. Amen. Ek glo dit gaan groot groei en dat ek vir die Buddie Fonds baie sal kan bydra, Ek het reeds die webwerf opgestel sodat mense direk van daar kan bestel... Johan sou dit so wou gehad het...Ek het vreeslik baie respek vir julle, en dankie vir wat julle doen, ek weet Johan sou 'n groot bydrae gemaak het, maar ek is seker in die gees doen hy dit.

AFRICA SOFTLINE SKIN PRODUCTS.

BEAUTIFUL SKIN STARTS HERE!

THE ALL-NEW UNISEX PRODUCT FOR ALL AGES

AFRICA SOFTLINE – DAY, NIGHT AND EYE CREAM, THE THREE IN ONE
SENSATIONAL NATURAL FACE CREAM / MOISTURIZER FOR ALL TYPES OF SKIN,
INCLUDING PROBLEM SKIN

The all-new Africa Softline three in one face cream & moisturizer, now with Aloe Vera, Baobab oil and other natural beneficial ingredients.

SPECIALLY DESIGNED TO CARE FOR YOUR SKIN.

Moisturizing, Nutrifying, Firming, Anti-aging, Acne treatment, UV Protection, Insect repellent, Elasticity, Softer Skin, Wrinkle treatment and Dark marks treatment.

ARTIKELS / ARTICLES

Het jy Geweet?

Ou Buffel

Hierdie spesifieke voertuig is oorspronklik (in 1972) aangebied en geëvalueer as die “Springfield Büssing Buffel” en is daarna gekies as die voertuig waarop die toekomstige IGV vir die SA Leër gebaseer moet word. Dit was inderdaad Ratel se eerste prototipe. Ou Buffel het ook ‘n Büssing enjin maar ‘n Allison ratkas. Omdat daar reeds ‘n Buffel in die SA Leër bestaan het (die alombekkende mynbeskermde voertuig op ‘n Unimog onderstel), is daar besluit dat die nuwe voertuig “Ratel” sal heet.

Brotherhood

Nicky Dickson

Dear Veteran,

This past weekend in Bloemfontein, as I joined a group of veterans for the 43rd anniversary of Operation Sceptic, I once again witnessed the strength of the bond that remains between them, despite the passing of time. Some of the erstwhile soldiers had last seen each other in June 1980 yet not one of them seemed out of place or on the ‘outside’.

In the crucible of the military, I’m constantly being reminded that bonds are forged that withstand the test of time. It appears that the most profound and enduring connections are those formed by a brotherhood of veterans who have experienced the military together. These individuals, who have marched side by side, fought shoulder to shoulder, and faced adversity together, share a unique and unbreakable bond that transcends the ordinary relationships of everyday life. Besides the shared ‘lived experiences’ of soldiering in the ‘border war’ I’m learning that:

The brotherhood of veterans is rooted in a common understanding of the sacrifices, challenges, and triumphs inherent in military service. Whether they served in the same unit, deployed to a combat zone, or endured gruelling training exercises, these veterans share a deep sense of camaraderie born out of their shared experiences.

One of the cornerstones of the brotherhood is the unwavering trust that exists among its members. In the military, trust is not a luxury but a necessity. The lives of service members depend on the trust they place in their comrades. This trust is built over time, through shared hardships, and by relying on

one another in the face of adversity. In the brotherhood of veterans, this trust remains intact long after the uniforms are hung up, serving as a foundation for lifelong friendships.

A vital aspect of the brotherhood is the mutual support and understanding that members offer one another. Veterans who have experienced the military together share a common language, a set of shared memories, and a deep empathy for one another’s struggles. They understand the unique challenges of transitioning from military to civilian life, the invisible wounds of war, and the complex emotions that come with service. This shared understanding creates an environment where veterans can lean on each other for support, knowing that their brothers and sisters in arms will be there to listen, offer guidance, and provide a helping hand.

In addition to the personal connections, the brotherhood of veterans often comes together to support causes that are dear to their hearts. Whether it’s advocating for better support for veterans, participating in charitable events, or raising awareness about issues affecting the military community, these veterans unite as a powerful force to make a difference. Their shared purpose and commitment to serving something greater than themselves continue long after their military service has ended.

In a conversation with Willem Steenkamp at the end of 2022, he offered me a Shakespearean quote about veterans – “For he today that sheds blood with me shall be my brother...”. This brotherhood transcends individual differences and unites soldiers from all walks of life, creating an unbreakable connection that lasts a lifetime. It is a testament to the indomitable spirit of those who answer the call to serve and the enduring power of the human capacity for solidarity. Each one of you exemplifies the essence of this band of brothers, reminding us all of the profound impact that shared, lived experiences have had on your lives.

Let me know what the brotherhood means for you!
Warm regards
Nicky
nickydickson@mweb.co.za

DITSONG: NASIONALE MUSEUM VIR KRYGSGESKIEDENIS

HERNUWING

Die Ditsong-museum vir natuurgeskiedenis het 12 jaar gelede te midde van groot fanfare geopen. In daardie tyd het die museum gewild geword en het 'n baie gewaardeerde deel van die plaaslike Johannesburgse gemeenskap geword. Na hierdie lang tydperk het dit egter nodig geword om die uitstallings en ander inhoud van die museum op te gradeer. Hierdie opgradering is absoluut noodsaaklik om te verseker dat die museum 'n aantreklike opsie vir plaaslike inwoners en toeriste bly.

Die opgradering verteenwoordig 'n geleentheid om die museum se uitstallings op te dateer en te moderniseer, wat dit selfs meer boeiend en meeslepend maak. Tegnologie kan gebruik word om 'n laag interaktiwiteit by te voeg en om die inligting makliker te begryp. Interaktiewe raakskermvertonings kan byvoorbeeld gebruik word om museumgangers in staat te stel om die museum se versamelings te navigeer en te verken. Oudiovisuele hulpmiddels kan in relevante areas bygevoeg word om besoekers in staat te stel om hulself werklik in die atmosfeer van die museum te verdiep. Die byvoeging van virtuele toere kan ook fisiese uitstallings aanvul, wat 'n heeltemal ander ervaring aan die museum se besoekers bied.

Daarbenewens moet meer aandag gegee word aan die opvoedkundige programme wat deur die museum aangebied word. Baie nuwe onderwerpe wat verband hou met die tema van die museum kan ondersoek word. Gereelde lesings, kursusse, debatte en ander besprekings kan gehou word om die opvoedkundige potensiaal van die museum te verhoog. Programme soos hierdie kan deur die museum self of deur eksterne organisasies en instansies gereël word. Dit is belangrik om hierdie programme op so 'n manier te ontwikkel dat hulle voorsiening maak

vir spesifieke ouderdomsgroepe, soos kinders, tieners of volwassenes. Kortom, ná 12 jaar sedert sy opening, het die Ditsong-museum by die punt gekom waar sy uitstallings en opvoedkundige inhoud opgegradeer moet word. Deur moderne tegnologie by te voeg, meer opvoedkundige programme te skep en die tipe uitstallings wat beskikbaar is te diversifiseer, kan die museum voortgaan om 'n bron van groot kennis en herinnerings vir alle besoekers maar spesifiek vir die Bosoerlog veteraan en hulle families te wees.

SO HET DIT BEGIN

Die 61 Mech Museum is amptelik geopen by DITSONG: Nasionale Museum van Militêre Geskiedenis na 'n jaar lange gesamentlike projek tussen die museum en 61 Mech Veterane Association. Die projek is in 8 April 2010 geformaliseer, en die museumdirekteur het 'n taakspan saamgestel om die uitstalling lewendig te maak. Die span is gelei deur Jan Malan, wat die veterane verteenwoordig, en het direkteur John Keene en Susanne Blendulf, die projekurator, ingesluit. Heinrich Janzen van die Ligperd-regiment het militêre skakelondersteuning aan die projek verskaf.

Die 61 Mech-projek was 'n besonder uitdagende uitstalling, aangesien dit 'n kaart, gebalanseerde vertoon van uniforms en toerusting van beide kante en 'n inklusiewe voorstelling van die 27-jarige geskiedenis moes insluit. Daarbenewens het DITSONG ondersteuning verleen, behalwe vir enige bykomende koste, terwyl alle werk bykomend tot die Museum se jaarlikse werkskedule gedoen moes word. Gereelde kommunikasie met die 61 Mech Veterane Vereniging was nodig om 'n verteenwoordigende vennootskap te verseker.

Two additional DITSONG staff members,

graphic designer David Freedman, and technical head Jeff Bell, were brought on to the planning team, and together with a Workshop Team of Harold Pattle, Colin Mabuza, Mike Tobolo, and Steve Tegner, and curator Richard Henry, they successfully produced a display to represent 61 Mech in the Border War and post-Border War eras as well as SWAPO and FAPLA, despite time and budget restrictions.

Op 20 Augustus 2011 het generaal-majoor JM Dippenaar die lint geknip om die '61 Meg Museum' te open, wat realistiese modelle, fotografiese muurafdrucke, oudiovisuele en aandenkings uit die 27-jarige geskiedenis.

Die belangrikheid van 'n militêre museum

Militêre geskiedenis is een van die belangrikste elemente van ons nasie se gedeelde kulturele erfenis. Dit is deel van ons kollektiewe geheue en vorm die grondslag van ons begrip van die wêreld en van ons nasionale identiteit. Die bewaring en vertoon van militêre geskiedenis in 'n oorlogsmuseum is noodsaaklik vir die bewaring van hierdie herinneringe en laat toekomstige geslagte toe om die opofferings wat deur ons gewapende magte gemaak word, te waardeer.

'n Oorlogsmuseum is 'n onskatbare hulpbron om die geskiedenis van konflikte en die impak daarvan op ons nasie se geskiedenis te bewaar. Dit is 'n platform waar stories, artefakte en foto's van oorlog vertoon en bespreek kan word. Dit bied 'n fisiese omgewing vir die verkenning van geskiedenis, en moedig 'n waardering vir die belangrikheid daarvan aan. Toegang tot 'n verskeidenheid betroubare en onbevooroordeelde inligting help om te verseker dat die stories en beelde wat bewaar word, so akkuraat as moontlik is.

Oorlogsmuseums is ook belangrik om die publiek toe te laat om die voorwerpe wat met konflik geassosieer word vanuit 'n veilige en beskermde omgewing teë te kom. Vir 'n groot deel van die bevolking bied 'n besoek aan 'n oorlogsmuseum 'n geleentheid om 'n groter

begrip van die ingewikkeldhede van oorlog te kry sonder om die fisiese en sielkundige trauma van die geveg self te ervaar. Dit stel ons in staat om die dapperheid te erken van diegene wat hul lewens opgeoffer het en bied 'n plek om te onthou, na te dink en te kom respekteer die besluite wat geneem is deur diegene in bevel.

Die belangrikheid van die bewaring van militêre geskiedenis in 'n oorlogsmuseum kan nie onderskat word nie. Dit is noodsaaklik om te verseker dat ons nie ons verlede vergeet nie, en om toekomstige geslagte toe te laat om ons land se geskiedenis op 'n onbevooroordeelde manier te verken en te leer oor ons. Verder laat dit ons toe om vrede te maak met die impak van oorlog en om die dapper individue te ondersteun wat geveg het om ons land te dien. Om te verhoed dat ons militêre geskiedenis verdwyn, moet oorlogsmuseums in stand gehou en gerespekteer word sodat ons kan voortgaan om uit die verlede te leer en vorentoe te beweeg in ons kollektiewe begrip van konflik.

Stemme uit die Bos/ Anekdotes en Vertellings

Slagveld Gesprekke: Wees eerlik maar weet hoe om die boodskap reg oor te dra

Die waarheid is 'n noodsaaklike bestanddeel vir soldate om gemotiveerd te bly en goeie besluite op die slagveld te neem. Ten spyte van die belangrikheid van eerlikheid vir militêre personeel, moet hul bevelvoerders versigtig wees om 'n sekere vlak van sensitiwiteit in die lewering van feite te handhaaf. Dikwels moet bevelvoerders onaangename nuus deel of die lewens van hul soldate waag.

Om 'n betekenisvolle band met hul troepe te bou, moet leiers eerlik en opreg met hul soldate wees terwyl hulle ook empatie en begrip uitspreek. Dit kan help om die moontlike gevolge van stresvolle nuus of teleurstelling in 'n missie se uitkoms te verlig. Dit dra ook aan die troepe oor dat hul bevelvoerder die tyd geneem het om hulle te leer ken en te waardeer wie hulle is.

Oor die algemeen moet bevelvoerders bedagsaam wees oor hoe hulle die waarheid aan hul soldate oordra. Alhoewel dit noodsaaklik is om eerlik te wees, moet hulle hul behoefte aan openhartigheid balanseer met deernis en takt. Dit verseker dat beide die fisiese en emosionele welstand van hul troepe in ag geneem word.

Bevelvoerders wat troepe lei, moet besef hoe belangrik dit is om die waarheid op 'n gepaste manier aan hul troepe oor te dra.

Om die waarheid direk oor te dra, sal troepe dikwels die nodige vertroue gee om hul pligte met groter doeltreffendheid uit te voer. Dit moet egter nie gedoen word ten koste van die soldate se moraal, veiligheid of fisiese en geestelike welstand nie. Bevelvoerders moet bewus wees van die risiko om inligting oor te dra wat onnodige paniek kan veroorsaak, en verseker dat enige negatiewe nuus op 'n sensitiewe en gekontroleerde wyse oorgedra word. Daarbe-

newens moet bevelvoerders oorweeg hoe inligting aan troepe aangebied word. Valse feite of halwe waarhede kan verwarring, woede en demoralisering veroorsaak. 'n Bevelvoerder moet in gedagte hou dat daar 'n korrekte manier is om slegte nuus te gee, en dat dit nie ligtelik opgeneem moet word nie. Faktore soos die emosionele toestand van die troepe moet altyd in ag geneem word.

Voorbeeld uit Ops Modular

Ek het laatmiddag op 5 November 1987 instruksies ontvang om voor te berei vir 'n besoek van brig Fido Smit. Hy was die enigste hooggeplaaste offisier wat ons besoek het vir die duur van Ops Modular. Ons moes 'n heli-pad voorberei vir 'n naglanding - nie 'n maklike taak gegewe die terrein waarin ons was nie. Sou ons vroeër waarskuwing gehad het, kon ek 'n geslote laer getrek, maar dit was te laat aangesien ons reeds in 'n semi oop laer. Om dit op daardie laat uur te verander sou semi-chaos beteken het. Soveel moontlik moes sy toespraak bywoon wat vir 21:00 geskeduleer was. Hy het eers omstreeks middernag opgedaag. Verskeie faktore het reeds aan die moreel geknaag en vir die troepe wat ure lank in die donker moes wag, het sy vertraging negatief ingewerk op die reeds uitgeputte troepe.

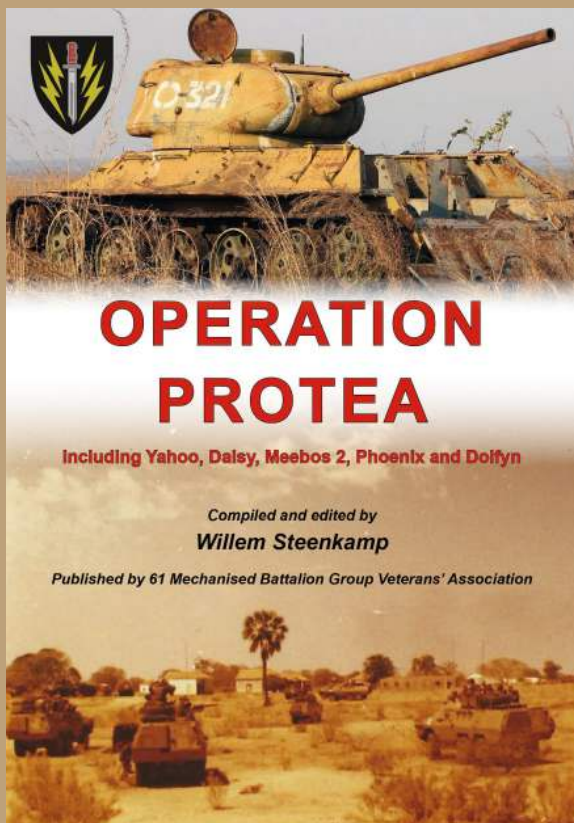
Die rede vir sy besoek het duidelik geword. Bde HK het kommer oor die moraal van die troepe ontwikkel. Sy bekommernis was onder andere die vlak van ons gevegsgees. Die agtergrond hiervoor was 'n doelbewuste selfbesering toe een van ons lede homself deur sy eie voet geskiet het. Brig Smit het ook amptelik die nuus bevestig dat Kmdt Muller vir Kmdt Smit vervang het as die bevelvoerder van 61 Mech.

Ons het dit reeds geweet maar sy aankondiging was die eerste amptelike bevestiging. Hy het 'n vraag-en-antwoord-sessie geopen, maar

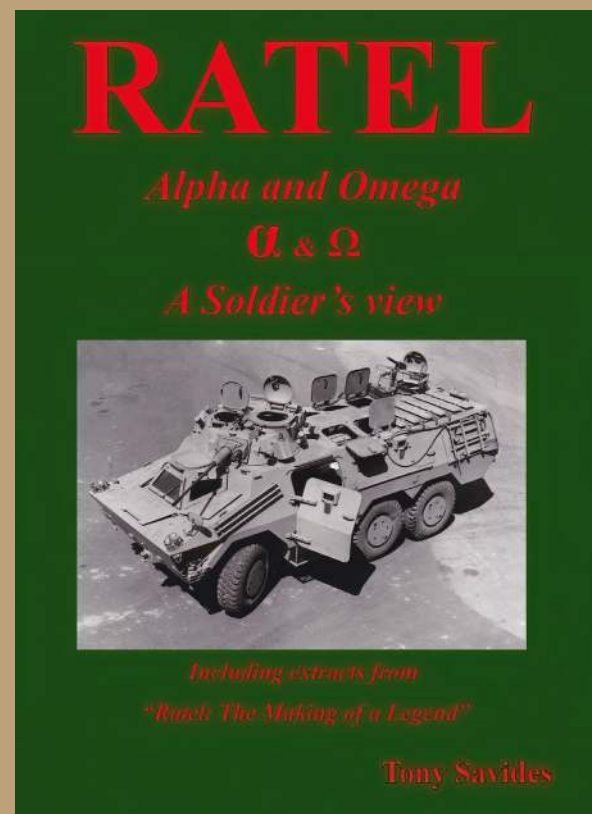

min van sy antwoorde was gesond. Toe maak hy die grootste fout om te antwoord op 'n vraag oor hoeveel soldate nog gaan ly. Sy berugte antwoord was: "As jy omelet wil maak, moet jy eiers breek." Dit was net 'n metafoor en sou in normale omstandighede as sodanig gesien gewees het, Maar hy het totaal verkeerd oorgekom. Daar was skielik nie meer vrae nie en hy het omstreeks 01:30 vertrek.

Hy het 'n groep soldate agter gelaat wie se vertroue in sy leierskap ernstige krake begin toon het.

R250 + R100

R250 + R100

Prior to ordering kindly confirm availability.

Your payment per copy plus R100 postage (PostNet) will confirm your order. Make your payment to:

Account Name: 61 Mech Battalion Group Veterans Association

Bank Name: Standard Bank SA,

Universal Branch Code: 006305

Account Number: 00 329 366 1

***Reference: Book Title + Your name Send proof of payment and personal information to -
admin@61mech.org.za***

DIE NAG TOE AFRIKAANS TWEE BATALJONNE VAN UITWISSING GERED HET

Hierdie verhaal van 4 SAI is ook van toepassing op 61 Meg, want 61 Meg, volgens tydslyne, was waarskynlik die “opponerende” mag. Dit word geplaas met die toestemming van Renier Visser.

Renier Visser

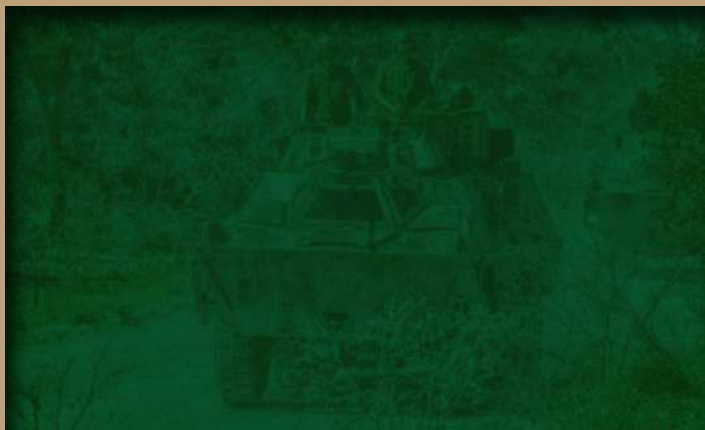
Ons het die nag na ons geveg teen Fapla se 16de Brigade – ‘n geveg wat geduur het van 04:00 die oggend tot 17:45 die aand – in konvooi afbeweeg langs die Chaminga verby na ‘n VVP (veilige versamelpunt). Hier sou ons laet trek en opbom vir ons geveg teen die 21ste Brigade. Konvooi in die nag beteken om blind deur die oerwoud te ry. Oerwoud, want dis Angola en blind: jy ry sonder ligte.

Ons het die VVP bereik, laer getrek en ingegrawe vir die nag. Iewers daardie nag in die vroeë oggendure het ons laer gebreek en begin aanmars die aanmarspunt vanwaar ons die geveg sou loods. Alhoewel die drywers en toringbemanning met nagsigbrille toegerus was, word daar ook ‘n dun fosforstrook aan elke Ratel geheg sodat die Ratels mekaar kan volg. Dit het gewoonlik ‘n geskarrel afgee om dit betyds te verwyder wanneer die Mig’s hulle nag sorties vlieg. Die nagsigbril verkleur alles in groen, soos ‘n televisiestel wat op verkeerde kanaal ingeskakel is met groen spikkels.

Ten spyte daarvan raak die uitgeputte drywers aan die slaap en hoor jy elke dan en wan die slag van staal op staal wanneer een in die ander een se agterent vasry. Dan skop jy maar die ou liggies agter die kop en hou hom wakker en ry verder. Jy skop nie te hard nie, drywers is moeilike ouens en die verhouding tussen ‘n drywer en sy gunner is ‘n hegte een. Die ouens was baie lief vir mekaar. In ‘n geveg is jy en hy op mekaar aangewese, mekaar se oë en ondersteuning as dinge rof raak.

Soms stop jy vir lang tye terwyl die Padvindere die roete verken en sit daar in die koue en probeer wakker bly. Op ‘n stadium kry ons opdrag om te stop en af te skakel. Streng velddisipline. Niemand ‘n geluid maak nie. Toe alles stil raak hoor ons die gedreun van swaar voertuie reg langs ons. Ons kon nie bepaal watter mag dit was nie. Onsigbaar in die donker, beweeg ‘n konvooi verby, skaars vyftig meter op ons laer se drie-uur posisie.

Hulle stop ook en word stil. Jy kon jou amper verbeel

jy hoor die lope draai en hoe dit op jou gerig word. Dis soos daardie flieks waar die ouens in ‘n duikboot sit en stilte handhaaf. Jy stamp nie eers per ongeluk aan die binnekant van die Ratel se kajuit nie. Almal is nou wawyd wakker, hande om die gewere geklem, gereed om uit te stap. Die gunners sit met hulle hande op die slingers, vingers naby die snellers. Die vreemde mag waarskynlik ook. Ons wag net vir die bevel. Tyd sleep verby. Die radios is doodstil.

Die manne se senuwees is rou geskaaf. Dit gaan ‘n slagting wees. Hoe lank ons so gestaan weet ek nie, dalk ‘n uur, dalk langer? Al wat ek onthou is die sweet in daardie koue wat teen ons gesigte afloop. Die tailgunners het intussen in doodse stilte die fosforstroke verwyder. En toe hoor ons dit. ‘n Onaardse gevloek - in suiwer Afrikaans. ‘n Troep in die bataljon oorkant ons het sy vinger in die Ratel se bin vasgeslaan.

Wat ‘n verligting. Maar ek wil nie eers dink aan wat kon gebeur het sou ons op mekaar begin skiet het nie.

Unsung Heroes

What is an Unsung Hero?

An unsung hero simply does the job of being a selfless member of a team. They are constantly looking for ways to help improve the squad in any way that they can. They know that the team is more important than their individual pride or any accolade that they could receive.

10 Junie 1980 Smokeshell

Jan Hoevers

Ons kan die LIEWE Vader nie genoeg bedank en Prys en EER dat ons lewend uit "Smokeshell" uitgekom het nie: hierdie Russiese 23mm lugafweerkanon (met sy 2 lope) wat in 'n grondrol in Swapo se handle teen ons aangewend was, was die Ratel IGV se moses.

Natuurlik het hulle nie so oop en bloot gele tyden Smokeshell nie: Hulle was ingegrou en goed gekamoeleer en omtrent net die 2 lope en die visiere was bo die grond sigbaar. Die Russiese 14,5mm Lugafweerkanon het maar net so gelyk: hy het net 1 loop gehad en hulle het ook 'n paar van ons peleton se Ratels uitgeskiet.

Wat 'n dapper soldaat was hy nie? Hy verdien 'n hele kas Bells en 'n Honoris Crux medalje.

Op ons peleton se doelwit was daar 3 van die 14,5mm enkelloop kanonne opgestel en 1 van die 23mm kanonne wat vir ons gewag het tot dat ons in hulle dood akker was.

Nadat ons van die 3 x 14,5mm kanonne ontslae gekraak het, het Arthur McClean gesien waar die 23mm kanon ingegrawe was. Hy het doodluiters op gestaan en nader gestap met sy Bren masjien geweer en die een na die ander Swapo gunners van hulle sitplekke af geskiet. Skiet hy die een dood, dan spring 'n volgen-

de Swapo gunner uit sy ondergrondse bunker uit en klim op die 23 mm se stoel om te begin skiet: dan skiet Arthur hom dood; dan spring die volgende een op en dan skiet Arthur hom so staan-staan uit die vuur en heup uit. So het hy die hele nes skoon gemaak (ek weet nie hoeveel hy so doodgeskiet nie) en hy het ook 'n paar skote in die 23mm se patron voerkas geskiet sodat die kanon nie weer verder kan skiet nie.

Toe draai Arthur om en stap doodluiters terug na ons Ratel toe.

As hierdie dapper still soldaat nie hierdie 23mm still gemaak het nie, sou ons baie meer dooies as net die twaalf en gewonder as net die vyftien gehad het.

This totally fearless action made so much sense of all the hours days months of training we had done together,, but Arthur was braver than all of us that day in suppressing that highly aggressive and active gun emplacement,, but one thing most noted there was not just the effectiveness of all the training,,, but Arthurs complete sacrifice of his own safety for the suppression and deactivation of this threat,, in doing so,, also resulted in many lives saved.

Sadly in battle often the real heroes get overlooked. I know Paul Louw made recommendations for 5 HCs and Paul himself should have been on the list. Gareth the only one to be awarded. Louis Harmse blocked them. If Paul Louw had followed his orders all 44 of his platoon would have been killed.

**Rough Road Ultra luxury Vehicle Rentals/
We Supply Only The Best**

Dear Sir

Your luxury top of the range vehicle is ready to be collected.

J.O. King

As per your specifications:

GENERAL

*Hull: Welded unibody construction of ISCOR RB 390 armour steel

*Armour glass windscreens and vision blocks

*24V Electrical system

ENGINE

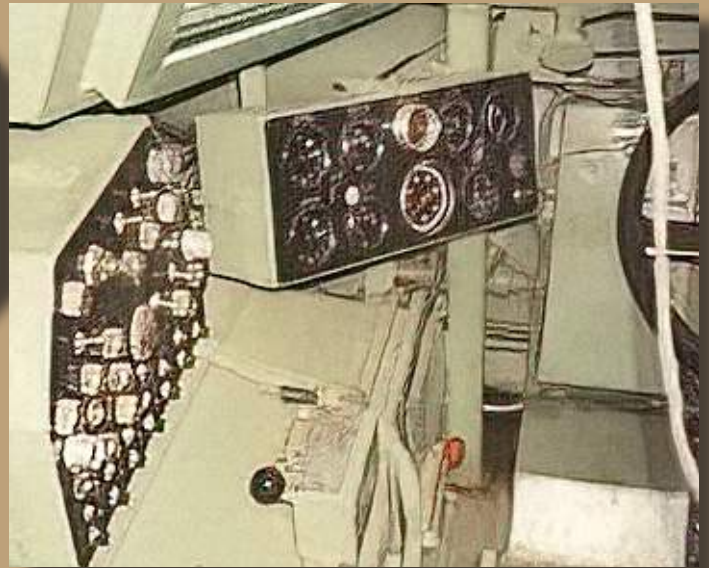
MAN Büssing S12 DA 12-litre Straight six (or six cyl-in-line) Direct Injection, Water-cooled, Diesel-fuelled
Max Power: 223kW @2200rpm
Max Torque: 126 N-m @1600 rpm

GEARBOX

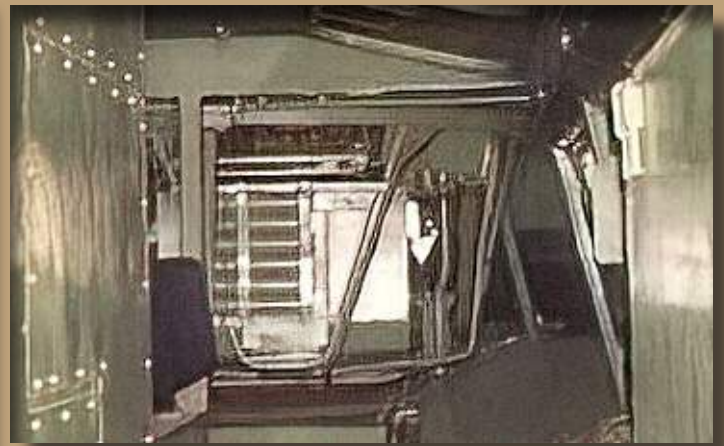
*Renk HSV106, Fully automatic with manual override and torque converter, with six forward and two reverse gears

AXLES, SUSPENSION AND DRIVE

*Six-wheeled, armour steel hull with MAN beam axles (steerable front axle) with crown wheel and pinion, and with hub reduction and differential locks
*14.00 x 20 Bush Radial tyres with Run-flat Inserts
*Suspension: Coil Springs and hydraulic dampers with bump stops and longitudinal lower links (arms) and centre triangular upper links
*Selectable 6x2, 6x4 or 6x6 drive with selectable differential locks

**No slope to steep
No track too rough
No trench too deep
With space enough**

**This steed
Is all you need
Ultra reliable
Undeniable**

MEG MEKKIE SÊ

SITUASIE BEWUSTHEID OP DIE SLAGVELD

Twee goeie voorbeelde van Situasië Bewustheid in 61 Meg se geskiedenis kom uit die jaar 1981 toe Kmdt R de Vries die bevelvoerder van 61 Meg Bn Gp was.

Tydens skerp ammunisie aanvalle vir die Voor-sprong kursus op Omuthiya het 'n Mortier ongeluk plaasgevind. Op daardie noodlottige dag 10 Julie 1981 het byna verloop soos beplan.

Die 120 mm Mortiervuur het, in plaas daarvan om verder weg te beweeg van die voorste linie van eie magte, nader beweeg. As gevolg van 'n paar verkeerde berekeninge het die mortiere tussen die uitgestapte Peloton 3, B Komp ontplof. Sktr Lionel van Rooyen is op slag dood en sewentien ander is deur skrapnel gewond.

Die Situasië Bewustheid van Kmdt de Vries het 'n katastrofe verhoed. Terwyl die bomme afgevuur is en onderweg is na die front, het hy geweet dat iets ernstigs fout is en het onmiddellik die "staak vuur" bevel gegee. Nog voordat die eerste bomme op die grond geval het, het hy reeds die mediese span geaktiveer om vorentoe te beweeg. Die feit dat hy nie eens naby 'n stippebord was nie, maar sy Situasië Bewustheid het hom aangesê om stiptelik op te tree. Hy het sy vinger op die pols gehad want hy was deeglik bewus was van elke faset van die oefening.

Tydens Ops Protea het Kmdt de Vries vanaf die

weste van die Cunene-rivier die opruimopera-sie aan die oostekant in Xangongo waargeneem. Terwyl hy daar gestaan het, het hy 'n hele ent verder gesien hoe 'n Buffel vol SAW soldate na 'n huis ry. En hy voorsien wat gaan gebeur maar is magteloos om hulle te waarsku. Die voertuig stop en die troepe gaan die gebou binne. 'n Fopmyn ontplof, met die gevolg; een noodlottig en verskeie ander gewond. Sy Situa-sie Bewustheid het vir hom gesê dat die Buffel 'n uiters waarskynlike gevaarlike situasie nader. Uit hierdie twee voorbeelde van situasie-bewustheid in oorlog kan 'n mens baie by Kmdt de Vries leer oor die veterane prent van huidig. Om bedag te wees op wat om mens aangaan in 'n potensiële wisselval-lige en onstabiele burgerlike omgewing.

WAT IS SITUASIE BEWUSTHEID?

Situasië bewustheid beteken om bewus te wees van jou omgewing en potensiële gevare. Deur situasiebewustheid te beoefen, kan jy meer oplettend, bewus word, en beter in staat wees om geleenthede te benut. Situasië bewustheid behels vier hoofkenmerke:

WOBA

Waarneming: Die in-die-oomblik bewustheid van mense en hulle optredes rondom jou.

Oriëntasie: Oriëntasie moedig jou aan om oor jou omgewing te dink.

Besluit: Besluitneming help jou om jou opsies op te weeg.

Aksie: Die uitvoering van die aksie om jouself te beskerm.

HOEKOM IS DIT BELANGRIK?

Om bewus en voorbereid te wees vir poten-siële gevare kan jy die kanse verminder om per

ongeluk seer te kry of 'n slagoffer van misdaad te word.

HOE?

TUIS

Verander jou roetine voortdurend. Dit hou die viand aan die raai. Voordat jy jou huis binnegaan, kyk vir enige tekens van skade of enigiets wat uit plek is. Hou jou ingangs- en agterplaasligte aan en maak jou blindings snags toe. As jy nie 'n sekuriteitstelsel het nie, hou 'n ekstra motorsleutel op jou bedkassie om jou motor se alarm te gebruik as jy iets verdag hoor. Hou jou noodnommers op jou selfoon opgedateer. Dit sluit die nommers van jou bure in. Maak seker dat jou huis sleutels altyd onder beheer is sodat vreemdelinge nie die nommer kan kry om duplicate te maak nie. Indien nodig, fyl die sleutelnommers af. Voor jy gaan slaap, plaas deurstoppe aan die binnekant van buitedeure sodat dit moeiliker is om die deur oop te forseer.

TERWYL BY DIE WERK

Dit is maklik om selfvoldaan by die werk te raak, maar dit is belangrik om nuwe inligting aktief te verwerk vir besluitneming en ongeluk voorkoming. Om situasie bewustheid te verhoog, let op jou optrede in hoë-stres situasies, gebruik die vier situasionele bewustheid eienskappe wanneer nuwe projekte begin, evalueer gereeld jou werk en die omgewing, herken emosionele en fisiese leidrade van kollegas, neem waarskuwingstekens waar, en kommunikeer met kollegas en toesighouers. Deur dit te doen, sal dit help om 'n veiliger werkservaring te skep.

VAN EN NA JOU VOERTUIG

Wanneer jy na jou motor stap, vermy om alleen te wees en bly naby ander mense of bel 'n vriend vir veiligheid. Stap met selfvertroue en doelgerigtheid, en bly weg van geïsoleerde of swak beligte gebiede. Hou altyd jou sleutels in die hand en stap na 'n winkel, restaurant of vulstasie as jy gevolg word.

TERWYL JY BESTUUR

Om fokus te behou vermy die gebruik van selfone, eet of te veel passasiers te hê terwyl jy bestuur. Voordat jy ry, wees bewus van jou liggaams funksies. Het jy 'n hoofpyn? 'n maag ongesteldheid of enige skeet wat jou konsentrasie kan beïnvloed. Skandeer voortdurend die pad vir enige struikelblokke, insluitend weers-toestande.

IN 'N PUBLIEKE AREA

Wanneer jy in die openbaar is, bly waaksaam en vermy afleidings soos SMS'e of luister na musiek. Wees bewus van jou omgewing en weet waar uitgange en wegkruipplekke geleë is, veral op nuwe plekke. Leer kinders wat om te doen as hulle van jou geskei word. Moenie jou drankie sonder toesig los nie en moenie 'n drankie aanvaar wat jy nie gesien het dat dit geskink word nie. As iemand jou bedreig, skop 'n rumoer op en doen alles wat jy kan om na 'n veiliger plek te beweeg.

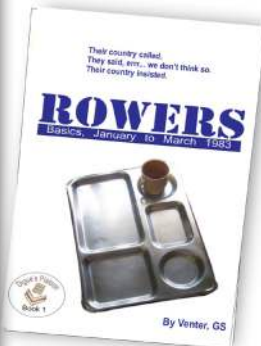
Did You Know?

In the late 1970s or early 1980s the Infantry School ran a project to mount the Milan missile system on a Ratel 60 and produced a document titled "User Specification: Milan Mounting Platform and Ammunition Rack". It was never really implemented until 1987 by 4 SAI (62 Mech) in 1987.

BOEKE OM TE LEES

Basics Education: 1 SAI, 1983

In 1982 thirty young men were firmly invited to join what was going to be known as the "Border War." The oldest was 21, the youngest not yet 18. They came from all over South Africa and from all walks of life – and then circumstance and fortune flung them together.

They became the members of a singular platoon of Ratel drivers. Then, for reasons unfathomable, the Army handed the job of moulding and managing this platoon to the toughest, most debonair, angriest corporal in the history of corporals: Pierre Digue. To this day the veterans of this platoon carry the name of their maker: they are known far and wide as... Digue's Drivers.

But first they had to survive: Basics!

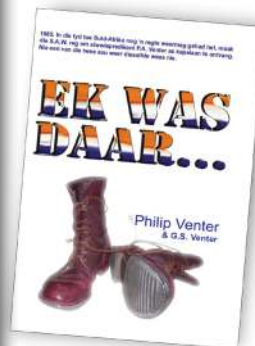
"Rowers" tells the story of young men making the transition from boys to men, from civilian to troop. It is a story populated by eccentric characters caught in bizarre situations. 1 SAI veterans will recall the names of many of these: Col. PP Roberts, RSM Johan Stone, Sergeant Major Gatto Prinsloo, Captain Dawid Lötter...

It is also a record of the experience of Basic training. What is a varkpan? A tokkelou? A spangreep? What is a sergeant-major and why is he shouting so?

Funny, informative, involving... for those who know what it was like and those who would like to know.

"Rowers" by Venter, G.S. (a member of Digue's Platoon) costs R310-00 (excl. courier.)
Order at: gustavventer@gmail.com

Klassieke Boek uit die Grensoorlog

In 1985 word nuutafgestudeerde predikant, Philip Venter, vir nasionale diens opgeroep deur die Suid-Afrikaanse Weermag. Nie een van die twee sou weer dieselfde wees nie...

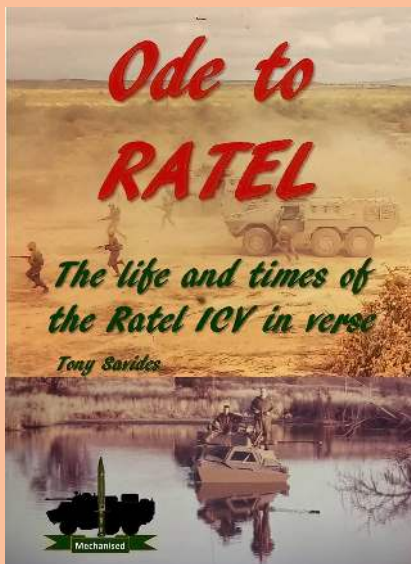
En as jy dink 'n kapelaan het 'n vervelige lewe in die weermag, ken jy nie dié predikant nie. As daar op iets gery moes word, het hy daarop gery: as met iets geskiet moes word, het hy geskiet. Wanneer die bobbejane op die basis moles maak, roep hulle die dominee.

Tussendeur was hy nog die herder van 'n versameling kleurrike mense waarvoor sewe jaar se intensiewe opleiding heeltemal tekort geskiet het.

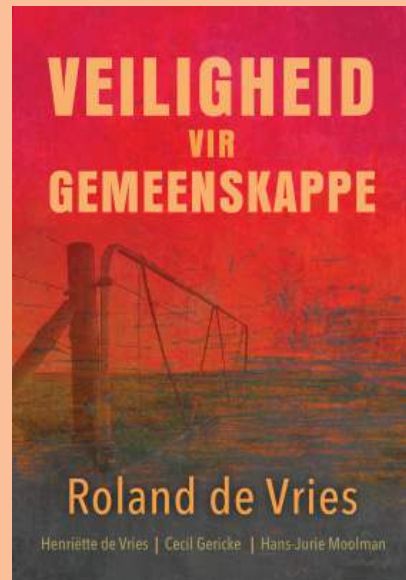
"Ek Was Daar" is reeds in 1996 geskryf deur Philip Venter en sy broer, die skrywer Gustav Venter. Dit maak daarvan een van die eerste persoonlike vertellings van die Grensoorlog. Dit word in ingeligte kringe as 'n klassieke werk van dié konflik beskou. Dit is skreusnaaks, maar dan, onverwags, net so roerend.

"Ek het dit in die kroeg sit en lees," vertel 'n leser. "Ek het so gelag dat ek die kroegman geïmiteer het. 'n Ruk later toe loop die trane. Die kroegman wou weet wat gaan aan. Ek wys hom – en toe hui hy saam met my."

"Ek Was Daar" deur Philip Venter en Gustav Venter kos R299-00 sonder aflewingskoste.
Bestel by: gustavventer@gmail.com

R100 + R100

Did You Know?

As the Bushwar escalated, more and more bases were opened. Mostly on the flat plains of Ovambo-land and Kaokoveld. Most of these bases were occupied for the duration of the Bush War for up to 13 years. One soldier can defecate 1 kg per day. An infantry company produced 150 kg per day that is 1 ton of waste per week. This was where the "Honey Sucker" did its humble task to maintain hygiene and prevent the spreading of disease. The dumping (septic) pit was usually a distance away from the base and the Kraal's of the local population.

Bravo Kompanie

61 Meg Bn Gp

1981

Spesiale Bylaag tot 61 MVV Kwartaal Joernaal Junie 2023
Special Supplement to 61 MVA Quarterly Journal June 2023

Bravo Komp 1981 te 61 Meg Bn was in twee belangrike opsigte uniek. Die Junior Leiers was meesal kortdiens waar dit die normale praktyk was dat die diensplig leiergroep (van dieselfde inname as hulle nuwe troepe) aan die einde van die opleidingsjaar rang gekry het. Daarna is hulle uitgeplaas na die pelotons waarna die sub eenheid dan na 61 Meg toe verplaas is vanaf 1 SAI Bn. Daar moes dus heropleiding plaasvind om die “groen” JL’s kans te gee om hulle voete te vind. Met Bravo 1981 was dit nie nodig nie. Die Bravo 1981 se kortdiens JL’s was ook die eerste groep, wat na die eerste fase te Infanterie Skool, terug verplaas is om hulle finale fase te by die Opleidings en Ontwikkelings Vleuel te 1 SAI Bn te voltooi. Dit was baie suksesvol en die Gemeganiseerde Leier Vleuel te Tempe is daaruit gebore.

1979 INNAME

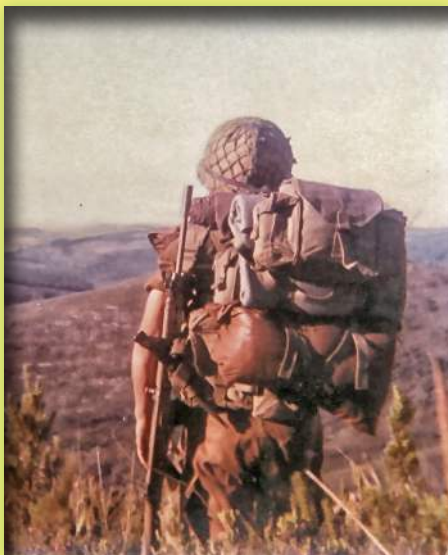

Om die geskiedenis van die eerste permanente gemeganiseerde infanterie kompanie te 61 Meg Bn Gp - 1981 na waarde te oordeel, moet die verhaal terug verwys na die begin van 1979. Bravo Kompanie 1981 was in vele opsigte uniek. Aan die begin van Januarie 1979 het 1 SAI Bn die normale kwota nasionale dienspligtiges wat na die eenheid opgeroep is, verwelkom. Met Operasie Reindeer (4 – 10 Mei 1978 vars in die geheue), was die opleiding te 1 SAI Bn op 'n hoë standaard afgeskop. Baie lesse was in Reindeer oor gemeganiseerde infanterie geleer. Die 1979 inname moes dien om die snel ontwikkelende doktrines te bevestig.

Junior Leiergroep Opleiding Fase 1 - Infanterieskool 1979

In Februarie het Infanterieskool Junior Leier Keuring kom doen, onder andere ook by 1 SAI Bn. Die gekeurde groep is afgedeel na Oudshoorn vir Fase 1 -. Na die Universiteit van die Infanterie. Hulle was net betyds om die "Vasbyt" mars in die Swartberge mee te maak. Somer van dag een af het dit gesneeu. Die vasbyt is een dag vroeër as vantevore gestaak weens die sneeu. Vir die volgende maande het almal die mot infanterie fase voltooi. Vir Fase 2 het Kmdt Frank Bestbier van 1 SAI Bn sowat 120 x kandidate gekeur om hulle opleiding in die gemeganiseerde infanterie voort te sit.

1 SAI sorg vir manne in die Ratels

„DIE eenheid van die Ratel“, 1 SAI in Bloemfontein, het vanjaar die eerste diensplig-eenheid geword wat sy eie instruksure oplei en 'n spesiale vleuel is gestig om die opleiding te behartig.

Maj. E. van Lill is in bevel van die leieropleiding wat reeds in Februarie begin het. Dienspligtiges word na hul basiese militêre opleiding by al die eenhede gekleur om die opleiding in Bloemfontein te kom doen.

Die dienspligtiges word ná hul kursus net in die eenheid as pelotonbevelvoerders en sersante gebruik. Dienspligtiges word in Februarie en September vir leieropleiding gekleur. Die instruksure is in die verlede by die Infanterieskool op Oudtshoorn opgelei.

Kursusse

1 SAI is ook die enigste diensplig-eenheid wat infanteriste op die Ratel-gevegsvoertuig oplei. Opleiding in die plaaslik vervaardigde Ratel is die hoofsaak van 1 SAI, maar veertien ander kursusse word hier aangebied.

1 SAI word ná die basiese opleiding 'n skool en opleiding word op 'n hoë gespecialiseerde vlak aangebied. Ná die spesialisasie word die eenheid 'n gemeganiseerde bataljon en al die vertakkings word saamgevoeg tot selfstandige veglemente. Die manne werk dan in spanne saam met die Ra-

tel en Eland en verwante uitrusting.

Kmdt. Frank Bestbier, bevelvoerder van 1 SAI, sê die eenheid hanteer twee innames per jaar en vier verskillende innames word in 'n stadium gelyktydig in die eenheid opgelei. Ná hulle basiese opleiding word die dienspligtiges in verskillende groepe ingedeel om in 'n sekere rigting as infanteriste te spesialiseer.

Motorfietse

Dienspligtiges kan as bestuurders van vragmotors, Ratels en Eland-pantserkarre opgelei word. Bemanning vir die bewapening van die voertuie word ook deur die eenheid opgelei. Dienspligtiges leer om die 20 mm- en 90 mm-kanonne en 'n paar masjiengewere te hanteer. 'n Spesiale afdeling lei dienspligtiges op in die hanteling van motorfietse in gevegsituasies.

Dienspligtiges kry ook opleiding as gewerskutters, mortieriste en teenkafweerpersoneel. 'n Peloton verkenners en stormpioniers word deur 1 SAI opgelei. Die stormpioniers is 'n vertakking van die geniekorps

en dienspligtiges word onder meer opgelei in die hanteling van plofstof, wateraafwering en oorsteek van hindernisse.

Sport

„Die doel van die eenheid is om goeie soldate te kweek wat 'n spesialis op sy gebied is. Dit word gedoen deur harde opleiding, goeie onderhoud, 'n gebalanseerde deelname aan sport en 'n gesonde geestelike weerbaarheidsprogram.“

1 SAI hanteer in Bloemfontein die meeste dienspligtiges en beskik oor sy eie regsaffisiere en regimentspolisie om summiere verhoor en ondersoeke te doen. Die eenheid het ook sy eie hof en selle.

'n Werkplaas van sowat R200 000 is by die eenheid gebou om die herstelwerk aan voertuie te behartig. Die eenheid het ook sy eie werktuigkundiges. Herstelwerk is in die verlede by die hoofkwartier van Kommando gedoen.

Die eenheid bied ook gemeganiseerde kursusse aan vir Kommando's en Staande Mag-personeel.

Die kursusleier vir die eerste Meg JL's te Tempe was Maj EP van Lill. Die junior leiers van hierdie kursus was die eerstes wat nie teruggegaan het Infanterieskool toe om rang te kry nie, maar het rang gekry by 1 SAI in Bloemfontein. Dit was die voorloper van MLV gewees want van 1980 is die meg juniorsleiers kursus volledig by 1 SAI in Bloemfontein aangebied. Die kursus was van hoogstaande gehalte. Van die JL Offisiere het aan die einde van die jaar besluit om vrywillig hulle diens met nog een jaar te verleng. Dus in plaas van twee jaar sou hulle drie jaar diens doen. Dit was die begin van Bravo Kompanie se verhaal. Want hierdie verlengde kortdiens JL's sou hulle troepe kry aan die begin van 1980, hulle oplei en dan saam met hulle 61 Meg toe verplaas word as die eerste permanente Bravo te Omuthiya.

Gert Minnaar

Majoor Ep van Lill was ons kursusleier by 1 SA Infanterie Bataljon. Die behandeling wat ons by majoor van Lill gekry het, het ietwat verskil van die ongenaakbare benadering wat ons op Oudtshoorn mee te doen gehad het. Miskien was dit deels omdat daar baie ander staandemag lede op dieselfde kursus as ons was.

Majoor van Lill was 'n baie goeie soldaat, wat die vorige jaar 'n Vegspan Bevelvoerder was met Operasie Reindeer waar die Ratels die eerste keer operasioneel aangewend is.

Tony Savides

1980: Ons was die enigste Infanterie Bataljon met vier kommandante op sterkte!
Hierdie drie manne was die ysters wat die eenheid aanmekaar gehou het!

Thys Botes

Ons 7901 kursus wat na 7 dae verlof begin het met ons junior leier kursus was die eerste JL kursus te 1 SAI. Ons groep NDP's op die kursus is gekeur te Infanterieskool deur Kmdt F Bestbier en RSM Calitz. Ons het ook Staandemag lede op die kursus gehad wat saam met ons die Meg deel gedoen het. Die Meg Instruktors vanaf Infanterieskool het die troepe opgelei in 79 en ons 7901 JL groep het die troepe grens toe gevat.

Martin Nel

Vir een of ander rede het ons hierdie projek aangepak - om middag na PT, die stormwater sloot te bou.

Martin Nel

Ons was so 111 toe die kursus begin het. Ek kan nie onthou hoeveel was oor met ons uitpaseringsparade nie. Ek verbeel my 108.

Daar was 'n paar lede wat Kortdiens aangesluit het en later ook Staande Mag.

"You are right, but I am more right"

Cmdt E P van Lill

1 SAI/103/2/0571/7901

1 SA INFANTERIEBATALJON

KURSUS 1 SAI 7901 : MEG PL BEVS : S MAG EN NDP'S : 2 JULIE -
7 OKTOBER 1979

KURSUS BESONDERHEDE

REEKSNO 3

Aanhangsel A : Naamlys

DOEL VAN DIE KURSUS

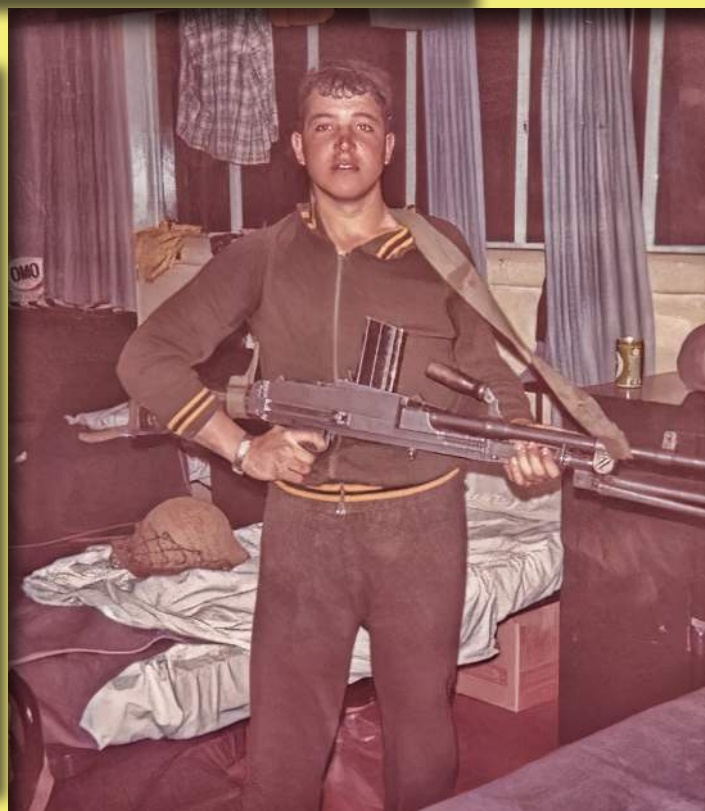
1. Die kursus het ten doel om aspirant jnr leiers te bekwaam as Meg Pelotonbevelvoerder/Pelotonersant of Peloton-onderoffisiere.
2. Die kursus sal uit drie fases bestaan:
  - a. Fase 1. Twee weke Bestuur en Onderhoud op Ratel 20.
    - i. Lede wat reeds in besit is van 'n B Voertuig lisensie kan ook vir 'n A Lisensie kwalifiseer.
    - ii. Res sal slegs 'n werkende kennis van die voertuig bekom.
  - b. Fase 2. Twee weke Kanonniers kursus wat die volgende wapens insluit:
    - i. 7,62 mm BMG.
    - ii. 12,7 mm BMG.
    - iii. 20 mm SV Kanon.
  - c. Fase 3. Peloton bevelvoering konvensioneel te voet en Berede met die volgende vakke:
    - i. Sein (Manpakke asook voertuig instalasies)
    - ii. Gevegsprosedures
    - iii. Patrollies
    - iv. Gevegskuns
    - v. TOSTe/TOMTe
    - vi. Berede ops
    - vii. Oorlogsfasies

DUUR

3. 2 Julie 79 tot 7 Oktober 1979.

/AKKOMODASIE .....

BEPERK

Martin Nel

Ons het soms goed gebloei op die hindernisbaan.

Chris Walls

Bungalow 182 - 1SAI T&D
Wing JLs early-1980. L2R:

Andrew van Rooyen, Chris Walls, Pierre Duvenhage, Lebrun Rossouw (sitting floor front), Efpe Senekal (sitting floor back), Stollie Swart (sitting bed left), Greg Francis (standing back), Cedric von Wiese (sitting bed right).

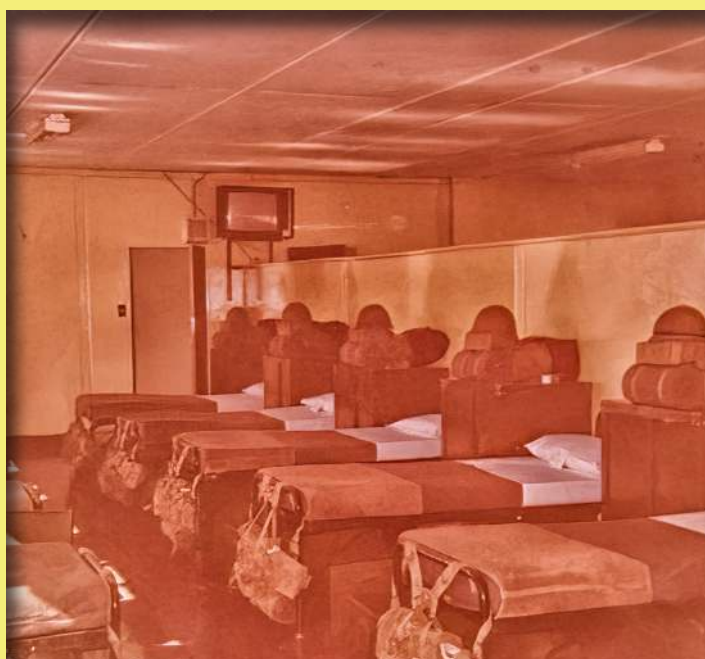

Tydens ons Metodiekfase, het die O/Kpls by AO2 Daan de Klerk en Ssers Willem van der Linde klas gekry. Ons moes dan vir mekaar klas aanbied om nou alles te leer van skoolgee en die dinge. Na elke man nou klaar is, het Samajoor de Klerk vorentoe gestap en dan is daar nou bespreek wat se foute of goeie dinge uitgekom het in die vorgie ou se lesaanbieding. MAAR dit was maar vervelig om Skietkuns les 1 to 5 tien maal per dag te hoor.

Waar ek gesit het, was daar so klompie lekker klei en terwyl Samajoor de Klerk uitwei oor die en daai, bou ek die pragtigste varkie uit klei uit, maar ek het vergeet dat Samajoor de Klerk se veldstoel reg langs my staan. Met die laat hy terugkom sodat die volgende O/Kpl kan begin klasgee, sien hy die varkie. Hy vra toe wanneer het ek die vark gemaak en jy het net die waarheid gepraat. Ek sê toe ek het dit gemaak terwyl hy gepraat het.

Ons was ook besig met LBBV waar ons geleer is dat jy 'n troep moet straf dienooreenkomstig met die oortreding wat hy begaan het. Samajoor de Klerk sien hierdie toe as die gulde geleentheid om vir ons te wys wat dit beteken en ek kry onmiddelik die straf om 100 kleivarke te maak en op sy tafel uit te pak die volgende oggend. Nou ons was so bietjie oor die 50 x O/Kpls en ek oortuig my maters toe as elkeen net 2 varke maak, dan het ek meer as 100. Daar was enige tipe vark. Langafstandbosveldvarke, kort varke, lang varke, vet varke. Tot 'n varkie met sulke rooi voetjies met verwysing na Maj van EP van Lill (Takkie) se rooi Jumper boots.

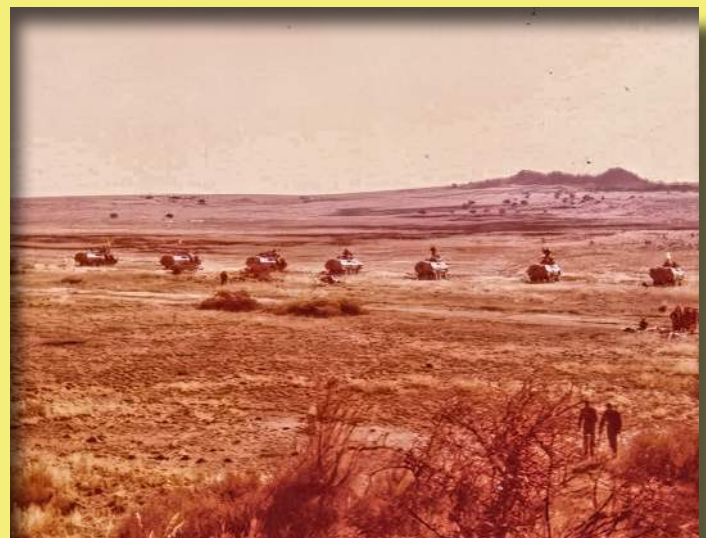
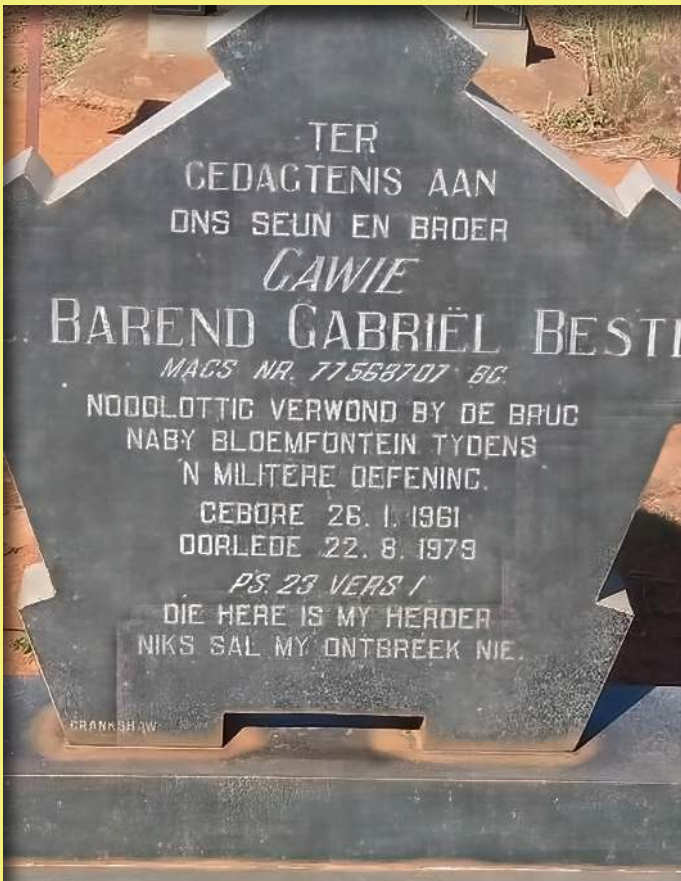

Gert Minnaar

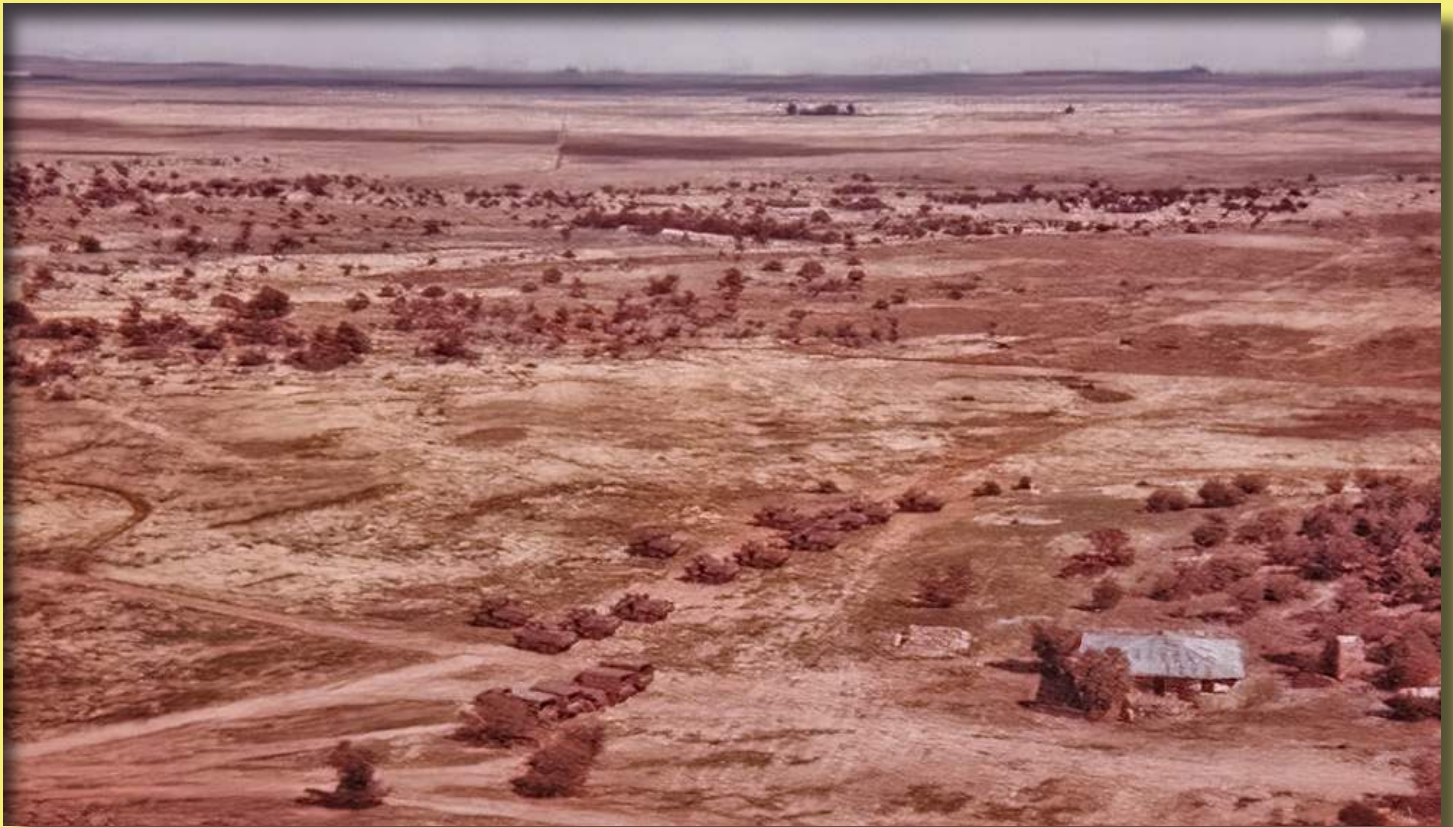
Tydens die opleiding het ons ook kennis geneem van die realiteite dat oorlog die moontlikheid van dood inhou, ook vir ons en nie net vir die vyand nie. Skutter Bester is tydens opleiding dood toe 'n oefengranaat se bodemprop deur sy hart geskiet het tydens loopgraaf opruiming op De Brug. Hy was die man direk voor my toe ons deur die loopgrawe beweeg het en het te gou nadat hy die handgranaat gegooi het om die hoekie gespring om 'n paar skote op die "vyand" daar te skiet. Ek het gesien hoe hy hier voor my val en later op die wal van die loopgrawe beswyk.

Rian Odendaal

Ek en twee ander het saam Bester met die Garry basis toe gery en CPR toegepas. Ons het die ambulans en die dokter langs die pad gekry. Ek het gevoel ek kon die dokter slaan toe hy sê Bester is dood. Ek het op daardie stadium gevoel dat hy ten minste iets moes probeer doen het, ons het dan so hard probeer.

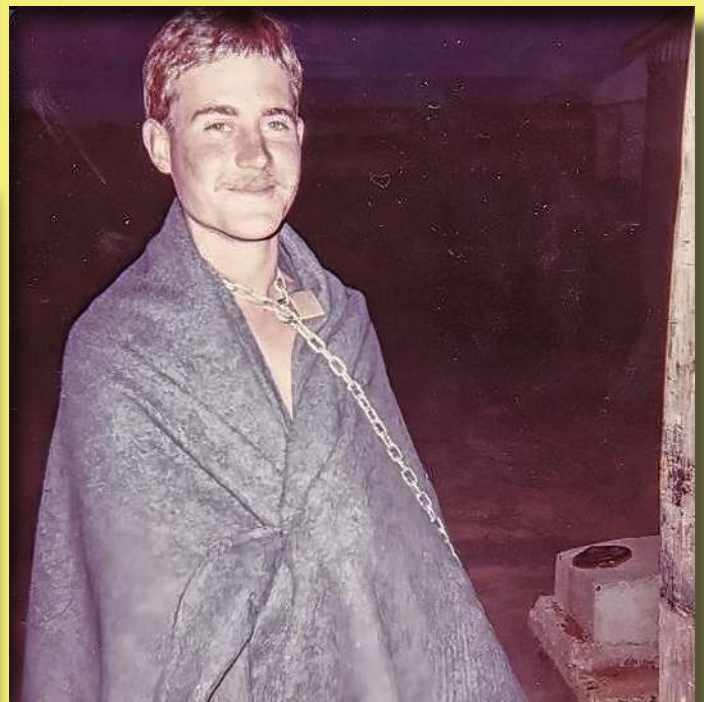

Martin Nel

Leon Botha het ons een koue aand met iets ge-irriteer - ek kan nie onthou waarom nie. . Toe vang ons hom en sluit hom met 'n ketting aan 'n paal vas aan die agterkant van die bungalow. Hy het geskree dat hy koudkry. Toe het ons hom aangepresenteer met 'n kombers. Ons het hom darem na ligte uit loop losmaak.

Tydens die 20mm kanonieropleiding het die Ratels in 'n reguit ry geparkeet gestaan op die skietpunt van J Baan. Van die instruktors was Sers Percy Pretorius en Maj Ep van Lill. Die hoofdoel van die byna 'n week se opleiding was om elke student (so omtrent 100) te leer om die 20 mm SF kanon aan te wend. Dit het behels die laai van die kanon en die oorskakeling tussen die twee verskillende ammunisie in die voergeute te oefen.

Die een kant was gelaai met HE en die ander een met pantserbreek. Toringwerk tydens opleiding (en na-tuurlik in die werklike geveg) het spanwerk behels tussen die persoon in die bevels toring en dié in die kannoniers toring. Elke student moes vlot in beide die posisies kon wissel. Van laai, inskiet en kalibrasie, vuurleidings bevels, en dan die regmaak van storings op statiese posisies en op die beweeg. Die stormbaan was die werklike toets om te bepaal wie bedrewe is, en wie nog 'n keer deur die drills geneem

moes word. Dit was nogal 'n langdradige storie met sowat 100 studente. Na 5 dae het elkeen sy beurt, of twee of drie gehad en moes die kanon skoongemaak word. Soos op enige skietbaan oefening is 'n klein groepie betrokke terwyl die res hulle beurt afwag. Alles het vlot verloop behalwe die insident met die geweer granaat ontploffing in een van die Ratels.

Dit het gebeur tydens die besoek van 'n klomp senior offisiere tydens die stormbaan. Vir Sers Percy Pretorius wie in die drywer sitplek was, het dit geklink of 'n rondte in die kamer van die 20mm kanon ontplof het. JM van Eck het in die gangetjie probeer ontsnap en het 'n stukkie skrapnel in die boude gekry. Tommie se boude was vol bakeliet skrapnel gewees, Stukkies skrapnel het in die sitbanke ingedring en selfs die stuurwiel getref. Daar het konsternasie op die baan geheers. Richard Hertz moes toe terug Bloemfontein basis toe stap met 'n ammo kas.

Gert Minnaar

Dit was net die peletonbevelvoerders wat kortdiens was, die korporaals was dienspligtiges. Ons het na ons eerste jaar kortdiens aangesluit, en was 1 jaar NDP en 2 jaar SM. In 1980 het ons ons peletons opgelei waarmee ons in Desember 1980 na Omuthiya toe is tot Desember 1981. Ons het in 1979 by die eenhede waar ons ingeklaar het, 6 weke basies gedoen, en is toe Infanterieskool toe waar ons weer basies gedoen het, peletonwapens en seksieleiding tot Junie toe ons Vasbyt gedoen het. Ariël het byvoorbeeld by 4 SAI ingeklaar en is van daar af Infanterieskool toe. Ek was opgeroep na 1 SAI maar voor ons Infanterieskool toe is van daar af, was daar net die gewone keuring vir Infanterieskool. Na Vasbyt was dit 7 days en daarna het ons by 1 SAI aangemeld vir die meg junior leierskursus.

In Irony

At last then came the exciting news that we were headed to De Brug, an army-owned land miles away from civilization. We were transported there in Bedfords and arrived at a fully set up camp (you wish!!). Our days were filled with learning the “backbone movement of infantry movements all over the world” - fire and movement. You know, just the basics of leaping past your fellow soldiers while they cover you with fire. No big deal.

But it wasn't all fun and games. We had to deal with the Ratel 20 ICV, our future transportation while we practiced our fire and movement. The drivers were learning off-road vehicle handling, and the gunners were practicing their drills. Meanwhile, our future section leaders were probably receiving their training somewhere else. It's a good thing we had those occasional live fire exercises to break up the monotony. Sure, cleaning your rifle in extremely dusty conditions was a pain, but at least we got to shoot at something.

And let's not forget about the weather. People think the Free State is hot, but that's only after 11:00am. The nights are absolutely freezing. I mean, I had to sleep in tracksuit bottoms or thermals, a vest, t-shirt, jersey, jacket, overalls, and aapjas with socks and boots on while in my sleeping bag, and I still got cold! But hey, that's just part of the fun of military life, right? Waking up in the morning and feeling like your skin is about to fuse with the metal of your rifle barrel. And let's not forget the thrill of running around in full kit after breakfast, feeling like a human sauna. But wait, there's more! Just when you thought you were getting a break with a pass, surprise! A lovely little 30-kilometer walk back to base. And of course, the cherry on top - being marched around the parade ground at double time to get

your boots nice and dusty before being told you can't go on pass looking like a filthy animal.

But hey, at least we got to spend hours cleaning rifles, ironing browns, and polishing boots. Because that's why we are here, right? And let's not forget the added bonus of only being allowed to leave in the evening if you were lucky enough to have a ride, otherwise you had to wait until morning to hitchhike and risk becoming another statistic of SADF troops killed on the roads. Ah, the memories. Who wouldn't want to volunteer for this glamorous lifestyle?

We had heard rumors of the grueling training we were about to endure, but we were just so excited to get out there and practice our Mechanised Infantry drills.

And let me tell you, it did not disappoint. For days on end, we would line up our Ratels and move forward, stopping only to open fire with our 7.62mm machine guns and 20mm cannons. Then, we would debuss and take up our positions, moving forward in leaps and bounds while being shadowed by the Ratels. It was like a game of cat and mouse, but with live firing.

How thrilling. And let's not forget the mock night attacks. Those were just spectacular. Nothing like a battalionsized attack under the cover of darkness to get the blood pumping.

The joys of military life. Every Friday, we got to look forward to the thrilling task of preparing for inspection on Saturday morning. And by thrilling, I mean working our butts off all night long. Fun times. First up on the agenda: washing the Ratel. And I don't mean just a quick rinse. No, no, no. We had to wash that bad boy inside and out, scrubbing every nook and cranny until it shone like a diamond. And let's not forget about the engine and filters - those ba-

bies needed some TLC too.

Of course, with only a few wash bays to go around, this process took hours. But hey, who needs sleep, right? Next up: cleaning the weapons. Because what's more fun than handling deadly firearms in the wee hours of the morning? We had to lay out the 20mm cannon, machine gun, and LMG (15) on a ground sheet, along with our personal weapons. Finally, af-

ter all that hard work, we got to stand in front of our vehicles the next morning for inspection. And if we passed, we got the rest of the weekend off. Woohoo! But if we failed, we got an "oppie".

Well, all good things comes to an end. So on 13 December 1979 we were fully trained and ready for anything life could throw at us.

'n Gebed om 'n Seun

"Here, laat vir my 'n seun opgroei wat sterk genoeg sal wees om te weet wanneer hy swak is: moedig genoeg om eerlik teenoor homself te staan wanneer hy bang is. 'n Seun wat trots en onbuigbaar sal wees in eerlike nederlaag: nederig en eërbaar in oorwinning.

Laat vir my 'n seun opgroei wie se wense nie die plek sal neem van sy dade nie. 'n Seun wat U sal ken: en wat sal weet dat kennis uit selfkennis groei.

Lei hom, o Here, nie langs die weg van gemak nie maar onder die druk en aansporing van swaarkry en uitdagings. Leer hom om staande te bly in storms. Leer hom om deernis te hê met diegene wat faal.

Laat my seun opgroei met 'n suiwer hart en hoë ideale. 'n Seun wat homself sal beheer voordat hy trag om andere te beheer: 'n Seun wat sal reik na die toekoms maar nooit sy verlede sal vergeet nie.

En nadat hy al hierdie dinge sy eie gemaak het, bid ek U, gee vir hom genoeg humorsin sodat hy altyd ernstig sal wees sonder om homself te ernstig op te neem.

Gee aan hom nederigheid, die eenvoud van ware grootheid, die oop gemoed van ware wysheid en die sagmoedigheid van ware krag.

Dan sal ek, sy Vader, kan waag om te fluitster:

Ek het nie tevergeefs gelewe nie."

Vertaling van 'n gebed deur Genl Douglas Mac Arthur (Opperbevelhebber geallieerde magte Suidwestelike Stille-Oseaangebied gedurende die tweede Wêreldoorlog.)

DIE VORMINGSJAAR - BRAVO 1980

COMMAND STRUCTURE

Company Commander

Captain Koos Liebenberg was a career officer who had trained Foxtrot Company at 1 SAI in Bloemfontein during 1980 and after winning the company evaluation his company was assigned in December 1980 to 61 Mech as Bravo Company. He was promoted to the rank of Major during the course of 1981.

Second in Command

Candidate Officer Mossie Mostert was the second in command of Bravo Company and he was promoted to the rank of Lieutenant early in 1981. He was relieved by Lieutenant Kowie Steyn who remained with Bravo Company for the rest of 1981.

Platoon Commanders

Second Lieutenants Gert Minnaar (Platoon 1) Ariël Hugo (Platoon 2) and Rudolf "Tjoepie" Delport (Platoon 3) attended Course 7901 at 1 SA Infantry Battalion 1SAI, in 1979 after completing the first six months of junior leadership training at Infantry School in Oudshoorn.

The 3 platoon commanders for Bravo Company at 61 Mech in 1981 were all short term Permanent Force members who, after completing their first year of compulsory military service in 1979 and on receiving the rank of Second Lieutenant, joined the Army for two additional years.

In 1980 these platoon commanders trained their platoons, with the knowledge that they would be present to observe the quality and proficiency of this training when they would lead their

platoons into battle during 1981. This knowledge has caused a vigourness during training which might have exceeded the expectations of the soldiers, but also resulted in exceptional battle discipline which prevented unnecessary loss of life.

Lt Rudolph Delport was injured on 10 July 1981 by indirect 120 mm mortar fire misdirected accidentally by own forces during a combat group attack at Omuthiya and his position as platoon commander of Platoon 3 was filled by 2/Lt Albert Snyman.

Anti-Tank Platoon Commander

The two anti-tank troops were initially lead by 2/Lt's Chris Walls and Albert Snyman but the latter was moved in July 1981 to take over command of Platoon 3. During Operation Daisy 2/Lt Neil de Villiers also commanded an anti-tank troop. All of these officers completed their junior leadership course during 1980 at the Training and Development Wing at 1SAI, Tempe, Bloemfontein.

Mortar Platoon Commander

The mortar platoon commander was Second Lieutenant Etienne Gertzen, who replaced Lieutenant Joe Small, and he arrived at Omuthiya after completing his officer's course in 1980 at the recently founded Training and Development Wing (the forerunner of the Mechanised Infantry Leadership School) at 1 SAI. He received the prize as the best student of that year.

Admin Officer

Second Lieutenant Gustav de Wet attended the same junior leader's course as the platoon commanders and he also joined as a short term Permanent Force member after receiving his rank as officer.

Timelines

Bravo Company (Foxtrot that later became Bravo) first year of training during 1980 at 1 SAI Bn followed the typical schedule:

Week 1 - (2 to 12 January) – Preparations Reporting.

Week 2 and 3 - (13 to 20 January) Administration.

Week 4 to 13 (21 January to 30 March) Basic Training.

Week 14 to 23 (1 April to 7 June) Mustering Training.

Tactical Training

Week 24 to 26 (8 June to 29 June) Section Training.

Week 27 to 31 (30 June to 2 Aug) Platoon Training.

Week 32 to 37 (4 Aug to 13 September) Company training.

Week 38 to 43 (15 Sept to 25 Oct) Integration with other service arms.

Week 44 to week 47 (27 Oct to 22 November) Combat readiness training.

Deployment

BASIESE OPLEIDING - WEEK 4 TOT 13

Om verward en verlore te voel is deel van jou eerste kennismaking met die Leër. Jy raak gewoond aan jou nuwe omgewing en kultuur en jy stap die pad. Eers omdat jy moet – en later omdat jy wil.

Van aanmelding in Januarie 1980 tot einde Maart was die inname aan basiese opleiding onderwerp. Tydens hierdie drie maande moes 'n magdom kennis deur die nuwe rekrut aangeleer word. Aan die einde daarvan het oorlogsgerigte opleiding in erns begin.

Daar was die inbou van kennis oor die SAW se bevelstruktuur, hoe die SAW saamgestel is, wie en wat die vyand is, die belangrikheid van sekerheid om die vyand van informasie te ontsê, geestelike weerbaarheid oor hoe om opgewasse teen die vyand se aanslag te word. 'n Allemintige 38 periodes.

Maar al hierdie kennis maak nie 'n soldaat nie. Tydens Regimentsdiens opleiding moes die rekrut leer van Staande Orders, elementêre regsaspekte, verliesbeheer (hoe om jou uitrusting op te pas), wagstaan, higiëne, basiese noodhulp. Alles saam sowat 59 periodes. Leer om higiënies te leef; Jou bed volgens Leër standaardde op te maak, vloere te poets, klere te was en stryk, - NEE, dit is nie goed genoeg nie!! Probeer weer – oor twee uur.

En dan moes die rekrut fiks word. Vir georganiseerde PT is 48 periodes opsy gesit. Vir ontspannende PT (Recreational) nog 48 periodes - Sport, 2,4 hardloop. (Onder 12 Minute). Dus aan PT word 96 periodes gewy. PT met tekkies, PT met boots, PT orals - net omdat dit vir die korporaals lekker is!

Die hoeksteen van soldaatwees is dissipline. En hierdie hoeksteen word op die paradegrond gegiet. Vir dril is 60 periodes ingeruim. Op die Paradegrond, oral waarheen ons as groepe beweeg het – van die kaserne tot die menasie – tot by die kerk en terug – ORAL.

En dit alles het min sin as jy nie leer om te skiet nie. Persoonlike wapenopleiding vir 57 periodes. Om te leer skiet 48 periodes. Leer om die R1 geweer aan te wend; Skoonmaak en olie, om die skietbaan teiken raak te skiet, te hardloop met jou geweer vir 'n rede en meesal sonder 'n rede

Maar die vyand loop nie oop en bloot nie. Hy kruip weg. Daarom moet die rekrut van veldkuns verstaan, van kaartlees verstaan, van roetmarse verstaan, die basiese kennis van landmyne hê. Daarvoor 161 periodes.

Statistics from "South African Armed Forces" 1990 (Heitman)

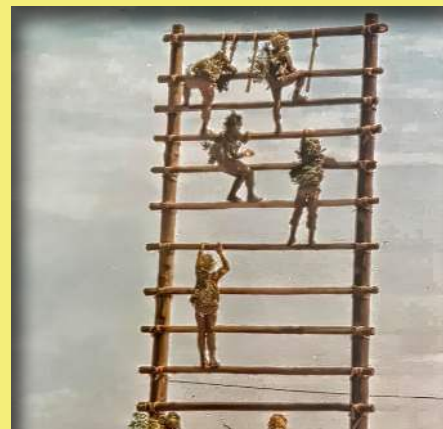
Die uitsien na die eerste naweekpas op ses weke. Om dan te besef alles was die moeite werd as jy by jou gesin se woning instap, en Pa en Ma, Sussies en Boeties, Vriende en Vriendinne die veranderde JY van kop tot tone beskou in jou uniform. Jy weet dat dit wat die Leër beskou as algemene opleiding amper klaar is. Jy begin voel of jy begin inpas. Die ergste is amper verby. Dan aan die einde van week 13 word die kompanies herskommel vir die volgende fase. Nou weet jy amper iets. Daar lê nog 'n verdere 20 maande oor om meer te leer..

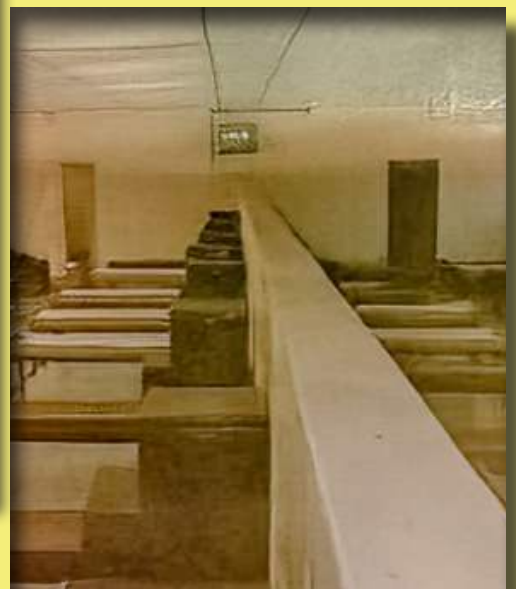
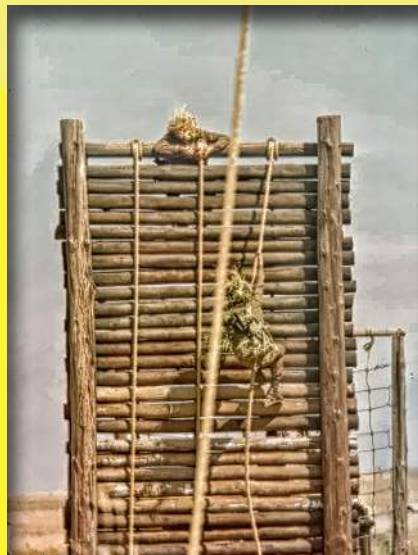
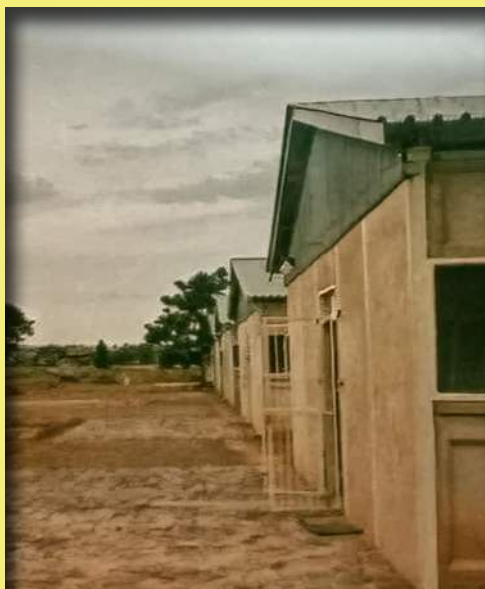
Statistics from "South African Armed Forces" 1990 (Heitman)

SF van Niekerk

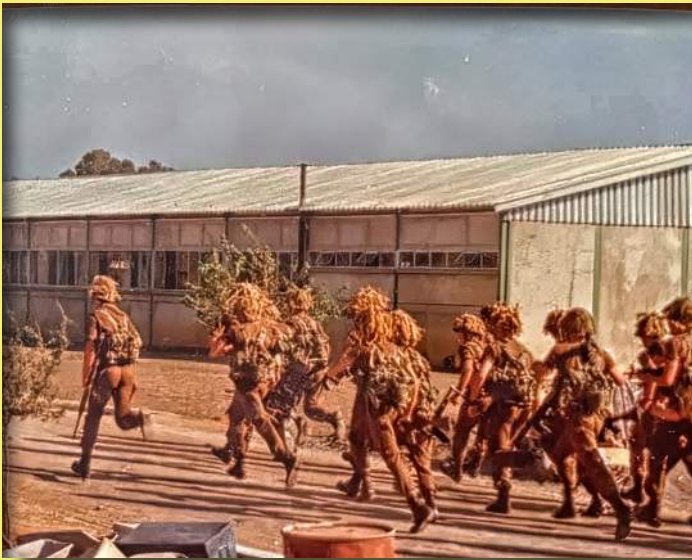
Ek onthou daardie Ingelse bord wat gesê het "When the going gets tough the tough gets going" Korporaal Jacobs, Kotze en 2de Lt Minnaar het ons gereeld gestuur om daardie bord. Daardie pyp wat jy deur moes kruip was ook 'n riller. Ons het eendag opleiding gedoen en die man voor my het vasgesteek. Ek het hom net een geweerloop gegee van agteraf en toe is ons altwee blitsvinnig daardeur.

Daardie paalmuur het ook menigte manne laat grond koop. Een troep kon nie oor klim nie toe sê die leiers ons moet help. Tokkeltoe aan die webbelt en oor die muur en ons trek aan die anderkant. Hy het soos 'n hysbak opgegaan en oor die muur. Toe hardloop ons maar weg want dit was 'n redelike slag op die grond.

Photos for illustration purposes. Photos taken April 1981. Photo credit - Ray Pierce

VAK OPLEIDING - WEEK 14 TOT 23

Vakopleiding was 'n verdere 10 weke. Die Meg Inf Seksie het bestaan uit 11 lede. Hulle het verdeel in twee spesialis groepe. Die Seksie in die grondrol (8 lede) en die Ratel bemanning (3 lede). Die Seksieleier was in beheer van die hele seksie in die mobiele geveg. Maar in die grondrol het hy die vier geweer-skutters, en die twee LMG bemanning onder bevel van die Seksie-tweede-in-bevel aangewend. Die twee het op 'n 10-week gespesialiseerde seksieleierskursus vertrek na die O+O

vleuel. Aldaar is hulle geskool in Seksiegevegsdrills. Die ses stappe is deeglik ingedril;

1. Voorbereiding vir die geveg,
2. Trek van Effektiewe Vyandelike Vuur,
3. Opsporing van Vyand,
4. Wen van die Vuurgeveg,
5. Die finale Stormloop
6. Die opruim van die Doelwit en Uitbuiting tot anderkant die doelwit.

Hierdie kennis is krities in enige geveg. Die seksie is op die keper beskou die basiese bousteen van die Meg Bn Gp. Die leuse was: "Die peloton is so sterk as die swakste seksie..."

Die Rateldrywers het oor 10 weke geleer om die voertuig in ALLE omstandighede aan te wend. Om daardie ingewikkelde enjin te onderhou. Die bates en tekortkomings van sy Ratel te verstaan.

Dieselfde geld vir die kanonnier. Die hoofbewapening is die grootste vuurkrag van die seksie, en die akurate aanwending van kritiese belang. So ook die Lugafweer kanonier – wat ook moes dien as plaasvervanger vir die toring kanonnier.

Die LMG skutters moes leer om daardie wapen

ten volle te benut. Die 4 geweeskutters moes leer om te “Dash =Down= Crawl= Observe= Sights= Fire.

Aan die einde van hierdie fase het almal teruggekeer na die kompanies. Die eerste herskommeling het plaasgevind na Basiese Opleiding. Nou het die tweede herskommeling plaasgevind. Die kompanies het meer na 'n gevegs sub-eenheid begin lyk. 'n Wapenstelsel waar elkeen 'n definitiewe taak in die organisasie gehad het.

Gert Minnaar

**Photo for illustration purpose.
Photo Credit - Unknown**

Kaserne 182 O+O

Ons het te Maselspoort het ons opleiding oor rivierkruising gedoen, waar ons aan 'n tou oor 'n rivier moes kruip of skuifel.

Stephen van Aardt

The digging of trenches on gunner's course was hard. We had some raw meals. I passed the course, unfortunately I ended up in hospital

for my pass with pneumonia, but was a civilian hospital so the nurses were great. We had raw fish, I remember it well. I tried to cook it with my lighter but gave up and just mashed it up with some doggies and water and ate because we were starving!

Gert Minnaar

Voordat ons Foxtrot komanie geword het, het sommige opleiding ondergaan as Seiners, Mediese ordonnanse, 60 mm en 81 mm Mortieriste.

Neels Viljoen

Ek was deel van die 81mm mortiere in Ondersteunings Kompanie. Kapt Smit was ons bevelvoeder. Ek was die Stipper drywer. Op die Grens was Joe Small die peloton bevelvoeder. Hy is opgevolg deur Etienne Gertzen.

Riaan Hibbers

I remember the night march with the Ratel tow bar. Our chaps from Pretoria were always late to report after weekend pass due to train late arrival at Bloemfontein. We were call out by names at De Brug one late evening and two guys were handed a Ratel tow bar and marched into the night. Big men cried that night as that tow really got heavy after a while and we did fell a lot in the darkness. “STAAN OP TROEP EN BEWEEG”

Albert Snyman

Die opleiding van die 1980 TKA bemannings was deur Maj Bok Smit gedoen te Lohatlha

TACTICAL PHASE WEEK 24 TO 47

For the remainder of the year the company embarked on tactical training. It started off with normal, motorized or on-foot conventional training. We went through the phases of warfare; the advance, the attack, the defence and then the retro operations. It built up from the section to the platoon, to the company, and then eventually up to the battalion level.

The greater part was concentrated on mechanized warfare; formation, movement, obstacle, crossing, mobile defence. Finally the training cycle ended with combined training with other corps and units. The infantry integration with indirect fire and Olifant tanks was rehearsed many times during live ammunition exercises at DeBrug. Then the evaluation took place.

The prize for the winning company was to be a transfer to 61 Mech Bn Gp. Quite a coveted prize.

Gert Minnaar

We won the evaluation against Echo company of Major Freek Burger. The platoon commanders of Echo company were Hubrecht van Dalsen, Etienne Gilbert and Ferdi de Vos, and they were also kortdiens like Ariël Hugo, Rudolph Delport and myself. Echo company became Alpha company at 61 Mech Battalion Group at Omuthiya for the short period the spent there.

Gert Minnaar

As young boys, military service was an inevitable part of our coming-of-age process after completing school. I vividly recall feeling anxious and apprehensive about the unknown military world that lay ahead. The news broadcasts announcing the deaths of men on the Border only added to my worries, as every recruit realized that his own mortality could be at stake during this experience. At the tender age of 17, these were uncomfortable thoughts to grapple with.

However, despite our fears, we knew that military service was a rite of passage that one had to undergo. It was a test of courage, resilience, and determination. I was determined to emerge from this experience stronger, wiser, and more disciplined than ever before. Looking back, I can confidently say that military service was one of the most transformative experiences of my life. It taught me the value of teamwork, sacrifice, and selflessness. It instilled in me a sense of duty and honour that I carry with me to this day.

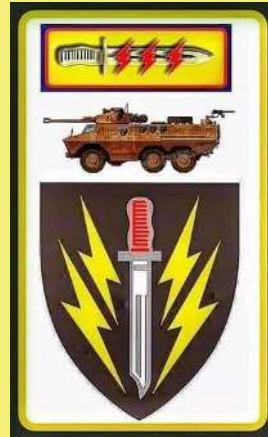

Photo for illustration purpose.

Photo Credit - E Pelser

DIE OMUTHIYA JAAR - 1981

Bravo was transferred from 1 SAI Bn in December 1980. They were the first permanent Meg company at Omuthiya. The unit also got a new commander in the person of Cmdt R de Vries.

Bevelvoerderserekode van 61 Meg. Gn. Gp.

Diep in Owamboland se uitgestrekte bos het die bevelsoorhandiging tussen die uitredende bevelvoerder, kmdt. J. M. Dippenaar van 61 Gemeniseerde Bataljon Groep en kmdt. T. De Vries, nuwe bevelvoerder, om 09h00 op 9 Januarie 1981, plaasgevind.

Gemeniseerde vegspanne het aan 'n indrukwekkende gemeniseerde kolonne deel gehad, wat 'n luisterryke geleentheid was. Staflode en hul gesinne is diep beïndruk deur die slaankrag van die Eenheid soos uitgebeeld deur die magsvertoon van hierdie besondere Eenheid.

Die uitgaande bevelvoerder, kmdt. Dippenaar, het ook 'n PMM (Pro Merito Medlaje) aan RSM AO1 M.C. Barnard (SAPK), oorhandig. Hierdie medalje word toegeken aan onderoffisiere wat voortrefflike diens lewer.

In sy toespraak het kmdt. Dippenaar die staflode van die

Eenheid geloof vir hulle diens en ondersteuning en gesê: "Elke soldaat kan 'n medalje verdien, mits hy bereid is om getroue, harde, eerlike en lojale diens te lewer." Hy het die Eenheid voorspoed en seën toegewens.

Nadat 'n oorhandigingsa-luut geskiet is, het kmdt. Roland De Vries die 61 Meg. Bn. Gp.-bevelvoerderserekode voorgelê in Engels en Afrikaans. Dit lui soos volg:

"Ek verklaar dat ek bewus is van die belangrikheid van die voortbestaan van alle Christelike volke en aanvaar hiermee die verantwoordelikheid van die groot eer en geleentheid aan my gebied as Bevelvoerder van 61 Gemeniseerde Bataljon Groep.

Ek onderneem om alles in my vermoë te gee tot die beskerming van Suidwes-Afrika teen aggressie van buite en tesame met my

gade te help om 'n vreed-same en stabiele gemeenskap binne die landsgrense te skep.

Ek beloof om nooit my eie voordeel te soek nie, maar my altyd te beywer vir die hoogste heil van hierdie Eenheid en die S.A. Leër. Ek sal alles in my vermoë gee om hierdie Eenheid tot die hoogste standaard van paraatheid en doeltreffendheid te lei.

Ek gee aan God die hoogste eer en aanvaar Hom as die hoogste gesag oor my lewe en Sy Woord is my finale lewenskode. My leuse sal steeds wees:

"Vir my Makker
Vir my Eenheid
Vir my land en Volk
Vir my God!"

Kmdt. J.M. Dippenaar,
SAPK

1 Januarie 79 - 9 Jan. 81

Kmdt. R. De Vries, SAIK

10 Januarie 81

R de Vries

The Command Hand Over between me and Johan Dippenaar appropriately so took place at Omuthiya. It was on 9 January 1981. It was an impressive mechanised parade in the bush with the respective sub-units passing me and Commandant Johann Dippenaar in salute. 61 Mechanised Battalion Group was a unit with a life of its own. It was a military unit with a dynamic culture shaped by soldiers who were highly trained and extremely adept at fighting fast moving offensive actions on the hoof. It was a unit that could ultimately move fast and fight decisively. The soldiers of “61” were continuously building a valuable asset from 1978 onwards throughout its 27 – years of active existence. It was building a tradition of success. The primary “Feeder Units” were: 1 South African Infantry Battalion (1 SAI) for mechanised infantry; 1 Parachute Battalion (1 Para Bn) for the motorised infantry component when so required; 1 and 2 Special Service Battalions (1 and 2 SSB) for the armoured car components; 14 Field Regiment for the artillery component.

Multi-purpose Training

Warfare in Africa as we experienced at “61” was not neat and clean, easily comprehended or linear with peace and war at the end of spectrums. At the flick of a command you could switch from conventional war fighting tactics to counter insurgency and back again; or apply a combination thereof. In between came training and making and maintaining combat readiness.

Tydslyne

- * **Meg heropleiding en bos oriëntasie te Omuthiya en Oshivello in Januarie 1981**
- * **Teen Insurgensie (Tein) opleiding te Omuthiya en Oshivello en Etosha - Februarie 1981**
- * **Basis Bou - Januarie en Februarie**
- * **Ontplooi te Nkongo**
- * **Praktiese Tein ontplooiings in Swapo Jag operasies in Ovamboland Laat Februarie tot Maart 1981**
- * **Ontplooi in die Etosha Wildtuin. Maart 1981**
- * **Sewe dae pas - Pl 1 te Swakopmund Maart 1981**
- * **Deelname aan Ops Carrot April 1981**
- * **Kursus Steun vir Kursus LGS**
- * **Meg opleiding en inoefening vir Ops Protea
120 mm Mortier Ongeluk**
- * **Uitvoering van Ops Protea**
- * **Onderhoud en Basis ontwikkeling**
- * **Voorbereiding vir Ops Daisy**
- * **Uitvoering van Ops Daisy**
- * **Voorbereiding vir oorhandiging aan die 1981/82 inname.**
- * **Uitklaar Desember 1981**

Omuthiya

After the passing out parade of Bravo Company at 1 SAI Bn, they were granted a well-deserved leave. But little did they know that upon their return, they would be flown into the operational area, embarking on a year full of adventure, minor operations, and not one, but two major operations. The excitement and uncertainty were palpable as they traveled from Grootfontein to Omuthiya via Tsumeb, which would be their home away from home for the next year.

As they reached the turnoff from the tar road onto the white road, the anticipation grew. And just over a kilometer from the tar road, they laid eyes on the Omuthiya basecamp. It was a sight to behold - the well-planned outlay, the neatness of the base, and the tents arranged in definite patterns. The parade ground was immaculate, and the facilities were already quite developed, with hangers, mess facilities, a kitchen, and a few corrugated iron structures serving as ops rooms and offices.

But there was still work to be done. Many of the structures were still under development and needed completion, such as casting cement floors and finishing other incomplete facilities. And so, in a full year of operational activity,

H Erasmus, Tenkafweer peloton

Die begin, waar begin die begin van 61 Meg. Dit begin met jou inname, maar die begin vir my as persoon was waar ek voor die Flossie staan en jy weet nie wie bewoende die meeste, jy of die Flossie as hy refs vang nie. Vir die meeste van ons was dit die eerste vlug.

Op Grootfontein aangekom gaan jy na 'n deurgangskamp. Hier wonder jy of die army besig is om brankrot te speel. Daars net 'n ysterkatel met 'n matras wat glad nie skoon is nie.

Die volgende oggend kom haal die "lorries" jou (Wat 'n onseker gevoel van waarheen nou.). Die "ou" manne op die "lorries" maak

dit nie eintlik makliker nie. Ons is meegedeel dat die "terrs" agter elke tweede bos kan opstaan, hulle is orals. Vanaf Tsumeb is dit net ons oë wat bokant die lorrie se kante uitsteek - gewere op stand 1. Jy kan nie wag vir daai loslopende "terr" nie. Wonder wat ons sou doen as daar op daai stadion een opgedop het.

Dan kom ons op 61, wat 'n belewenis. Jy weet dit is waar jy wil en moet wees.

61 - Die kamp: Kyk daar was mos 'n skuldbult, dan was daar die onderdorp waar ons gewone ouens gebly het. Regs van die pad was skuldbult, netjies met paatjies, 'n dam met water en die nodige voëls; dit was waar die offisiere gebly het en ook Sonja Herold en haar groep toe hulle eenkeer kom konsert hou het. Ek wonder nou nog hoekom hulle so goed bewaak was, het blou fieterjoel dan nie gewerk nie.

Oor 61 kamp wil ek nie skryf nie, dit is 'n verhaal op sy eie. Wat ek wel wil sê is dat dit 'n fantastiese belewenis was. 72 Tank Afweer het nie saam met die voetsoldate per voet uitgegaan vir verkenning nie, dan was ons op bystand, naby die 90's, behalwe as daar voorraad op Grootfontein afgehaal moes word.

Hierdie kere het ons geweet dat daar nie terrs" was nie, die gewere bly op 61 in jou tent. Gaan gou op Tsumeb aan, daar word gou gebel, natuurlik huistoe, op Grootfontein begin die groot laai van vleis, blikkieskos en wat nog. Vanaand op 61 word al die ekstra bokse met blikkies onder die grondseil begrawe, vir lank het ons elke dag poeding. Dankie dat ek met trots kan sê ek is 'n 61 ner.

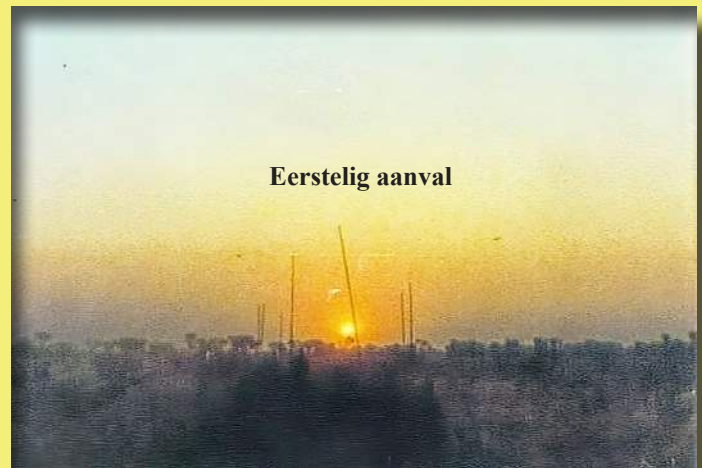

I remember the evenings after work

R de Vries

I can still remember back in South West Africa in 1981 and 1982: In the evenings after work at Omuthiya, moving with my camp chair from one tent to the next, sand models drawn on the ground, discussing and planning with some of the sections, talking about lessons learned and the operational possibilities and expediencies of the next operation — an extremely satisfying and emotionally loaded experience; working with these young soldiers far away from their homes — young blood ready for action, confident, well prepared. “61” yielded these last-mentioned rewarding experiences at Omuthiya.

These were memorable experiences that were augmented by the magnificent sun-sets, the matchless sun rises, clear star-studded skies

Initiation ceremony.

Shortly after our arrival at Omuthiya , we as the new leader group were invited one afternoon to the staff mess to take part in our initiation ceremony as newcomers to 61 Mech. Fire bucket filled with fire water. We had to bring our fire buckets along , which were promptly filled with a serious concoction of liquor, and just the smell of it already meant business.

14 seconds only.

We were allowed 14 seconds , if my memory serves me correctly , to down these fire buckets filled with this potent drink , and if you could not finish it within this limited period , you were afforded another opportunity to try and empty the contents of another fire bucket within the prescribed period. Nobody from the old leader group wanted to be seen as unfair and unaccommodating in this matter.

Strange transformation.

From the moment the empty fire bucket left our lips a strange transformation started to take place , and by the time the fire buckets reached the table in front of us , totally different men tried not to wobble back to their seats.

Ferocious volleyball match.

After dinner we took part in a ferocious volleyball match , and the old leader group enjoyed a slight advantage on the new leader group during these exchanges. Major Paul Fouche led the old leader group and our company commander , captain Koos Liebenberg battled to rally his unruly team.

George , where art thou ?

Later that night the name "George" was heard around the camp more than once , but he never responded to all these earnest pleas to him , no matter how loud and determined these pleas were made.

What happened to our successors ?

I cannot recall if we bestowed the same honor on our successors at the end of 1981 , but I surely hope we did.

There were a number of National Service junior officer I especially remembered. Their role at "61" were indispensable. They exerted a tremendous influence on the building of trust relationships between the permanent and National Service members.

They subsequently added to the building of a cohesive "61" and the high morale of the unit. Some of them were: Etienne Gertzen; Chris Walls; Hubrecht van Dalsen; Gert Minnaar, Ariel Hugo; Henri Boshoff; March Michau; Willem van der Vyver; Andy Weyand.

For the sake of a tidbit of interest the call sign of Chris Walls (20- years of age) was India 72. He commanded an Anti-Tank Group of four Ratel 90s. He had a few close encounters with enemy tanks in his time in Angola. One of his true specialties was the uncanny ability of exactly navigating to any given grid reference in the dense bush way out there in front of the combat group. This was during an era before satellite navigation and in the days of the trusted prismatic compass.

Hubrecht van Dalsen and Chris Walls still share the FAPLA flag they took after a vicious skirmish at Mongua during Operation Protea in August 1981. Their combat team commander was captain Hannes van der Merwe. They were part of Alpha company of "61" and were acting as the mobile reserve for colonel Joep Joubert's Task Force Alpha.

They were in the process of attacking a strong FAPLA position at Mongua, a few kilometers east of Xangongo. An Allouette helicopter gunship was lost to Fapla anti-aircraft fire in the fray.

Omuthiya

Omuthiya was the operational base of 61 Mechanised Battalion Group in northern SWA. It was an ideal operational and training base. The best any commander could wish for in that operational circumstance.

The base was situated about 1km off the tarred road leading north to Oshikati and south to Tsumeb. It lay just north of the "Red-Line" and was close to Oshivello and the Etosha game Reserve.

The base was impressive; it was neatly laid out and expressively spotless. Personnel were housed in tented accommodation. The troops used to make little pathways in the whitish sand amongst the tents. Small sandy mounds were made to demarcate areas. Their sand gardens were carefully raked each morning.

My office and also the one of my 2IC, Adjutant, RSM and Logistics Officer was a white terrapin building, which was seldom used; I may add. Behind the office was the corrugated-iron Operations Centre, which also housed our large sand model. It was here where generals Constand Viljoen, Jannie Geldenhuys, Charles Lloyd and brigadiers Witkop Badenhorst and Joep Joubert approved the "61" operational plan for Operation Protea in August 1981.

Oshivello

Oshivello housed the operational training base of the SWATF. The training base was used to mission prepare forces over two weeks periods for operational service in the northern border region. This included general orientation and acclimatization of the soldiers for operational service.

After the Oshivello experience mission ready units were operationally deployed. For obvious reasons our forever creative National Servicemen referred to Oshivello as "Oshi Vliee" (in English Oshi Flies). Oshivello was situated about 20km from Omuthiya and the inhabitants were our military neighbours. During my term Oshivello Training Base was commanded by commandant Jos Rabie.

Our fresh water came from Oshivello.

In my time a water pipe-line was installed to bring the water to Omuthiya over the 20km distance. The elephants many a time played havoc with the system, which required constant inspection, maintenance and repair.

Previously drinking water was laboriously transported to Omuthiya by means of a constant flow of SAMIL water trucks.

Just outside Omuthiya was our evaporation point for the latrine system. It was an area that was not too sweet-scented or too pleasant to visit. It was a constant headache for the Base Maintenance Sergeant Major and the RSM H.G. Smit. It was a preferred destination for frolicking elephants.

Bravo company's garden of remembrance

Bravo Company had erected a beautiful little garden in their sub-unit lines. This was in honour of Corporal JL Potgieter. Thus his comrades remembered his last moment when he was killed in an enemy ambush during Operation Daisy on 4 November 1981. The carefully demarcated area was fondly referred to by the troops as "Potgieter Park". The troop's felt deeply about their lost ones and this was a form of finding some consolation.

Other infrastructure

Other infrastructure was afforded semi-permanent prefab status. The infrastructure included messing facilities, chaplaincy, coffee bar, sick bay, canteens, ablutions, stores and the like.

The ammunition was stored in a magazine close to the base. It was stored in corrugated-iron rounded Armco's surrounded by barb-wire.

We had our own fuel point with the fuel stored in flat lying thick black rubber bladders.

Single room accommodation was provided to me and my key staff in a Langeberg Mobile Home. There were a few wooden chalets that we reserved for the honoured guests visiting the unit. Inspection teams from Pretoria slept in army tents that leaked.

To the north of the base was a large swimming pool, which presented a welcome respite to the troops due to the hot SWA weather.

We had an ice-cream machine displayed in the mess, which did not work. This was due to insufficient power supply provided by the perpetual ear-piercing blaring generators of Signals Officer McSweeney.

Our own Russian BRDM reconnaissance vehicle

In the center of the base, proudly displayed, was our captured Russian BRDM Reconnaissance Vehicle from Operation Protea.

In the same area was the "61" *Memorial Needle* erected there by major Thys Rall in 1981. Behind the needle stood an impressive array of large corrugated-iron hangers housing our prime mission vehicles and artillery pieces.

Neat parade ground and helicopter pad

We had a neat parade ground on the eastern side of the base next to the bush-line.

A concrete *helicopter landing pad* figured gracefully near the exit of the base. The base was decorated with a few colorful display boards one reading; "Fight for South Africa, Fight for 61"; another read: "Warfare is based on deception".

Endless training area

An adjacent training area extended endlessly into Ovamboland to the north. We could drive out or walk out and immediately start training with live ammunition. The base was situated in dense bush, similar to the adjacent training area, and similar to the bush encountered in the northern operational area and Angola. The surface was heavy sand making vehicular movement, especially SAMIL's, an endless challenge.

Comprehensive trench system

Just north of the base was a comprehensive trench system built there by us. It simulated a FAPLA defense system. This was used constantly for training purposes by "61".

It was attacked by foot, mobile or in combination in all sorts of ways to constantly sharpen the combat edge. You could hear the succession of hand grenades exploding and relentless wail of small arms fire on a daily basis.

Noordpad

The sandy bumpy undulating so-called "Noordpad" (North Road) extended equally endlessly north towards Ovamboland out of the base. It pointed directly to Angola only 134km away.

1981 - Assembly Areas

By: R de Vries

Sub-units or combat teams were allocated designated assembly areas at “61”. Each sub — unit was arranged in a pre-required marching order. From here sub-units could move at moments notice.

The assembly areas were generally used for daily maintenance and what was referred to as “First and Last Parades”. The purpose of these procedures was to maintain high levels of vehicle and equipment serviceability, which “61” aimed at 100%.

Final inspections before moving out, either for training or on operations, occurred in these said assembly areas accompanied by final briefings and quick orders.

The sub-unit assembly areas at Omuthiya initially were dispersed in the base. Later in 1981 appropriate hangars were erected and provided for under-cover parking. This was a luxury supreme under those field and weather conditions

1981 - Bravo kompanie - 61 Meg vanuit ‘n gewone troep se oogpunt af

Deur: JC Kruger, peleton 3

Ek was gebaseer in Omuthiya in 1981.

Ek merk op dat die meeste lede van 61 Meg veterane, offisiere is. Ek wil graag my storie vertel as ‘n gewone troep in Bravo kompanie.

Ek was in 1980 ‘n lid van O & O vleuel in Bloemfontein. Aa gevolg van bisarre omstandighede is ek en Hennie Metz van die vleuel geskors. Ons was uit op ‘n sport pas (nie offisieel) en is gekonfronteer op ons terugkeer. Omdat ek nie die ander ouens se name wou bekend maak nie is ek en Hennie na die kompanies gepos, Alpha en Bravo. Van die manne

wat saam met ons uit was het offisiere geword in 1SAI en op die grens. Ek het geweier om hul name bekend te stel en is toe na Bravo kompanie gepos. As ‘n dromer het ek geglo in “brothers in arms” Niemand het vir my opgekom nie.

Die klerke, wat alles weet, het ons vertel dat Hennie eerste was en ek tweede in die offisiers kursus by die O & O vleuel. Maar my redeployment by Bravo kompanie was ‘n “blessing in disguise”. Want ek het die grensoorlog ervaar soos duisende troepe voor my.

Ek moet se dat by Omuthiya was ons bevelvoerders die beste wat jy kon kry. Van kaptein Koos Liebenberg tot luitenant Rudolf Delport. Ek glo tot vandag toe dat daar geen “Force” in die wereld was wat naby 61 Meg kon kom nie. Daar tussen die gewone troepe het ons almal geglo in ons bataljon. Ons is miskien meer trots op wat ons verteenwoordig het en wat ons was as die meeste offisiere. En ek bedoel geen “disrespect” nie. Ons was so trots soos wat jy kon kry op 61 Meg. En ek sal nooit die “compassion” vergeet van ons bevelvoerders af nie toe Lionel van Rooyen gesterf het nie.

Ek verlang na die aande in Omuthiya wanneer ons na die musiek geluister het, Ratel batterye en kar radios, na ligte uit. Ons gewone ouens het saamgestaan en drome gehad. En ek wou nerens anders gewees het as in 61 Meg nie. Ek kan nie vir julle genoeg beklemtoon hoe trots ons gewone troepe was om deel te wees van 61 Meg nie.

Vanaf die aankoms van Bravo in Desember 1980 te Omuthiya is hulle saam met die ander sub-eenhede onderwerp aan heropleiding. Dit is een ding om lewendige aanvalle op De Brug te doen waar veiligheidstemplate en beperkte ruimte ietwat kunsmatig was. Te Omuthiya was daar spasie en operasionele template het gegeld. Ammunisie was geensins beperk, soos op De Brug nie. Die Staande Operasionele Prosedures (SOP) het ook verskil. Die gunstelingoefening was die Vuurgordelaksie.

Op hierdie bevel het “61” alle hel aan sy voorkant ontketen – alle wapens wat een minuut lank gekonsentreerde vuur lewer teen ‘n intense tempo binne ineenlopende boë van verantwoordelikheid. Hierdie praktyk het tyd gegee om te verras, om weerstand te neutraliseer of te vernietig, tyd om die vuurgeveg te wen, tyd om te herstel, tyd om vinnig te dink en dan vinnig op te tree.

Koos Liebenberg

: “Dit lyk vir my dat as ons nie ontplooi word nie, of soms basisontwikkeling en instandhouding doen nie, ons besig is om SOP-opleiding te doen”.

Opleiding by “61” in ‘n neutedop, het gewissel tussen: magsaanwending om voorsiening te maak vir unieke opleiding (infanterie, wapenrusting, artillerie, ens.) en gesamentlike oefeninge; deurlopende informele opleiding; leierskap-, bevel- en bestuursontwikkeling; simulاسie (oorlogspeletjies) - die idee was dat troepe by “61” oefen terwyl hulle veg. Kosbare tyd is ook toegeken vir kruisopleidingsprogramme om multirol toepassings te ondersteun.

Gert Minnaar

Tydens ons opleiding as junior leiers is ons geleer van die Meg bril – bewustheidsin, reaksie spoed, inisiatief en logiese denke.

Praktiese toepassing van hierdie beginsels. Ons kompanie het vroeg in Desember 1980 op Omuthiya aangekom, en teen Februarie is ons die eerste keer vir ‘n kort pas af States toe.

2/Lt Rudolph Delport van peloton 3 se pa wat toe in Port Eilizabeth ‘n pos in die polisie bekleë het, het tydens die pas daarop aangedring dat sy seun die gras by die huis moes sny, maar dit was nie iets waarvoor Rudolf baie lus was nie. ‘n Pelotonbevelvoerder in die Meg infanterie loop nie agter grassnyers aan nie, hy voer bevel oor vier Ratels! Toe sy Pa die middag by die huis kom was die gras gesny en die beddings serante netjies afgespit gewees, want Tjoepie het gereël dat die plaaslike tuiendienste die nodige aktiwiteite kom verrig. Sy Pa was blykbaar nie so beïndruk met sy vindingrykheid as wat ons was toe ons die storie gehoor het nie!

Basis Projekte

Gedurende die jare 1979 en 1980 is ‘n reeks groot projekte van stapel gestuur. Uit die tentedorp van 1978 het ‘n basis met vaste strukture verreis. Tonne kalkreet is aangery vir die paaie binne die eenheid en die paradegrond. Baie projekte is deur die regimentsfonds gefinansier. Die groter projekte soos die watertoring, tank afdak en ander is met staatsfondse opgerig. Daar was egter nog baie afrondingswerk om te voltooi. Bravo Kompanie het die grootste mannekrag total gehad. Tussen opleiding, ontplooiings en operasies sou hulle Omuthiya in ‘n aangenamer tuiste vir hulle opvolgers nalaat.

Deon Cloete

Daai hangers se vloer was seker maklik 200 mm dik gewees - elke bleddy dag gaan concrete mix.. gevoel soos dwang arbeid.

Koos Liebenberg

Ariël moes die parkie bou, Gert die fliëkbankies en Ettienne het die swembad reggemaak want hy was die slimste van almal. Die res het hangers gebou en elke naweek het ons die Genie se sement gevat vir ander dringende 61 bouwerke. Dan kon die Genie luitenant nooit Maandae verstaan waar is al sy goed heen is nie. As ek reg onthou moes Gert 'n herbeplanning uitvoer op die skewe fliëkbankies.

Roland de Vries

Bravo Company had erected a beautiful little garden in their sub-unit lines. This was in honour of Corporal JL Potgieter who was killed in an enemy ambush during Operation Daisy on 4 November 1981. The carefully demarcated area was fondly referred to by the troops as "Potgieter Park". The troop's felt deeply about their lost ones and this was a form of finding some consolation.

Renier Mostert

Daai hanger bouery was ook 'n ander storie. Toe Maj Liebenberg my op die radio laat weet ons moet oor 'n uur reg wees om te ry (Ops Carrot) toe maak ek die vegspan bymekaar en na 'n uur is ons toe op pad Tsinsabis toe. Wat ek eers agterna uitvind is dat die makkers wat die hangers help bou het, alles net so gelos het om die wapen op te neem. Ondere andere die sement mixer net so gelos. Die Genie ouens moes die sement met beitels uit die mixer uithaal. Daai Genie staf (of sammajoor) wat die rowwe pynappelbier gebrou het, was glad nie dik van die lag nie.

The Bravo Coy motto and emblem were developed by Maj Koos Liebenberg. He instructed his officers to design a unique Bravo Coy logo. Gustav de Wet and Ettienne Gertzen's first design was a dagger through a skull. Gustaf proposed the motto: "Vini Vidi Vici". It remained such until 1986 when the spelling error was corrected to: "Veni, Vidi, Vici". It was what Julius Caesar said, according to Shakespeare: "I came, I saw, I conquered".

Gert Minnaar

My, Gustav de Wet and Ettienne Gertzen's first design for Bravo Coy in 1981 was a dagger through a skull and was displayed on the gate of the "Potgieter Pen". Gustav still proposed the motto VINI VIDI VICI - that was when we misspelled the first part.

1981 - Sport, sports, bush games and Ovambo rallies at Omuthiya

By R de Vries

Planned sport, the devising of innovative “Bush Games” and our traditional Ovambo Comrades Rally to the Ovambo Omaramba (dry river bed) was the forte of my 2IC Major Thys Rall. He did sterling work in organising and overseeing these wonderful morale boosting and enjoyable events.

It was associated with serious competition and spontaneous laughing amongst the members of the sub-units. This was always a positive sign to me. The staff fully participated in all of these exercises. We did our 15km round-trip exhaustive run regularly in the sweltering heat to the Ovambo Omaramba and back with our troops. Days such as these normally ended with a pleasant “braai” in the bush.

Total fitness for combat includes technical skill, mental and emotional stability, and physical endurance. Development of stamina, heart and muscle builds the bodies and minds of soldiers. It improves their physical well-being, and develops the physical strength and mental alertness needed to perform the strenuous and demanding duties of soldiering. Maintenance of our soldiers at “61” was as important as maintenance of our machines.

The emphasis therefore, was on the importance of physical training and athletic competitions permitting people to develop endurance, self-mastery, courage, and even competitive aggressiveness. Sport was indispensable elements of training and education at “61”.

It was the responsibility of all the leaders within “61” to ensure that their people were physically fit for normal working duties as well as for combat service. Normal combat and skill at arms training were enhanced by means of

physical training and sport.

Physical training and sport also served as a means to foster high morale and Esprit de Corps throughout “61”. We learned that training and sport improved the rapport among officers, non-commissioned officers and men and enabled better communication and positive relationship building.

Military operations place a premium on a soldier’s strength, stamina, agility and coordination, because victory and survival so often depend on these factors. Well-organised physical training exercises, running to the Ovambo Omaramba and back and a few simple sporting endeavours contributed immensely to the effectiveness of “61” as a combat ready force. “61”.

Equipment consciousness and Stable Parades

Equipment consciousness in the SADF was a mentality of awareness and accountability that all members were expected to adhere to. It was rooted in the core values of the SADF and embodies a sense of ownership and responsibility of one's equipment and environment. This concept has become paramount in 61 Mech - equipment consciousness was deeply imbedded in the 61 Mech culture. Not so much due to policy, but as a matter of pride.

When Cmdt de Vries took over command from Cmdt Dippenaar, the counting and recounting and subsequently the balancing of the ledgers took a whole week. Cmdt de Vries then did the same to his sub-units. Maj K Liebenberg signed over the equipment – from the Ratels to the smallest screwdriver. And so it spiralled down to platoon, section and individual level. Once one take personal responsibility and accountability over one's equipment, it becomes a personal and financial liability should one neglect the equipment.

Integrating equipment maintenance into continuous military training regimens ensured that 61 Mech had an excellent serviceable track record. The prove of this can especially be noted during Ops Protea and Ops Sceptic. Regular inspections and stable parades detected equipment issues before they develop into more significant problems.

Gert Minnaar

Posparade was nogal 'n baie belangrike gebeurtenis op die Grens, maak nie saak wat jou rang was nie. As daardie possak van Grootfontein af op Omuthiya aangekom het, was daar skoon 'n opgewondenheid in die lug gewees oor die moontlikheid om iets te hoor van die huis af en dan veral dan ook om van jou meisie te hoor.

Uitdeel van die pos

Skutter Zandberg, 'n man met die postuur van 'n perdejoggie, was een van Bravo kompanie se admin klerke gewees en hy het die pos in pelotonverband gegroep sodat dit uitgedeel kon word. Die pelotons het dan gewoonlik apart aangetree en die gelukkige makker wat 'n brief gekry het, se naam is dan uitgeroep sodat hy sy brief kon kom haal. As die parfuumwalm nog sterk op die koevert waarneembaar was, is die ontvanger daarvan goed deur sy makkers gespot. Miskien was dit ook maar partykeer gemeng met goedige jaloesie gewees, want nie alle verhoudings kon die eise deurstaan wat Grensdiens daaraan gestel het nie.

Dear Johnny

Party manne het briewe gekry van die meisies af waarin die verhoudings beeindig is, en hierdie briewe met sulke slegte nuus het bekend gestaan as 'n "Dear Johnny" of "Liewe Johannes". Hierdie briewe het baie groter impak gehad as wat die meisies wat dit geskryf het, ooit sou kon besef het want dit was asof daardie makkers se wereld sommer in duie gestort het met die slegte nuus. Skutter Boshoff van 21A het ook so 'n brief gekry gedurende 1981, en dit was nie lekker om te sien hoe daardie groot, fris sterk LMG No 1 so gesukkel het om met daardie slegte nuus te deel nie. In die heel laaste week voor 16 Desember 1981 net voordat ons sou terugkom van die grens af, het die seksieleier van 21A, korporaal Gert van Niekerk, ook die slegte nuus ontvang dat sy meisie nou nie meer sy meisie sou wees as hy in Pretoria sou aankom nie. Nogal slegte tydsberekening

gewees, maar dis nou maar die lewe gewees.

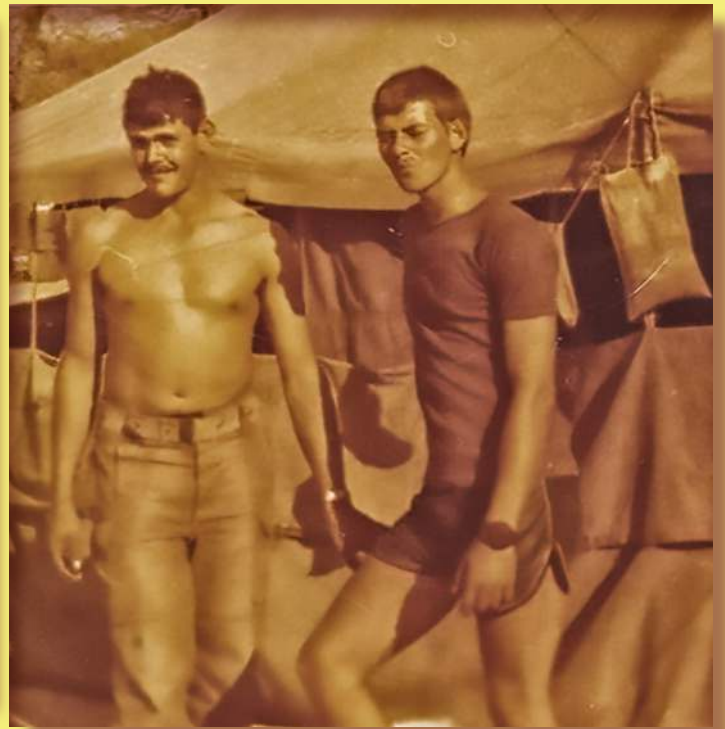
My eie gereelde persoonlike briewe

Ek was beslis nie minder opgewonde as enige iemand anders gewees as die die possak op Omuthiya aangekom het nie. Op agtien, negentien of twintig tref daardie eerste liefde 'n man mos soos 'n skepskop van Morne Steyn die opening tussen die pale tref, en ek kan goed onthou hoe die eerste ernstige meisie in my lewe gereeld minstens twee briewe per week vir my Grens toe gestuur het. Al daardie briewe het ek nou nog na al die jare in my besit, al het dit partykeer gekos dat ek mooi moes verduidelik aan die vrou in my lewe waarom ek hierdie briewe nog nie ashoop toe gestuur het nie. Karen, my meisie van daardie tyd, het by die Pretoria Technikon studeer terwyl ek in my derde jaar in die Weermag was, maar ek moet na al die jare aan haar hulde bring vir die ongelooflike ondersteuning en inspirasie wat haar gereelde briewe vir my was in 1981 op die Grens. En af en toe het sy my ook bederf met 'n pakkie wat natuurlik die kroon op alles was.

Skutter Zandberg word opgekommandeer om 'n brief te skryf

Ek weet nie wat die probleem was nie, maar daar het op 'n stadium so drie weke verby gegaan waartydens die posparade op Omuthiya 'n reuse mislukking vir my was, want daar was geen brief met my naam op in die possak gewees nie. Teen die derde week het ek vir skutter Zandberg verduidelik dat hier groot moeilikheid gaan kom as ek nie nou vinnig 'n brief kry nie, en dat dit in beide sy en my belang sou wees as hy dan maar self gaan sit en vir my 'n brief skryf voordat daar 'n tragiese voorval plaasvind met die volgende posparade en ons posklerk nie die posparade daarna sou kom bywoon as gevolg van dit wat met hom gebeur het nie.

The Anti-Tank Platoon Generator

Derek Walker, Company Clerk

Our company lines, situated as they were next to the parade ground, were not connected to the electrical grid of the rest of Omuthiya and its generator. Instead we had our own hand cranked genie that was parked close to our lines. Every morning the generator had to be hand cranked with its “slinger” to start it, and I seem to recall somebody with the surname Van Staden was tasked to do it. I think he was our company signaler, or something like that. As we lay dreaming of civvy street in our sleeping bags in the rapidly warming tents, he would have to get up, and go do his job, because if the generator was not started the chances are half of the guys would not get out of bed. You could usually sense his arrival by the strange noises coming from where the genie was, and you could hear that grunt as he slingered that handle.

wwwiiiiirrrr *THUNK!*

“&*^(^%&%\$%*^\$%**!!!!!!”

WWWWWWIIIIIIIRRRR WWW RRRR
WWWWWW THUNK!

[illegible]

“Jou bliksem!”

*RRrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr r rr rrrrrrrrrrrrrrrrrrr r r r r
r rrrrrrrrrrrrrrrrrrr rr rrrrrrrrrrr!*

“Ag Nee! &)*&^% ^\$#%*\$(&%((%(*%(!!!!!!”

WWW WWWWW WWWWWWWWWW RRRR-
RRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRR-
RRRRRRRRR

And our lights would flicker and come on and the morning chorus of yawns, swear words and guys shouting for a smoke would erupt through-

out the lines. There was no “STAAN OP ROW-ER!!!” at this point in our army career, after all, we had min dae. Once half-dressed we would gather our fire buckets and mortar round holders and head off to where theoretically the cooks put out coffee and rusks. Usually we could make our own because we had small portable gas stoves and all the “nodige bewegings” to make a morning cuppa java. Often we got to the urn as the last unidentified troep had filled a 5 litre bucket with coffee for himself and his platoon/section/tent and we would have to go without or try to bum some from somebody that had made his cuppa java in the tent. The reality I think was that we really just enjoyed the walk in the crisp morning air. Then it was time for a shit, shave and shampoo, and maybe, if we were lucky we would see Van Staden nursing his sore arm that had been kicked by the generator crank. And he would grumble and mutter about the thing and how much he hated its mechanical guts.

At one point, they nicked our generator to run the stage and lighting for the Sonja Heroldt show in the mess. She was due to make her debut during the second half so many of us only stayed for the first, but going back to our tents was a waste of time because we had no lights.

I think Van Staden probably got his own back on that generator,

*One day it went rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr-
rr
RRRRRRRRRRrrrrrrR BBBB BBBBB BBBB
bbbbb b b bB!
and died.*

It wasn't our fault that the tiffies never checked the oil. But I am sure that secretly Van Staden was having a good laugh as they towed it away.

Coin Deployments

Eerste Ontplooiing - Etosha

Gert Minnaar

Vroeg in 1981 was daar sprake van 'n insyepeling deur PLAN deur die Etosha wildtuin na die plaasgebiede toe.. Bravo kompanie is met Buffels ontplooi aan die suide en weste van die wildtuin.

SF van Niekerk

Die operasie in die Etosha sal ek nooit vergeet nie. Eers daardie rubber tenk vol water wat eintlik eers petrol in gehad het. Daarna het Muggie van Aswegen sy arm gebreek met die Buffel. Ons het darem verneder gevoel om met Buffels te ry. Wat n aanpassing - die Ratels was darem baie beter ingerig - radios en wapens en pakplek . Ons het darem rond gery en wag gestaan in die tydelike basis. Elke aand die leeus gehoor

21A (Alfa seksie peleton 1 Bravo kompanie)

Agter vlr : Potgieter Seksie 2IB, Eddie Hurn - 20 mm gunner, Rich - Rateldrywer, Galloway, Mark Bensch ,Kpl Gert van Niekerk seksieleier.

Voor vlr: ?, RC Boshoff - LMG No 1 en Van Noordwyk.

21 Bravo met korporaal Anton Viljoen as seksieleier vroeg in 1981 in die Etosha wildtuin

brul en geluister na al die nag geluide. Die Eto-sha Panne was eintlik 'n wonderwerk met kilo-meters panne en duisende wild. Wat 'n aanpassing - die Ratels was darem baie beter ingerig; Radios en wapens en pakplek.

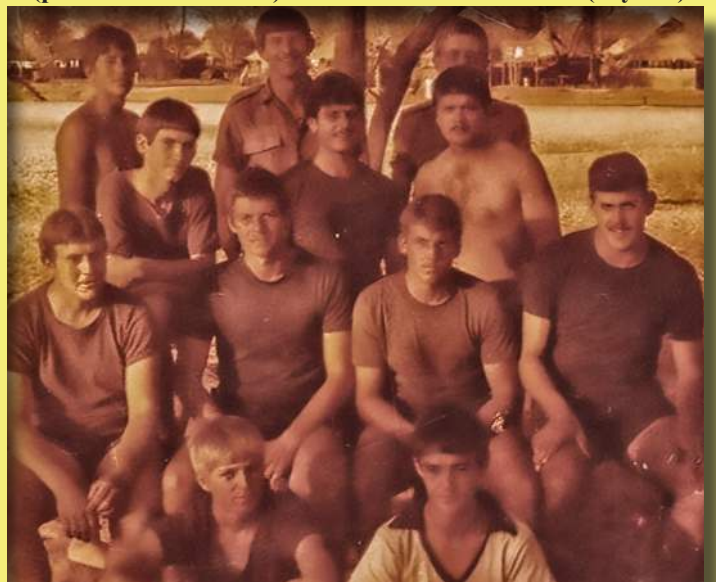

21 HK van Bravo kompanie in 1981 - - -

Voor: Anthony Pike (gunner) , Marc Brouard en Dean Faulds (60 mm mortieriste)

Middel: Deon Cloete (peletonseiner), Piet Foulds (ordonnans) en Baba Booysen (medic)

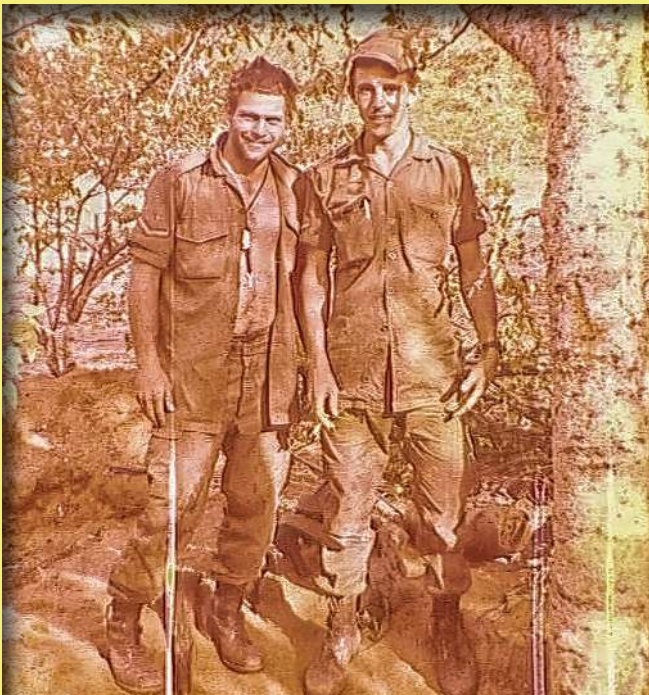
Agter: Gert Minnaar , Nico Venter (pelotonsersant) , Johan Nel (peleton onderoffisier) en Marthinus Oosthuizen (drywer)

Braam Van Der Merwe met 'n leeuwepie wat sy pad Omuthiya toe gevind het.

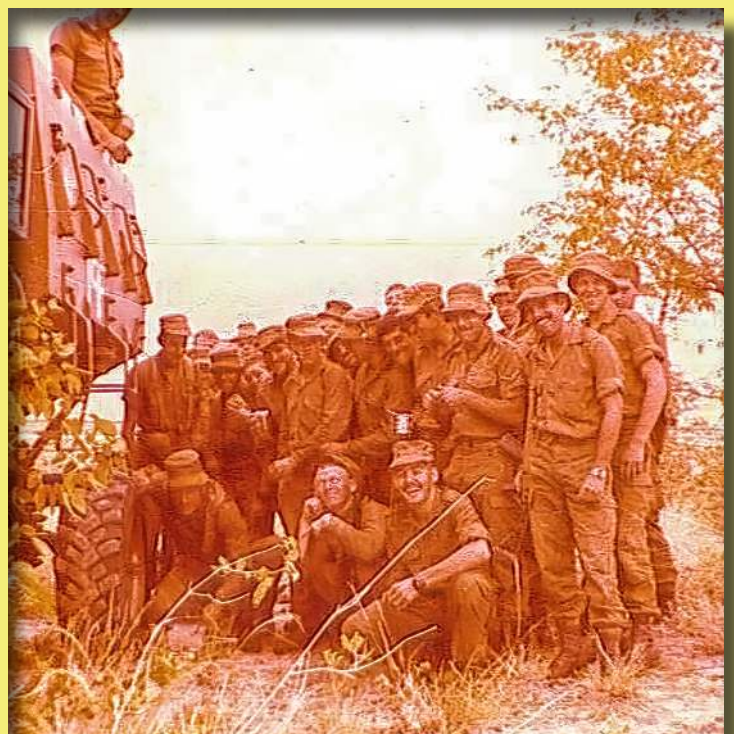
N'hongo - Okatopi

Roland de Vries

I sometimes deployed our mechanised infantry companies to Ovamboland for short operational bouts to gain experience in counter insurgency warfare. This not only allowed valuable knowledge to be gained. Operational exposure also developed leadership and the mastering of the harsh environmental and terrain conditions that we were subjected to in Northern SWA and southern Angola — some excitement was also to be had in a realistic and risky way — you never knew when you were going to run into a surprise fiery encounter with the foe.

In March 1981 Bravo Company of Captain Koos Liebenberg was deployed to N'Kongo for a period of two weeks to undergo some valuable operational experience. He moved directly north with his mechanised company from Omuthiya to his designated deployment area to practice bundu-bashing, operational movement and field tactics. Bundu-bashing became to be the forte of 61 Mech. I had arranged for his aforementioned deployment with Sector 10. They welcomed Bravo Company as a valuable addition to their usual counter insurgency force levels.

I joined Bravo Company for a while. Koos Liebenberg and his men had some excitement when they followed a large group of enemy tracks for a few days. The responsibility to continue the follow-up was eventually handed over to 32 Battalion. By then it had become time for Bravo Company to return to Omuthiya. Bravo Company had now been in theatre for quite some time and I was content with the sharpening of their operational performance. I was especially impressed by the navigational skills aptly demonstrated in the bush by young national service Second Lieutenant Chris Walls.

Eerste patrollies te voet by Okatopi

Gert Minnaar

Net nadat Bravo kompanie se Teen- insurgen-sie oplei-ding onder toesig van majoor Paul Fouche afgehandel was , is ons vroeg in 1981 uitgestuur vanaf Omuthiya na Okatopi toe om te voet patrollies te gaan doen sodat die teorie en die praktyk daarvan mekaar kon ontmoet.

Dit was ons eerste regte aanwending in operasionele omstandighede gewees en ons het nog baie te leer gehad van die praktiese sy van voet-patrollies.

Ammunisie of die blikkies kos?

Skutter Brian Clarke van peloton 1 se Charlie seksie was die LMG (Ligte Masjien Geweer , maar ek dink dit was 'n sadis wat besluit het om 'n Mag 'n LMG te noem , want dit was nie 'n ligte geweertjie gewees nie) nommer 2 van daardie seksie, wat beteken het dat hy baie ammunisie saam met hom moes dra , want hy moes die LMG voer met die patroonbande vol rondtes wanneer daar aksie was. Die LMG nommer 1 , skutter JV Pretorius, was 'n man wat nie dinge halfpad gedoen het as dit by 'n geskietery kom nie. Skutter Brian Clarke het uit ondervinding geweet dat hy genoeg ammunisie moes saamdra om nie vir skutter JV Pretorius te ontstel as hy nog wil vuur en daar is nie meer ammunisie nie.

Ek dink dit was die verklaring waarom skutter Brian Clarke voor ons eerste 7 dae patrol-lie so willens enwetens sy blikkieskos proviand

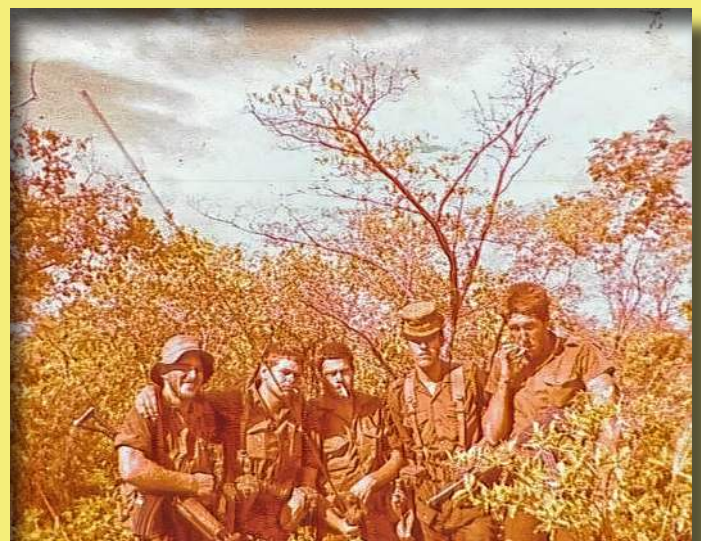
onder die ander manne geruil het vir items wat ligter was om saam te dra. Nodeloos om te sê , die arme skutter Clarke het amper gevrek van die honger teen die einde van daardie eerste patrollie.

Die LMG nommer 1 van peloton 1 se Charlie seksie

Skutter JV Pretorius was 'n baie ondernemende troep gewees , vol vindingrykheid en met 'n oormaat van ondernemingsgees toegerus. Dit nadat hy eers drie jaar op universiteit spandeer het voordat hy nader gehark is vir sy verpligte militêre diensplig. Ek dink nie hy het vrywillig kom aanmeld nie.

Ek het hom die eerste keer in 1980 gesien toe ons moes optree as eksaminatore/evalueerders vir die MLV (Meg Leier Vleuel) se troepe, en ek vir skutter JV Pretorius, wat toe op die junior leierskursus was, moes evalueer. Die skutter was nie deeglik voorberei gewees vir die mondelingse vraag sessie nie , en ek het toe aan-hom genoem dat ek op soek is na 'n skerp LMG Nommer 1 vir een van my peloton se seksies, want ons lei nou ons pelotons op wat in 1981 saam met ons grens toe sou gaan. Ek het ook bygevoeg dat dit vir my gelyk het asof hy 'n baie knap LMG Nommer 1 sou kon wees, en dat as sy voorbereiding vir evaluasies bly soos dit vir die besondere evaluasie was, dan sou ons mekaar beslis weer vorentoe raak loop.

Dit was ook nie baie lank daarna nie , toe stop daar 'n Samil op De Brug om die troepe by Fox-trot kompaniete kom aflaai nadat hulle ge-RTU

(Returned To Unit) is op die junior leierskursus by die MLV. .Toe ek naderstap, toe staan skutter JV Pretorius daar en sonder om te skroom het ek hom nader gehark as LMG Nommer 1 by onderkorporaal Sean Bentley se Charlie seksie. Ek glo nie hy het gedink dat dit 'n sprokiesverhaal was wat vir hom waar geword het nie, en ek wonder ookof hy nie soms gedink het ek het spesiaal ingegryp in sy militere loopbaan om die vakature by Charlie seksiete kom vul nie.

Skutter JV Pretorius was 'n bogemiddelde LMG Nommer 1 gewees,trots op sy MAG en altyd gereed om soveel vuurkrag as waartoe hy in staat was, en soveel as wat sy LMG Nommer 2 kon saamdra, neer te bring op die vyand. Hy was 'n staatmaker gewees.

Die eerste skote klap , maar moes hulle ?

Ons is met Buffels afgelaai by die punt waar ons eerste patrollie moes begin , en ons het skaars 200 metergeloop voordat die eerste skote geklap het daar voor by die twee verkenners. Ek kon nie glo die plek was so vrot van die terroriste nie , en toe ek vorentoe gaan om 'n vin-nige waardering te maak , blyk dit toe dat die een verkenner in die opwinding van die oomblik van nou regtig die eerste keer in die bos patroleer , gedink het hy gewaar die vyand , maar dit was toe nie die vyand gewees nie.

As ek nou terugdink aan hierdie insident , besef ek dat 'n mens se lewens darem maar baie in mekaar se hande gerus het , en al was hierdie skutter verlee oor die feit dat daar toe nie regtig vyand was nie , het hy opgetree uit die oortuiging van sy gemoed op daardie oomblik. Hy het gedoen wat hy gedink het die regteding was om te doen.

Die beesmis in die drinkwater

Ek onthou nie Okatopi as 'n baie waterryke gebied nie, en ons moes partykeer wateraanvulling doen uit die shonas waar die beste water gedrink het . Die probleem was net , hulle het nie net daar in die shonas gestaan en water drink nie. Al uitweg was dan maar om met jou hande die ergste ongewenste beesmis uit die pad tehou terwyl die waterbottel vol gemaak word. Die watersuiweringstablette wat deel gevorm het van die ratpacks , het dan oortyd gewerk.

Milkshake met vleis in

Na een van hierdie aanvullings , tydens die siesta van 12h00 tot 15h00 , het ek 'n milkshake uit my ratpackgevat om te probeer om die water 'n ander geur te gee.Ek het die poeier in die plastiessakkie gegooi , die water daarna en toe die sakkie goed geskud dat die poeier kan oplos. Daarna het ek soos die gebruik was die een onderste kant van die plastiessakkie stukkend gebyt en die milkshake dan deur daardie gaatjie gedrink.Jou oë is dan redelik naby aan die plastiek sakkie en daarom kon ek duidelik sien dat daar iets in die sakkie was wat sy besgedoen het om nie by die onderste gaatjie ingesluk te word nie. Die iets het vir my amper soos 'n garnaaltjie gelyk, maar ek was toe al so gatvol dat ek maar net my oë toegeknyp het en die milkshake klaar gedrink het.

Die eerste aand in jou peloton se eie persoonlike TB

Voor laaste lig moes die peloton in 'n administratiewe gebied inbeweeg , klaar eet vir die aand, en dan in 'n TB (tydelike basis) inbeweeg vir die nag. In die TB moes jy dan jou skuilsloot grawe en klaarstaan tydens laaste lig sodat jou oë kon gewoon raak aan die oorgang van dag na nag. Dit was daardie tyd van die dag dat ek my verwonder het aan die ongelooflike sonsondergange in Ovambo-land , soos wat jy nerens anders sal kry nie. Sowat van kleure terwyl die tarentale in die bome met mekaar baklei oor 'n slaapplekkie vir die nag tesame met die ander veldgeluide.

Daardie eerste aand in die peloton se eerste TB het 'n mens ook laat besef hoe interafhanklik ons van mekaar was, maar dat ons as peloton 'n eenheid was wat ook op ons eie ons ding kon en moes doen. Ek kan onthou met hierdie eerste TB's hoe sensitief 'n mens was vir geluide in die nag, en ek moes 'n paarkeer kruip tot by skutter Baba Booysen, ons mediese ordonnans of skutter Deon Cloete, ons seiner om hulle te vra om beheer te kry oor hulle gesnorkery. Al was die peloton hoofwartier in die middel van die TB geleë, kon enige sulke geluide nog steeds die peloton se posisie weg gegee het aan die vyand.

Reën en op patrollie

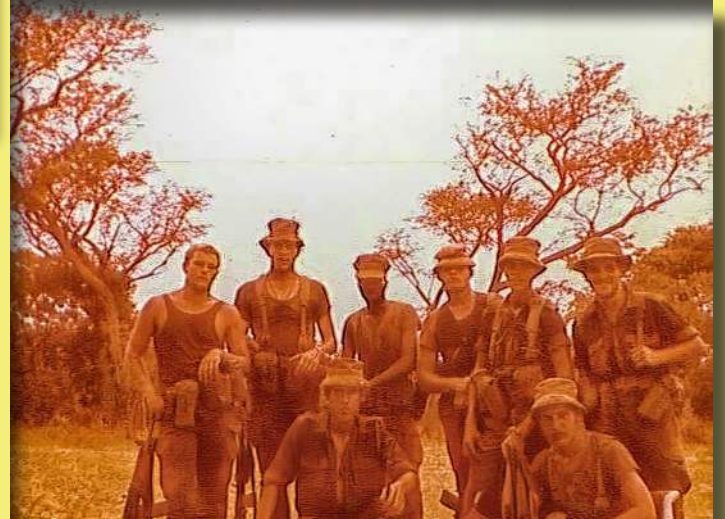
Dit is altyd lekker as dit reën, behalwe as jy te voet patrollie doen want alles word dan nat - sopnat. Ons het nat gereën met ons patrollies by Okatopi, en dan moes jy maar stap en stap en hoop teen siestatyds skyn die son sodat jy jou goed kan oopgooi om droog te word. Anderins het jy nie 'n keuse gehad as om net so aan te gaan nie, al was alles deurdrenk. Jy moes ook dan mooi kyk na jou geweer, want jy wou nie probleme hê met storings as jy dan op die vyand afkom nie.

Die eerste kill wat ons gesien het

In Okatopi se basis was daar 'n infanterie kompanie gewees wat permanent daar gestasioneer was, en in die store het 'n korporaal gewerk wat van Rhodesië af gekom het. Toe een van daardie pelotons weer op patrollie uitgegaan het, het die korporaal gevra of hy kon saam gaan en hy is toe op patrollie uit saam met die manne. Dit was nie lank daarna nie, toe word 'n Buffel uitgestuur want die peloton het toe 'n kontak geslaan en 'n Swapo dood geskiet. Hierdie einste korporaal was toe die man wat

vir hierdie kill gesorg het. Die dooie vyand is op die Buffel vasgemaak en toe die Buffel terug kom by Okatopi basis, was dit die eerste keer dat ons toe kon sien hoe lyk 'n dooie terrorist in sy uniform.

*****

Nadat ons die tevoetpatrollies by Okatopi afgehandel het, het 21 Charlie se seksie van korporaal Shaun Bentley met hierdie Ovambo bok by Omuthiya gerapporteer. Ek moes effens bontstaan om die bok se teenwoordigheid aan kaptein Koos Liebenberg te verklaar, en vir my pyn en lyding het ek die bok "21" genoem. Miskien het die bok ander name ook gehad. Die bok het 'n hele ruk tussen ons lyne gebly, maar ek kan nie onthou wat op die einde van die bok geword het nie.

Evert de Vries

Ek was die kompanie klerk van B kompanie. Vroeg Februarie maand '81 was ons kompanie gestuur vir magsvertoning na Ombalantu tussen Ondangwa en Ruacana. Ek was as kantien tiffie ingedeel en saam gestuur. Ons het 'n dag of twee daar gelê, en is daarna terug in die rigting van Omuthiya. Verby Ondangwa en daarna suidooswaarts langs die teerpad tot by bogenoemde basis waarvan ek nie die naam kan onthou nie. Ek dink van ons pelotons en seksies was afgedeel op loop-patrollies in die omgewing en nie almal was bymekaar toe ons die basis in is nie.

Soos altyd was dit wapens veilig maak sodra mens by 'n basis aangekom het. En dit het ek dan ook met my persoonlike R4 gedoen. Magasyn verwyder, Safety af, Span geweer om enige patroon uit die kamer te verwyder, Kyk/voel dat die kamer inderdaad leeg is en dan sneller trek om die wapen te laat ontspan, Safety aan, bevryde patroon terug in die magasyn, en magasyn in die webbing wegbêre. Almal moes dit doen, en almal behalwe een lid van die bevelskader het dit gedoen. Daardie aand was dit vir die een of ander rede nodig om die hele kompanie se wapen nommers sowel as werkended dele se nommers teen nommer, rang en naam neer te skryf - blykbaar oor een of ander skiet voorval elders.

In 'n half donker tent, het Tommy aan eenkant van die tafel gaan sit en sou skryf en ek het skuins oorkant van die tafel gestaan om die wapens te hanteer. Nommer rang en naam van die person wie se wapen dit was, word deur die lid gegee en Tommy skryf dit neer, wapen word aan my oorhandig, dié se nommer word deur my vir Tommy voorgelees. Dan sit ek die wapen op die tafel met pootjies versprei neer, romp/deksel af, werkende dele verwyder en die se nommers aflees, werkende dele weer terug in, romp/deksel op, safety af, span geweer, sneller trek om te ontspan en oorhandig dan die wapen in 'n veilige toestand terug aan die lid.

In die geval van die betrokke wapen, het dinge anders verloop. Ten eerste was die wapen nooit veilig gemaak ten tye van aankoms by die basis nie. Ten tweede het die lid nie sy eie wapen vergesel nie maar het dit laat stuur. Die wapen was in ieder geval vir my wel bekend, omdat die kleur ef-

fens anders was. Toe ek die wapen in my hande kry, het ek vir Tommy aangedui wie se wapen dit was, ek het die wapen se nommer vir hom voorgelees. Daarna het ek net soos met al die ander wapens die wapen op die tafel neergesit met pootjies uit en wyd. Ek het die romp/deksel afgehaal en die werkende dele verwyder om die se nommers vir Tommy voor te lees.

Wat ek nie in die half donker gesien het nie was dat die magasyn steeds in die wapen was, en toe ek die werkende dele weer terug gesit het, het dit natuurlik 'n patroon saamgeskep en in die kamer in gelaai. Vir een of ander rede het ek pleks van die romp op te sit, die safety afgesit en die sneller getrek. Die skoot klap toe so 'n voet links en bo (van myn insiens) by Tommy se regter skouer verby. Omdat die wapen op sy pootjies was en dus effens lugwaarts gemik het, het die koeël hoog deur die tent se sywand agter Tommy verdwyn. Dit het moontlik ook die dak van die aangrensende tent ook deurdring (in eenkant en die ander kant uit) maar ek is nie seker daarvan nie. Ek dink die bevelskader was in die aangrensende tent versamel vir orders?

Tommy was natuurlik wit en lam en ek ook. My bene wou my amper nie dra nie. Die werkende dele het met die skoot heeltemaal uit die wapen gespring omdat daar nog nie 'n romp/deksel op was nie, en dis toe eers dat ek van bo kan sien dat die magasyn nog in die wapen was.

Die hel het natuurlik losgebars en die volgende dag moes ek natuurlik tyre flip straf-PT gaan doen. Dit was maar ligte straf-PT, waarskynlik omdat ek goed bewys het dat ek so verskriklik dankbaar was dat Tommy nie raak geskiet was nie en ook omdat ek uitgewys het dat die lid wie se wapen dit was dit nie by basis aankoms dit veilig gemaak het nie.

Ek besef dat Tommy, ek en die ander betrokke lid baie gelukkig is dat die ding nie erger afgespeel het nie. As dit skeef sou geloop het, sou dit vir Tommy sy dood gewees het en vir sy familie vreeslik baie pyn en leiding. Vir my sou dit waarskynlik 'n aanklag van manslag gewees het en destyds sou dit lang tronkstraf gewees het. En vir die betrokke lid, sou dit hoogs moontlik ook 'n aanklag van manslag gewees het sowel as die einde van sy militêre loopbaan. Ek het doelbewus nie sy naam genoem nie. Dit was die glip van 'n kort oomblik en die lid is andersins baie respektabel en eerwaardig.

7 Dae Verlof

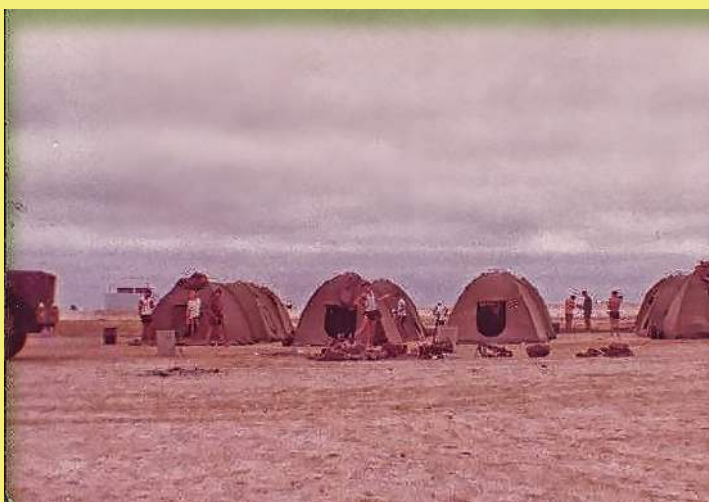
Gert Minnaar

Die eerste pas was maar 'n kort pas gewees. Bravo kompanie het in Maart 1981 die eerste keer op pas gegaan nadat hulle vroeg in Desember 1980 by Omuthiya aangekom het. Vir die een of ander rede wou 1 SAI nie hê ons moes te lank op pas gaan na amper 4 maande op die grens nie, en moes ons binne 7 dae weer terug vlieg Grootfontein toe.

Die damesvereniging van Tsumeb

Op pad van Grootfontein af het die Tsumeb damesvereniging ons ingewag by die padkruising na Omuthiya toe, en vir ons bederf met lekker toebroodjies en drinkgoed om op te maak vir die kort pas.

Die manne het hierdie gebaar ontsettend waardeer, en dit het baie gehelp om die manne se gemoedere te kalmeer.

Swakopmund Pl 1

Ons bevelvoerder, kommandant Roland de Vries, het toe ook besluit om ons kompanie toe te laat om bietjie by Myl 14 net noord van Swakopmund nog bietjie te gaan vakansie hou.

Peleton 1 en die kompanie HK is toe daar weg uit Omuthiya met choppertente en 'n week se proviand gelaaiop Kwe's en af met die lang pad Swakopmund toe.

Die oseaan daar by Swakopmund was verskriklik koud gewees, maar ons het daardie week langs die see verwoed geniet.

Kru onderbreking van ons vakansie

Hier teen die einde van die week het ons 'n dringende boodskap gekry om dadelik terug te kom, want Swapose gebruiklike jaarlikse infiltrasie na die plaasgebiede het begin.

Ons het inderhaas opgepak en vertek terug Omuthiya toe, en toe ons daar aankom moes ons dadelik inval by Operasie Carrot om die 22 infiltrateurs te gaan opspoor.

Die ander twee peletons het toe ongelukkig nooit ook 'n kans gekry om by Myl 14 te gaan vakansie hou nie, en veral die een peletonbevelvoerder is na al die jare nog steeds nukkerig daaroor.

Coin Deployments Ops Carrot - 6 April to 18 April

R de Vries

Warfare in Africa as we experienced at "61" was not neat and clean, easily comprehended or linear with peace and war at the end of spectrums. At the flick of a command you could switch from conventional war fighting tactics to counter insurgency and back again; or apply a combination thereof. In between came training and making and maintaining combat readiness. Twenty two terrorists had infiltrated south across the Red Line on 6 April 1981 (also referred to as the Bravo cut-line). Eighteen insurgents were killed and three captured during a furious mêlée, which only lasted thirteen days. Near fifteen contacts were initiated by the security forces in Operation Carrot from 6 April to 18 April 1981.

Gert Minnaar

'n Paar gevreesde lede van Ratel 21 se bemanning in Tsintsabis basis tydens PLAN se infiltrasie plaasgebiede toe. Voor - Anthony Pike (gunner), Marthinus Oosthuizen (drywer), Johan Nel (Pl OO) Middel - Dean Faulds (60 mm mortieris) en Deon Cloete (peleton seiner) Agter - Baba Booysen (medic) en Marc Brouard (60 mm mortieris).

Renier Mostert

I was the second in command of Bravo Company. During Ops Carrot I was based at Tsintsabis as part of B Coy HQ for most of the operation. We relocated to Otavi towards the end of the operation while the platoons did Com Ops in the area.

Seksie 23 A met manne van Koevoet

Joe Jeffery

I was the Platoon Sergeant of platoon 3. For this operation we were based at Omuthiya and Tsintsabis. Our main activities was the patrolling of the cut lines and did observation post duty.

Stephen van Aardt

I was a rifleman Platoon 2, B Coy. Our main activities were tracking and follow up operations.

Philip Wright

I was the Patmor operator in B comp 23A. I did observation post duty Tsintsabis.

Riaan Hibbers

Ons is met Choppers afgegooi op die kaplyne as stopper en hinderlaag groepe. Ek kan onthou hoe ons parraat aangelê het in 'n voetpaaitjie, toe bars 'n wilde vark tussen ons deur! Ons het onself flou geskrik.

Gert Minnaar

Ons het met vier pelotons verskeie hinderlae gelê. Anton Viljoen se Bravo seksie het my amper 'n hartaanval gegee nadat die Buffels aan die einde van die hinderlaag vir ons water gebring het by die kaplyn.

Deon Cloete

Ariël Hugo se peloton het op die eerste aand aan die verkeerde kant van die kaplyn gehinderlaag. Die volgende oggend het hulle so skaamerig vir ons manne aan die kant gewaai.

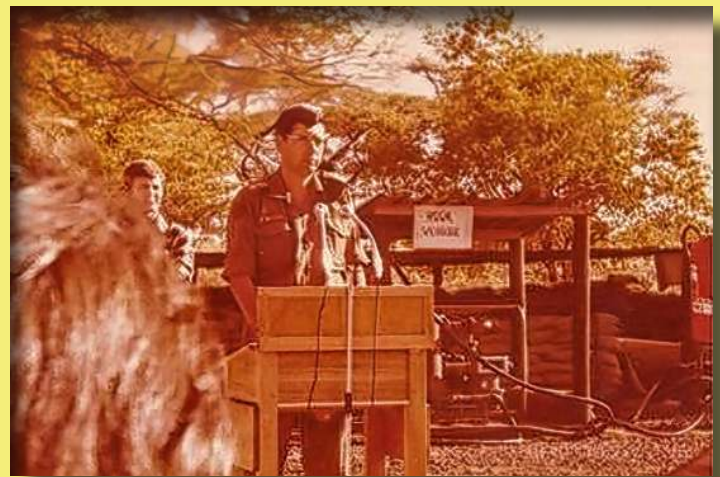
At the start of Op Carrot we guarded a farm house where we got the goat meat if I remember correctly and after Op Carrot we went to the farms in the Otavi area for comops on the farms. There was a bachelor German farmer who took us to the farms in the Otavi area where we spoke to the local communities and did demonstrations of the Ratel's firepower. He gave us an opportunity to shoot a kudu on his farm, I declined the offer to shoot and asked Anthony Pike to take the shot

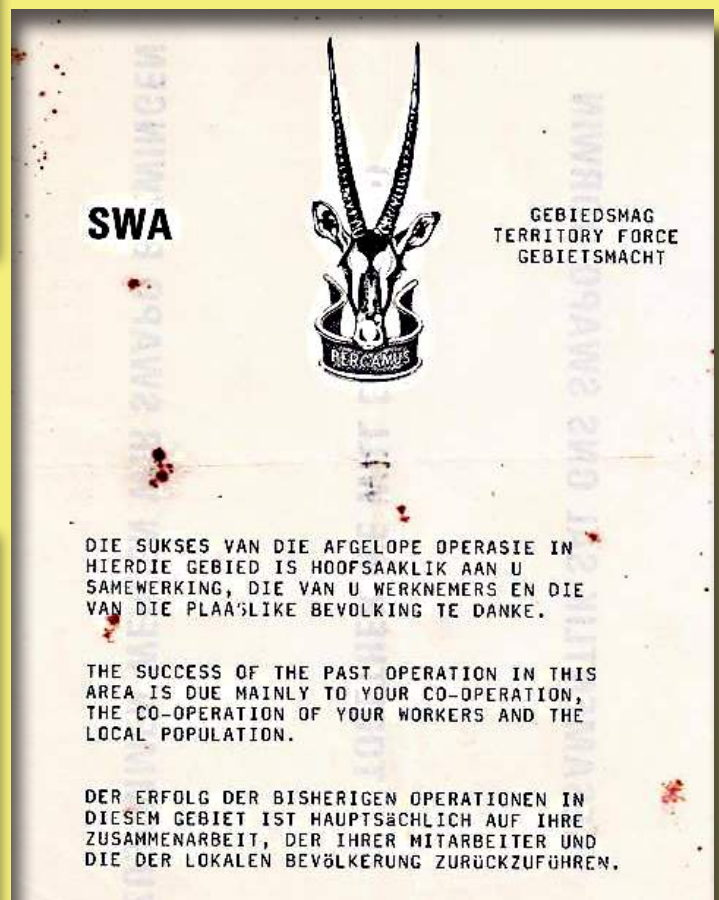
Agter - Johan Nel PI OO, Nico Venter PI Sers, Anthony Pike 21 se gunner, Deon Cloete 21 se seiner, Marc Brouard 60 mm mortarist, ? Martinus Oosthuizen 21 se drywer, ?
Voor - Brian Clarke No 2 LMG 21C, ? en ?

Foto vir Illustrasie doeleindes.
Foto 1979 - Ops Carrot -Onderweg na Tsintsabis. Foto krediet: Tinus le Roux

Gert Minnaar
Kommandant Roland de Vries spreek ons toe na Op-
erasie Carrot in April 1981 ten einde geloop het en
al 22 infiltrerders na die plaasgebiede toe voor ant-
woording gedoen is

Paratus 6 Junie 1981

Careful planning and control A put paid to Swapo's plans to murder civilians in the north of South West Africa. Here Cmdt R. de Vries explains to Security Force Officers the ^ next moves to track down and \ destroy the gang of terrorists.

A GROUP of Swapo terrorists who tried to penetrate into the farming areas of northern South West Africa were tracked down and killed by the Security Forces with determined skill.

The gang, heavily armed with Russian-supplied weapons, were on a futile mission — to wreak havoc and destruction among the innocent inhabitants in the area. themselves the hunters, they became in the hunted as the Security Forces swiftly turned the tables on them and relentlessly persued them to their deaths.

But instead of the hunters they found themselves the hunted, as the Security Forces turned the tables on them and persued them relentlessly to their deaths.

The terrorists carried with them sophisticated medical supplies displayed here.

TRIANGLE OF DEATH HAS ITS ANNUAL INCURSION

Windhoek Observer
16 April 1981

Gert Minnaar

Platoon 1 from Bravo company was tasked to sweep a specific section of the cutline. This entailed the patrolling of this stretch of sand road, searching for spoors or other indications that intruders had crossed it from Ovamboland to enter the farming areas of Tsumeb, Grootfontein and Otavi with the intention to cause harm and havoc in the farming community.

Corporal Sean Bentley, section leader of section 3 of platoon 1 in Ratel 21C (Two One Charlie) was ordered to tie a small tree behind his Ratel, and while travelling last in the column made up of the rest of the platoon's Ratels, this tree acted as a massive broom, sweeping the sand road behind the last vehicle.

This sweeping of the cutline made it easy to pick up any disturbances to the sand, and if one picked up a disturbance to the sand in the road, it usually was a dead giveaway that somebody had crossed the cutline. It was also then when the follow up operation started, when these tracks were followed as it moved away from the cutline.

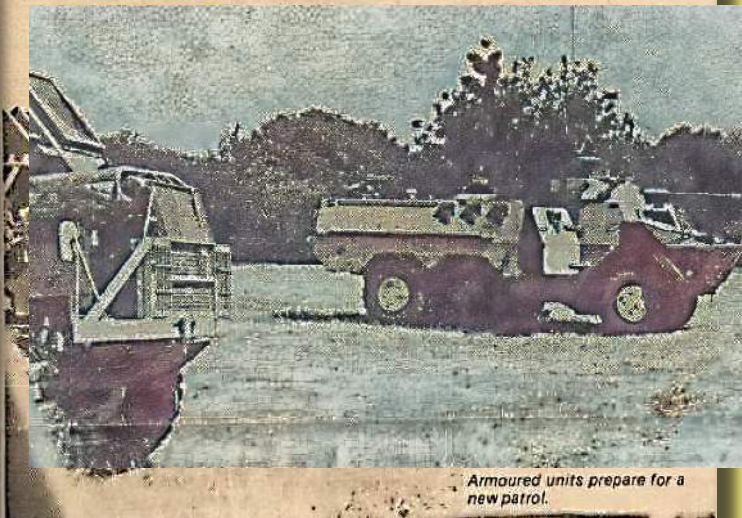
We were making good ground while patrolling and sweeping the cutline when I received a message from the last Ratel in the column, the one that was towing the small tree behind it.

"21, this is 21 Charlie, message, over." "It was the voice of Corporal Sean Bentley.

"21, send, over." "was my reply.

"21 Charlie, Rifleman Shaun Terblanche has noticed something and wishes to report that an oak from the special branch is following us, over."

After all these years, I still have to admire that quick wit in the spur of the moment.

Armoured units prepare for a new patrol.

STAFF REPORTER
TSUMEB: Helicopters known as gunships, for they are armed with 20 mm cannon are still patrolling the area while armoured cars, mostly of the type Ratel are to be seen over a wide expanse of country stretching from farms north of Otavi until the so-called red line north of Tsumeb.

The hunt is on for a large number of insurgents who infiltrated the region at the

start of April.

Their tracks were seen for the first time on Monday, April 6 on the farms Concord and La Rochelle. Since then contact was made once (until nightfall on Monday of this week) and as reported in last week's edition in this contact one of the insurgents was shot and killed 35 km west of Tsumeb.

It is not known exactly how many insurgents managed to infiltrate the region for a stay of two days in the area. The best figure I could arrive at was an estimated 220 which broke up in various small groups, some sources putting it as high as 60 different

units of three to four men each.

While at Otavi one could not help contacting Mr. Ernst Albet, the manager of Gaub, the Rhenisch Mission, a property situated in the valley between Grootfontein and Tsumeb.

This beautiful forested property, with its lovely mountains and ample water resources, is situated directly on the route of the insurgents. In fact Gaub has become their cross-road for it is from Gaub that they split up in the various directions, some heading south, others south

Continued on next page

Tsintsabis

Ettienne Gertzen, mortar platoon, Bravo Company

During insurgency in April of 1981, I was detached to provide mortar defence in Grootfontein. This was quite scary, as I only just arrived at 61, knew nothing, and had to take the platoon on my own to another unknown place. I was duly ordered to take a suitable position for deployment to defend the base and runway as much as possible by the base commander, a real scary old man. Got maps from the OPS-centre, deployed and registered all the targets, but could not do any firing-in.

On a bright and sunny day, the commander “surprised” me by calling me to his office. We went out to one of the look-out towers and I was promptly ordered to command smoke firing at one of my registered targets on the end of the main runway. Much to everyone’s surprise (my own included), the reaction time from the platoon was acceptable. They replied “ready” I ordered “four shots smoke, FIRE”, They replied “Fired” and nothing happened! Suddenly we heard the rounds, but not any-

where where we expected! They hit the middle of the runway, probably less than 50m from it! I was stunned, and embarrassed, and got chewed out in typical fashion.

Clever forensic research eventually led to the discovery that the map was obviously completely out of date. The shown runway was before the SADF came to the party, and was approximately 1,5 km versus the new runway of 4km! We used the extremities of the mapped runway to determine our targets! I don’t recall ever telling the story when I came back to Omuthiya.

Roland de Vries

Tsumeb and Omuthiya were the home grounds of 61 Mechanised Battalion Group throughout the unit’s challenging and similarly enjoyable years of 1981 and 1982...We came to dearly appreciate what the community of the Tsumeb-Grootfontein-Otavi district meant to us. Their continued respect and support offered unconditionally were undoubting and unrivaled.

Magsvertoon Mei 1981

Na afloop van Ops Carrot het 61 Meg terug gekeer na Omuthiya. Aldaar het hulle begin voorbereidings tref vir 'n gemeganiseerde parade deur die strate van Tsumeb in Mei 1981. Die doel was twee doel. Eerstens om aan Swapo die boodskap te stuur dat 61 Meg Bn net so sterk is as voor die infiltrasie. Tweedens was dit nodig om die siviele gemeenskappe te bemoedig met 'n magsvertoon.

Maj Koos Liebenberg Tsumeb Parade

Braaivleis by die Hoba Meteoriet

Training / Opleiding

We find that the Romans owed the conquest of the world to no other cause than continual military training, exact observance of discipline in their camps, and unwearied cultivation of the other arts of war.

Publius Flavius Vegetius Renatus

The 61 Mech Leadergroup - 1981

Like a father to a son the officers' goals
Are to aid in growth, mentor and guide each soul
To every dawn the strong, such as life unfolds
From praise and criticism flows, much to extol

But its more than student and teacher or master and slave
More like a caring concern over the lives brave
These young men bold for their country gave
In respite and training to their officers to save

The relationship of officer and man extends much more
A bond of trust, of great strength and before
A responsibility to look after each soldier's core
To uphold the many powerful laws of the corps.

It takes a great man to lead a nation's pride
To be an example of greatness far and wide
A teacher and leader of a life to abide
For both officers and men, showing honor from stride.

© Dawid Lotter

Elke dag was vir die lede van 61 Meg 'n dag van opleiding. Elke nuwe les geleer het gespruit uit 'n opleidingsdoelwit. Elke kilometer gery was die gevolg en in die oorsprong van opleiding. Elke geveg was die gevolg van 'n lewendige opleidings leefwyse. Elke probleem ondervind was die begin van 'n nuwe skeppende oplossing. Elke operasie was in detail beplan en vooraf ingeef deur taak geleide opleiding.

Met dit gesê; Twee volwaardige eenheids oefeninge kan uitgelig word en was aanvullend tot 61 Meg kultuur van opleiding nl. ***Kursus Steun LGS 8108 en Chief of the Army Pre-Emptive Attack Course July 1981.***

Kursus Steun LGS 8108

Nadat Bravo deelgeneem het aan Ops Carrot het hulle op verlof vertrek. Intussen het die Veggroep kursus LGS 8108 te Lohathla aangemeld. Hulle het uitrusting en opgeleide troepe benodig. Aldus het Bravo (en ander subeenhede) soos die gewoonte was nie. Hulle het aangemeld te 1 SAI Bn en vandaar per trein Leërgevegskool toe vertrek.

Die manier oor hoe die opleiding geïntegreerd was, bly intressant. 'n Goeie voorbeeld is B Komp (en ander) in 1981. Bravo was skerp. Na 16 maande van opleiding word hulle (en ander) as voermateriaal in Junie 1981 aagewend. 'n Klomp Kapt en Majore van alle korpse doen Veggroep Kursus se prakiese op Lohatlha. Om te verseker dat hulle OORLOG VERSTAAN moet hulle self die beplanning en uitvoering doen in die werklike scenario. 'n Realistiese slagveld. Rerige bomme wat val, Rerige troepe wat skiet. 'n Rerige plan wat werk. So was die oefening vir LGS 8108 Veggroep kursus 1981,

Kmdt Rheeders

Daar is twee hoof temas waaruit die kursus saamgestel word. Die eerste is die TOMTE (Taktiese oefeninge met troepe) waar die student die samestelling van sy lewenskennis moet toepas in die oplossing van gestelde probleem geïdentifiseer word as toekomstige bevelvoerders. Tweedens is daar die fase waar hy in werklikheid op die grond sy mense en toerusting moet orkestreer en hulle suksesvol laat optree en beweeg. Dan moet hy werklik bevel voer en kry hy die geleentheid om inisiatief en kennis toe te pas.

Gert Minnaar

Ons as pelotonbevelvoerders moes opsy staan vir kursusgangers wat op die vegspankursus was. Ek het my plek in die Ratel se tooring sonder teenstribbeling afgestaan (Dit was bitterkoud). Dit was tydens een nagaanval en die Kaptein was van 2 SAI. My nuwe plek was heelagter in die Ratel in die lugafweerkannoonier se posisie waar ek met 'n headset deel kon wees van die kommunikasie en interaksie, neffens die warmte van die voertuig se enjin. Op 'n stadium het die kaptein 'n bottel OBS onder die peloton HK se bemanning rondgestuur as teenmiddel teen die verskriklike koue. Toe die bottel by Deon Cloete, ons

peletonseiner kom het hy 'n lekker sluk gevat en verwoed gebrul: "Waar is daai terroriste!!!"

Deon Bester

Ons was daar soos vandag bekend staan CTC om opleiding te gee aan CTC rondom mek opleiding en Infantry opl aan hulle, daai blerrie koppies uitgehardloop elke dag danksy Kapt Liebenberg en Bok Smit, was nooit tevrede met tye vir aanval nie. Ek het daai plek gehaat

Danny Bekker

Die manier oor hoe die opleiding geïntegreerd was, bly intressant. 'n Goeie voorbeeld is B Komp (en ander) in 1981. Bravo was skerp. Na 16 maande van opleiding word hulle (en ander) as voermateriaal in Junie 1981 aagewend. 'n Klomp Kapt en Majore van alle korpse doen Veggroep Kursus se prakiese deel op Lohatla. Om te verseker dat hulle OORLOG VERSTAAN moet hulle self die beplanning en uitvoering doen in die werklike scenario.

'n Realistiese slagveld. Rerige bomme wat val, Rerige troepe wat skiet. 'n Rerige plan wat werk. So was die oefening vir LGS 8108 Veggroep kursus 1981,

„Die Staandemaglid wat op 'n veggroepkursus hiernatoe kom, kry skaars twee keer in sy vredestrydse lewe die geleentheid om 'n veggroep te sien en aan te voer. Dit is tydens sy vegspan- en veggroep-opleiding. Daarom kan daar nooit te veel moeite gedoen word om die kursusse so suksesvol moontlik te maak nie. Die besondere klem op die praktyk verseker dat 'n mens die teorie wat hier prakties toegepas word in die toekoms beter kan onthou.”

Die interaksie tussen die offisiere van verskillende korpse gee hulle die geleentheid om kundigheid oor hul verskillende korpsvermoëns uit te ruil en kennis ten opsigte van die gesamentlike aanwending van die verskillende wapentuig te verbreed.

Paratus 4 Julie 1981

Paratus 4 Julie 1981

Heg-en-steg met die nuwe Suid-Afrikaanse Olifant tenks is somer kinderspeletjies. Hier is een van hulle in formasie tydens LGS 8108.

Paratus 4 Julie 1981

Rolf Zanders

Paratus 4 Julie 1981

Bevele aan die Veggroep –Bevelvoerders het gelui dat daar met meer offensief oor die grens opgetree moes word en twee Veggroepe is hiervoor getaak.

Dwarsdeur die nag het die Veggroepe beplan met magte tot hulle beskikking ; 'n Gemotoriseerde Kompanie, Twee Gemeganiseerde Kompanies (61 Meg). 'n Genie Veldtroep, 'n Pantserkar Troep , 'n Eskadron Tenks, 'n Ondersteunings Kompanie en 'n Veldbattery.

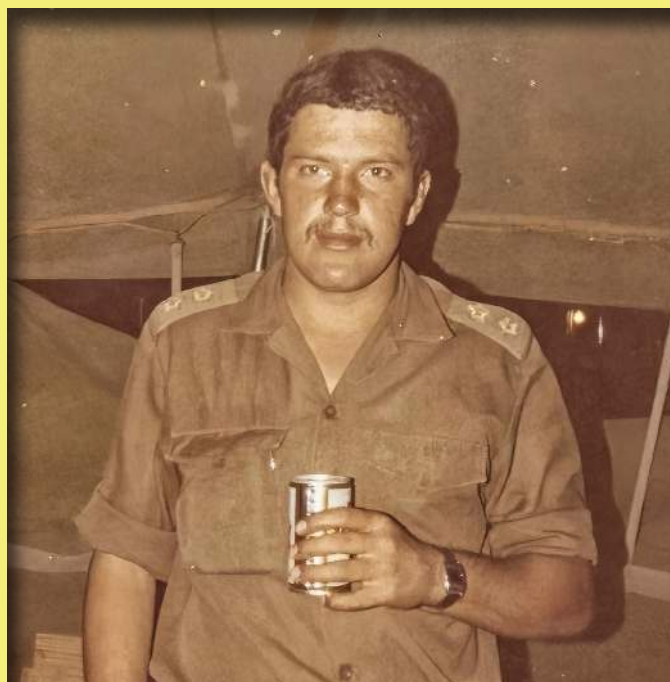
Gedurende die nag het die konvooi begin beweeg. Teen ligdag het hulle die vyand 'n gevoelige slag toegedien nadat die veggroep die vyand 'n gevoelige slag toegedien het op hulle voorste basisse net anderkant die Gamagara.

Die donderende slag van tenks, die vlak geknal van 20mm kanonne en die gesuis deur die lug van 88 mm geskut — die skuddende knal van die slag waar alles en nog wat, op die teiken reën, het die finale oefening van die student op Kursus 8108 by die Leërgevegskool dit laat lyk soos die viand se laaste dag.

SF van Niekerk

Sommer die eerste geleentheid toe vra 'n kommandant vir my of hy saam met Majoor Liebenberg in die toring kan ry. Ek was darem bly want toe sit ek en Shorty agterin die Ratel soos groot menere. Bietjie minder koud gekry. Ek het een aand saam met Galanos in die ambulans gery. Dit was 'n nagmerrie - meer in die lug gesit as op die sitplek. Toe mis ons nog die konvooi en Oom Koos het ons darem vasgetrap daaroor. Alles was gestop en toe kry ons weer rigting. Genie korps bou 'n brug - ons gaan oor en doen 'n aanval. Kom terug - geen brug meer nie. Met twee Ratels sit ons toe vas in die rivier. Die tenks sleep ons almal deur en na 'n paar uur beweeg ons weer. Baie, baie koud gekry en weer warm in die dag. Onvergeetlik!!

Met die afhandeling van hulle taak te Lohat-lha het Bravo terug gekeer na 1 SAI Bn. Vanuit Bloemfontein het hulle per vliegtuig terug getroep na Grootfontein en Omuthiya. Aan die begin van Julie 1981 was almal terug.

Chief of the Army Pre-Emptive Attack Course July 1981

Roland de Vries

The exercise occurred during the most strenuous exercising conditions and formed part of an official “Chief of the Army Pre-Emptive Attack Course”.

The course was presented by 61 Mechanised Battalion Group (61 Mech) at Omuthiya to prepare selected SA Army officers and NCO's for participation in conventional-type external operations. The course was conducted under the watchful eye of Colonel Willem Koekemoer and a supervisory team provided by the Army's Training Directorate.

I was the OC of 61 Mech at the time and acted as the chief training officer. Major Paul Fouche was appointed as the combat group commander for the exercise and Captain Koos Liebenberg was with his combat team,

These were all outstanding combat and training officers. At the time of the exercise I was acting as the safety officer with the adjacent combat team, who was responsible for the next phase of the mock attack.

Maintaining control over direct fire and movement on the ground, with the close-coordination of indirect firing weapons and close air

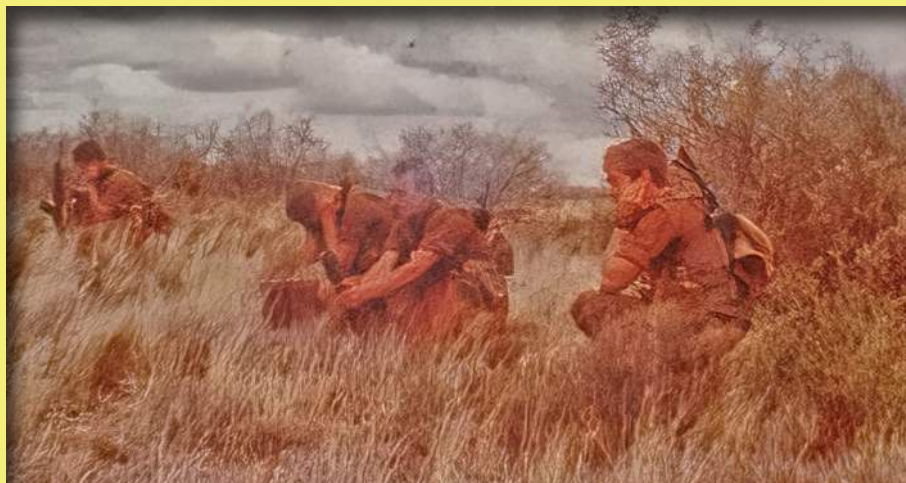
exercised almost every day. These drills were also exercised beforehand during this particular pre-emptive attack course, following on a comprehensive joint operational planning session. Safety plans were also made in minute detail and put into place according to 6 Mech's SOP and laid down Army HQ regulations.

Disaster Struck 10 July 1981

So we sallied forth and did the exercise following on movement over a long distance via Tsintsabis. The troops were tired the next morning when D-Day arrived...but ready and raring to go as we were at all times during those days...come hell or high water...!

Then the 120 mm mortar rounds hurtled into the attacking formation where Lionel van Rooien was killed. Koos Liebenberg was amongst them, as were Gert Minnaar and Ariël Hugo.

I can still remember when I heard the command to “Fire” ...and the repeat...” Shots fired”. I instinctively knew that something was wrong. I immediately said stop to the combat team I was with, whilst the rounds were still in the air...and started activating the medical post and armoured ambulance. Then the tragedy struck home at the heart of 61 Mech!

Renier Mostert

Ons was in 2-op formasie met Ariël Hugo en Tjoep Delpont se pelotons voor en Gert Minnaar agter. My kar was direk agter jy en Tjoep se pelotons want die 2IC moes altyd in 'n posisie wees om oor te vat as die vegspan bev iets oorkom. Ek was ook in 'n posisie om beheer oor die Zulu voertuie uit te oefen wanneer die pl's uitgestap het. Die eerste bom het regs agter my kar (tussen my en Gert se karre) geval.

Riaan Hibbers, W.D.A. Steenkamp, O/Kpl Anderson, Wright en Gerhardt Coetzee

Die tweede een het so te sê langs my kar geval. Dis die een wat my in die kop en skouer geklits het. As ek in die toring was, sou hy my gemis het, maar ek het agter in een van die hatches gestaan, met my helm af. Ek het die lugnet waarop die vuurbeheer gedoen word, op 'n HF handstel gemonitor. Daar was mos 'n klomp veggroep kursus offisiere wat aan die oefening deelgeneem het. Dus was daar 'n redelike verwarde Majoor in my kar se toring en hy het bietjie gesukkel om al die radios te hanteer met die chestbox.

Ek het ek 'n handstel gegryp om hom te help. Laaste deel van die gesprek was iets in di-er voege: "Moenie vuur nie, ek herhaal, Staak vuur". Die antwoord was: "Daar is reeds 4 bomme in die lug." Dis met opgevolg met "O fok!!" Die volgende oomblik toe land die mortiere. Die derde en 4de bomme het tussen die troepe geval.

Renier Mostert

Evert de Vries stood next to me in my Ratel. As I remember it, a piece of shrapnel actually took his glasses (one of those thick black

rimmed jobbies) right off his eyes, but as far as I remember, he was not wounded by actual shrapnel. If I got my facts right, some splinters from his glasses caught him in the face. I remember talking to him at some stage and I told him he was one lucky son-of-a-gun.

Gert Minnaar

Toe ons teruggekeer het basis toe was daar 'n somber atmosfeer en toe van die kursusgangers vra waar is die maps; en kaarte uitruk en begin kaartspeel was my moer sommer nog suurder gewees. In retrospek besef ek nou dat dit vir hulle ook maar net 'n coping mechanisms was om te probeer deel met hierdie trauma.

Koos Liebenberg

Baie mense het seergekry en Sktr van Rooyen is oorlede, Niemand kan dit vergeet of wegpraat nie. Ek dink net ons moet perspektief behou en nie op verkeerde feite en aannames reageer nie. Ons moet ook nie nou blameer nie. Ek was deel van die beplaning en alles was in detail gedoen. Veiligheid was altyd 'n kritiese faktor. Al die SOP's was ook daarop gemik.

As ek terugdink en ek onthou die mediese steun was feitlik onmiddelik beskikbaar; die steun deur die troepe, Louis Buys wat self drips opsit, die afvoer plan - dan is ek net trots dat ek deel kon wees van so 'n eenheid. Mense was altyd vir Roland belangrik en daai kak dag het dit net weer gewys.

Die kompanie was maar flentergatterig na

Roland de Vries

These things happen when units prepare for war. The story that so many percentages of casualties are allowed during training is a rumour. The SA Army was extremely strict about safety precautions during exercises and training. Refer to 61 Mech's SOP as well. We were not preparing for Operation Protea at the time, although it was in planning at that stage by Army HQ and SWA Territorial Task Force - it was still kept secret from us at the time.

daardie voorval. Maar toe ek die Sondag terugkom van Grootfontein het die Peloton Bev's die hele komp geherorganiseer en toe het ons net aangegaan. Wát 'n klomp mense!! - besef ek vandag al meer. Ek onthou ek het nog vir elke betrokke familie 'n brief geskryf op 'n "Dankie Tannie" skryfblok.

Peter Little

I was TA Sgt on that fateful day. The FCP Officer, an NSM 2/Lt, myself and Mickie vd Walt (TA) were removed from the area - along with all arty boards, signal messages, etc - and flown to Pretoria as we were, within hours of the incident. We flew from Grootfontein that same night in a Flossie that was glowing with brass! The next day we were escorted to DHQ and the Court of Inquiry started. I cannot remember how long it lasted but it was a few days. We arrived in Pretoria with our webbing and meagre belongings that we had with us on the ops. I remember the DHQ RSM almost having a heart attack when the three of us arrived and dared walk past his parade ground in filthy dirty browns with bush hats on.

Ariël Hugo

Berede gevegsformasie reeds oor die afmarslyn

Ek en Rudolf Delport (pelotonbevelvoerder van peloton 3, Bravo kompanie) se pelotons was in beredegevegsformasie langs mekaar en ons het alreeds die afmarslyn oorgesteek toe die eerste rookgranaatskote (asmerkers) kort van die doelwit wat ons moes verower, verskyn het.

Uitgestap om te voet deur die doelwit te veg

Ons het nader beweeg en op bevel begin uitstap vir 'n te voet geveg deur die doelwit. Op die veggroep seradio netwerk kon ek hoor hoe gevra word dat die vuur gelig word – maw nader aan die doelwit en verdervan eie magte.

Brisant skote tussen die troepe

Ek het uitgestap met my peloton en was besig om my radio op my rug te sit toe die eerste brisant skote regs van my neerval tussen Rudolf se troepe. Rudolf self was gewond in sy kuit – 'n gapende wond. Verskeie vansy troepe het skrapnel opgetel, onder andere Lionel. Ek kan nie al die name onthou nie, maar daar was 'n Moller outjie wat ook baie seergekry het.

Oordeelsfout veroorsaak ongeluk

Uit latere kennis tot ons beskikking het die oordeelsfout blykbaar by die Voor Observasie Offisier (VOO) in die Bosbok spotter sy oorsprong. In plaas van die vuur 100 of 200 meter te lig het die elevasies gesak en die daaropvolgende brisant skote kort gegooi tussen eie magte.

Hartseer dag vir Bravo kompanie

Dit was 'n groot slag vir Bravo kompanie 1981, want ons het verskeie makkers gewond verloor en Lionel noodlottig.

Photo for Illustration Purpose - Real photo Bravo 1986

Bruce Morris

This was an accident that happened while practicing for an operation deep into Angola. We went into a fake army camp to practice an attack. My section went out the ratel and running about 5 meters in front firing at the make believe enemy.

Next moment there was a massive explosion ahead of me to the left. Barries my driver, shouted at me: "Fok Bruce, kyk hier. I looked through my left sights in the turret. Lionel's side had been blown away. And Bruce's face had been blown off. Then my Captain shouted over the radio. "Stop fire". And the Major of the artillery answered. "Sorry there are another 4 bombs (120mm mortars) in the air.

The next moment they landed on top of us. I was still in my turret with my hatch open with my Corporal standing next to me in the turret. I thought my cannon had fired - it was so loud. Dead quiet after that, then the screams from Lionel with a piece of his side missing. His whole hip blown away. I still live with that moment.

This all happened on our platoon. 23 23A 23B 23C. One passed and 17 brother's badly injured. That was a very sad day for us. Now mentally we had to go into Angola for a massive operation shortly after that experience. Just goes to show how well and hard we were trained. Duppie my section leader standing next to me in the turret received a piece of shrapnel in his chest 5mm above his heart. He survived it.

Indeed a Tragedy. From the Ratel Book.

Tony Savides

"Having survived the internal operation (Op Carrot) and with no serious operations in the offing, the last thing that Van Rooyen's parents would have expected was the dreaded news of his death; especially as the result of a training accident. Although serving with 61 Mech at the time, Van Rooyen was a member of 1 SAI Bn, of which I was the then commander.

I had several telephone conversations with the family, especially Van Rooyen's mother, over the months after the incident and the funeral.

While stoically accepting her son's death as a tragic accident, she somehow felt that talking with her son's commander would help the healing process and in time it apparently seemed to do so. There were regrets, surely, but no recrimination from her and her husband and nothing but praise for the SADF, the SA Army and their son's two units (61 Mech and 1 SAI).

"However, somewhat flying in the face of the Van Rooyen's patriotism, I received a phone call from Army HQ a few months after the funeral asking for the Van Rooyen's postal address as "they wished to post Rfn Lionel Van Rooyen's Pro Patria medal to his next-of-kin"! I was both astonished and outraged at this disregard for the tragic circumstances of Van Rooyen's death and what I considered to be an affront to the family's patriotism.

In the end, I had the medal delivered to 1 SAI and my wife, Melanie, and I had the honour of visiting the Van Rooyen's at their home in Elandsfontein near Johannesburg and presenting the medal to them. The calm, almost serene, manner in which the family endured the loss of their son and the pride that they showed in the fact that he had died in the service of his country, was both heart-warming and humbling.

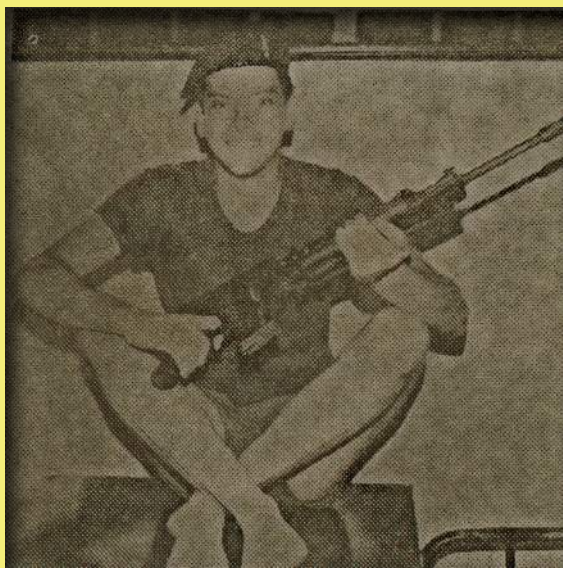
"It also bears mentioning that a few months after the medal presentation, Mrs Van Rooyen expressed a need to do something in honour of her son and, accepting my suggestion, she joined her local commando in an administrative capacity". R.I.P.

Lionel van Rooyen ***A Tribute***

By J C Kruger

We were the Best of Friends

Lionel van Rooyen, Bruce Smith and I were riflemen in the same section of platoon 3, Bravo company. We were the best of friends. Our beds were next to each other in the tent and we did everything together. Lionel was an excellent ice hockey player in Durban and was dreaming of playing professional ice hockey in Canada. Bruce was a professional soccer player.

The training exercise was going well

On the day of the accident, the training exercise, was going very well. Lieutenant Rudolf Delpont, our platoon commander, kept us well informed about what the situation of the exercise was. We were told that the artillery was to move their fire forward and that the shells were to land way in front of us. I was walking between Lionel and Bruce over the target, in front of captain Liebenberg's (I think) Ratel. I heard a sharp whistle and looked back. The captain waved his arms at us to hit the deck and as I fell to the ground the mortars fell.

The 120 mm mortars fell amongst us

One 120mm mortar fell right next to Lionel about 10m from me and another about 15 m in front of Bruce. What I remember vividly is the state of shock you go into afterwards. I got up

and everybody was silent and then the moans began.

I saw lieutenant Rudolf Delpont getting up and then falling to the ground because of his injury. I ran to Bruce who was sitting face down with one knee on the ground. When he looked up I saw that he was in a terrible state. He took shrapnel in his face and it did not look good. He said "JC I am stuffed". I put a bandage in his hand and put it over his face and tried to calm him down. I then heard Lionel scream "JC help me", but by that time the medics had arrived and did not allow me to go near him.

Sad news about Lionel van Rooyen

On the way back to camp we heard that Lionel had passed away in the helicopter. I was the only one of my section to get back into the Ratel that day and that really got to me. The rest of my section where all wounded from Hamman to Bruce. Our Ratel gunner Voster gave me a fire bucket full of sugar water to calm me down as I was in severe shock.

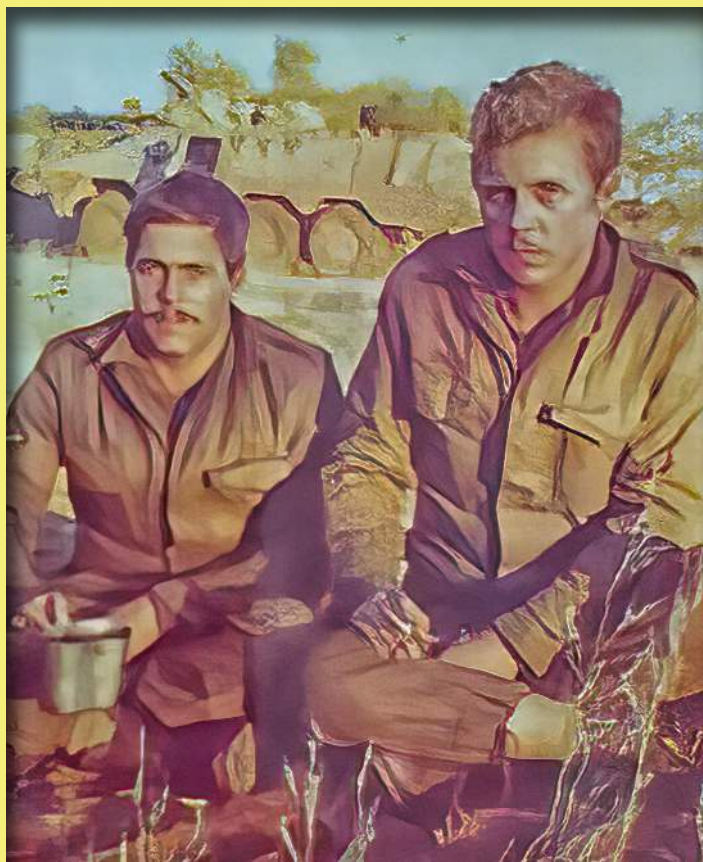
Alfie and I attended Lionel's funeral

Later commandant de Vries allowed Alfie and myself to fly to the "States" to attend Lionel's funeral and we are still grateful for that.

Lionel was lively, friendly and intelligent man, whom everybody liked.

Rest in peace my friend.

Gesin se Lang Pad na Heling Sktr Riaan Hibbers, Peloton 3

Drie 120 mm mortiere verander my lewe

Die Aanval

Vrydagoggend, 10 Julie 1981, ons het net teruggekeer van Lothatla na die basis waar ek tuis gevoel het in my ou tent en basis se roetine... toe word ons ingelig om gereed te maak vir 'n oefening (ter voorbereiding van Operasie Protea) met die Ratels

Die hele nag lank doen ons roetemars in stadige formasie in konvooi, die oggend stop ons vir "brunch" wat vir my bestaan het uit teedrink uit my "fire bucket"...ons het weer die roete aangepak...

Ongeveer 12h30 kry ons toe die bevel om reg te maak om "uit te stap" terwyl ek die mortiere nog buite hoorontplof...bevel kom toe "Stap uit"

Die Mortier

Rateldeure swaai oop, vir my lyk die prentjie baie onheilspellend, net 'n rokie wat draai links van my....(ek glo jou siel weet) daar is 'n digte bos waar ek regs om wou beweeg, die volgende oomblik gaan 'n 120 mmmortier net links van my af en ek probeer instinktief dekking slaan, ek voel hoe ek die lug in geslinger word, sien duidelik die blitsende blou vlam wat gepaard gaan met rook en swaai....'n oomblik van helderheid....ek snak na my asem, sukkel om asem te haal, wind heeltemal uit, daar was 'n paar oomblikke van doodse stilte en toe breek die hel in al sy glorie los ...gille wat deur jou siel breek, en die besef, 'n mortier het by my afgegaan en al my instinkte skree, "staan op en hardloop weg", ek wou, maar kon nie, my linker voet vou net onder my in en ek struikel, met die val sien ek my linker arm pols is oopgeskiet, vesel, vel, been en vleis steek orals uit en getraumatiseer begin ek hardop bid en se "Asb, Here, net nie dit nie....asb, net nie dit nie....

Die Wag om Afgevoer te word

Vaagweg raak ek bewus van al die troepe om my se geskarrel, W.D.A. Steenkamp kom na my toeaangehardloop, skree oor en oor my naam ....hy hardloop histeries weg nadat hy my sien....Lionel van Rooyen se angskreite weergalm amper waansinnig deur die lug en hou aan vir wat soos 'n ewigheidvoel....ek kan hom nie sien nie....net hoor...

Die adrenalien begin uit my liggaam beweeg en so voel dit of die lewe ook stadig maar seker uit my uitsypel....ek bid weer en vra die Here... asb, ek is nog so jonk, nie nou nie en nie so nie....Ek hoor troepe uit roep na mekaar, totale chaos....en midde in dit kom daar ewe skielik hierdie grootse kalmte oor my....ons medics sit met 'n taak waarvoor hulle glad nie opgelei

is om te hanteer.....daar het 'n amper gewyde stilte plaas gevind en gebly nadat Lionel stil geword. Die boodskap was baie duidelik op almal se gesigte te lees.....

Ek moes my bewussyn verloor het want toe ek weer bykom was ek langs die Ratel onder 'n seil, ek het gevra na my mede troep maat Gerhard Coetzee, hy het nader gekom en my gevra of ek my voet kan beweeg, ek kon dit doen, 'n medic het probeer om 'n drup op te sit - 'n paar keer maar was onsuksesvol. Iemand anders, weet nie wie, maar dit was nie medic nie, het dit toe uiteindelik gedoen en reg gekry... Die pyn het in oorweldigende vlae oor my begin spoel en ek het aanmekaar gemoan... Ek is nie heeltemal seker nie en mag verkeerd wees maar ek dink KO. Mostert het my morfien gespuit....Gerhardt en my mede peleton makers was heel tyd om my en het hul bes probeer om my positief te hou deur te sê “als is orraait, als gaan reg wees”, die pyn in my onderlyf was onbeskryflik.....

Ons het lank gewag vir die choppers om “gecasevac” te word. Die skaduwees van die bome het al hoe langer geword en dit was die enigste aanduiding vir my dat dit 'n paar ure later was. Ons is seker omtrent so tussen 16h00 en 17h00 uur daar uitgvlieg. Ek kan nie veel van die rit onthou nie. Daar was so baie bloed in my stretcher dat hulle dit met “fire bucket” moes uitskep..... genadiglik het die donkerte my kom haal...

Ek word deur medic wakker gemaak so om en by 05h00, hy sê toe dat hul my gaan afvlieg. maar eers wil hy net by my weet of ek bewus is van wat als aangaan. Ek vra toe wat bedoel hy, “hulle moes jou been amputeer” die absolute skok, ang, woorde is daar nie om daardie gevoelens te beskryf nie. Ek het hom nie eers geantwoord nie. Daar was net hierdie alles oorweldigende emosie in my binneste, en genadiglik weer die donkerte....

Grootfontein lughawe

Ek raak bewus van 'n geraas, sien die Flossie se enjin en stert gedeelte, “ek gaan huistoe” orals aan my is drips en pype en mense wat dit dra terwyl hulle my oortel, die pyn...toe die

donkerte....

Waterkloof lughawe

Ek is in een van die weermagambulanse op 1 Mil toe en elke oomblik is 'n pynigende nagmerrie....VOEL OF MY HELE LYF UITMEKAAR GESKEUR WORD...Ons stop genadiglik by 1 Mil. Angstig wag en kyk ek om my mense se gesigte te sien. Die deur gaan oop en ek sien my pa, en ek weet als gaan reg wees, hulle laai my heel laaste uit en al wat ek kon uit kry was “pappa ek het geweet jy sal hier wees” ....

1 Militêre Hospitaal

Nege maande van hel het ek in daardie hospitaal beleef; verdownings, operasies, ... 'n Uroloog van Kaapstad vlieg die Saterdag nag Pretoria toe om die beserings aan my skrotum , (dank Vader my toekomstige kinders was veilig, 'n groot sukses) nog 'n groot operasie om die ander beserings, onder andere die kolostomie sakkie aan te sit wat ek moes mee saam leef vir 'n ruk. Wat 'n walglike besigheid. Die Hoffman klamp aan my linker arm, brutale marteling... 'n totale mislukking, ortopeed van Kaapstad moet die gemors toe reg maak, en plant 'n been oor in my gewrig, Goddank dit was 'n sukses, my arm sou nooit weer 100% reg wees nie maar ek het hom nog gehad en dit was al wat saak gemaak het...

Soveel ontelbare nagte wat ek gekerm het van die pyn en my aardse engel was altyd daar “Suster Enslin”, dit het 'n roetine geword, waar ek klaar gespuit was vir my pyn maar dit weer so onuithoudbaar geword het dat ek haar gesmeek het tot sy my weer gespuit het...daar was baie dae wat ek gewens het ek was eerder dood, maar familie en vriende was 'n groot aansporing...

Nog 'n groot terugslag was toe 'n ortopeed vir my sê dat my stompie te lank is en dat ek 'n tweede amputasiemoes kry, die pyn was uitmergelend net om later te verneem dat dit heeltemal onnodig was....net soos die dag wat ek uitgevind het dat hulle wel my been sou kon red as ons minstens binne een uur in teater kon wees....

Met tyd het ek begin vrae vra, oor wat het gebeur? Niemand het met enige antwoorde na vore gekom nie.

Militêre dokters, bevelvoerders wat 'n draai kom maak het, almal het my duidelik laat verstaan om eerder stilte bly en nie vrae te vra, ek was baie opstandig, ek is gesond weermag toe, is midde in hierdie afgrylikepoging om weer te probeer sin maak van my lewe, die stukke bymekeer te tel en ek mag nie vra HOEKOM?

'n Militêre dr. De Villiers het selfs sover gegaan om neerhalend vir my te sê dat ek nie 'n sissie is, toe ekprotesteer omdat hy lang staal penne lewendig uit my arm getrek het. Dit was geweldig pynlik en ek het geweier dat hy die ander een ook verwyder (ek moes die volgende dag gaan vir operasie aan die arm)hy hetgeen menslikheid geopenbaar nie.

Die weermag het geweldig gefaal in hul posisie as ondersteuning na die ongeluk. Ons as familie het nooit weer van hulle gehoor nie. Dit het gevoel asof hulle my gebruik het en toe hulle nie meer kon nie, is ek weggegooi eenkant toe soos ou gebruiks materiaal.

Stadig maar seker het ek begin rebelleer teen die weermag reëls, en saans "ge-awol". , ek het my Ford Estcourt bestuur en vinnig geleer om met my een been die clutch en petrol en rem te beheer en ek was besig om die maandelange hel te oorwin....

My professionele loopbaan na die ongeluk

Ek is terug na SAVD Pretoria as vakleerling waar die toesighouer toe wou weet of ek nie maar eerder 'n admin pos wil hê nie,. Ek het

prontuit geweier, ek slaag my vakleerlingskap in 1985.

My persoonlike lewe

My persoonlike lewe het aanvanklik goed begin (het ek gedink) maar ek het twee keer in die egskeidingshofbeland, (woede het 'n baie groot rol gespeel in my lewe) die eerste keer moes ek drie klein kindertjiesagterlaat, ek het selfmoord oorweeg want ek het geglo dat my gebrek die probleem was, weereens was pa dielewensredder, hy het nie geglo om dinge te "sugar coat" nie hy het hom gese soos hy hom gesien het, en syster krag het my deur getrek.

My ouers was my anker in daardie weereens donker tyd van my lewe, hullehet als net so gelos en honderde kilometers gery om my te gaan haal en terug te vat huis toe, en nagte se loperij na pa en ma se kamer, waar ek altyd welkom was en ons deur nag gesels het en pappa berading gedoen het op sy eerlike reguit manier...

Ek het daarna weereens opgestaan, terug baklei, my kinders terug gevat in my huis en hulle almal selfversorg, deur skool, universiteit en getroud.

Ek was in 'n finansiële gemors, ek het soveel probleme met my stompie gehad dat ek nie my werk 100 % kon bybring nie. ABSA bank wou geen rede verstaan, hulle was absoluut onwrikbaar en het my huis teruggevat,

Eers in 2012 het ek die huis wat hul teruggevat het finaal klaar betaal, vir jare moes ek twee huise betaal maar ek is daardeur ander kant uit, 'n baie sterker persoon en iemand wat die wêreld vierkantig in die oë kan kyk.

Die kranslegging by die Johannesburgse museum die 23 Augustus 2013 was die finale afsluiting, en die regte afsluiting van so baie onverwerkte emosies. Dit het aan my siel geraak en die eer was so groot om 'n kruis by Lionel se naam te kon lê, my bloedbroer. Hulle sê manne mag nie huil nie, wel ek moes kom oud word om te besef dat dit is orraait om te huilen dis reg ook so.

Ons Ondersteun Mekaar

10 Julie 1981....vir miljoene mense net nog 'n datum, vir die Hibbers gesin - 'n waterskeidings datum...die dag waarop ons gesin ons onskuld verloor het, dinge, veral tragedies gebeur mos met ander mense, nie met jou nie, jy hoor net daarvan....maar ook 'n gedenktag van dankbaarheid oor ons 'ntweede kans gegun is....

Dit was 'n koue winters Vrydag en die enigste aanduiding dat hierdie dag nie normaal is nie was met my etenstyd by die werk waar ek so om en by 13h00 ewe skielik gesukkel het om asem te kry. Dit het gevoel asof iemand letterlik die suurstof uit my longe gedryf het....een van my mede kollegas het dit gesien en ek is hospitaal toe, waar die insident net so gou opgehou het as wat dit begin het, Dr. kon dit nie verklaar nie....

Vroeg die volgende oggend was daar 'n oproep waar 'n manspersoon gevra het om asb met Mnr Hibbers senior te praat. Pappa het die foon gevat en sy gesig het als vertel, hy het foon terug gesit en gesê dat ouboet seergekry het, dat die Kapelaan en nog iemand op pad na ons huis toe is. Maar dat ons nie bekommerd moet wees nie - hy het net 'n paar skrape opgedoen. Daar was 'n doodste stilte soos almal die nuus probeer verwerk het. My instinkte het vir my gesê, dat as dit net paar skrape is, waarom hom afvlieg en waarom die Kapelaan uit stuur???

Ek dink dit was die vrae in almal se kop maar niemand het dit hardop gesê nie...want solank jy dit nie sê nie, kan dit mos nie waar wees nie. Die Kapelaan-hulle het in 'n wit motor voor ons hek gestop, ons was almal op die stoep, toe hulle met die paadjie begin opstap het pappa vorentoe geloop en die Kapelaan voor sy bors vas gevat en gese "Ek wil nou weet, voor jy verder stap, WAT is fout met my kind?"

Die man wou pappa nog kalmeer maar het besef dat dinge lelik gaan raak as hy hom nie antwoord nie. Dit is toe wat hy vir ons vertel, dit was soos 'n vuishou in die maag om daardie woorde te moes aan hoor, "Ons is jammer Mnr. Hibbers, maar jou seun het sy been verloor"

Genadiglik het ons nie van al die ander beseerings geweet, en geweet dat sy lewe letterlik aan 'n draaidjie gehang het nie. Pappa het hulle gevra om net te gaan, hy wou net weet wanneer ouboet land sodat ons daar kon wees.

Absolute totale chaos, ek kan dit nie anders beskryf, het losgebreek. Niemand het jou ooit 'n handboek uitgedeel en gesê "lees en leer hoe om 'n krisis soos die te hanteer" dit sou dalk genadiglik gewees het. Ons huis was oorstroom deur mense wat ek nie benul gehad het van waar hulle almal so skielik vandaan gekom het nie. Dis mos maar ons boere se gebruik en oorlewing daardie, as daar krisis is staan almal saam en doen wat hul hand vind om te doen.

Ek het gaan wegkruip in my kamer, ver weg van al die gewoel, my verstand kon nie eers begin om te probeer verwerk wat aangaan nie Al wat ek geweet het is dat ek my ouboet wil hê, en ek gee nie om in watter toestand nie. Pappa en Mamma was soos vasgekeerde diere in 'n hok, op en af, kon nie oomblik stil sit nie. Soveel vrae, geen antwoorde, die res van ons was stom.

1 Militêre Hospitaal

Daardie groot lelike bruin weermag ambulans was al waarop ons kon focus, want een van hulle, het een van ons kosbaarstes gehad. Die een ambulans het by die voorkant verby gery na die agter kant en papa het dadelik gesê, "Kom, dit is Riaan se ambulans...(hulle wou hom ongesiens deurvat en hom stabiliseer voor hulle ons as familie wou bloot stel). Maar Thom Hibbers het jy nie gekeer as dit by sy "kalfies", soos hy ons genoem het, gekom het nie. Jy het hom ook nie durf teen gaan nie, jy sou jou net lelik vas loop.

Die deure het oopgegaan, en daar is ander pasiënte afgelaai, een vir een, later kon pappa dit nie meer vat en het na die deure beweeg. Die arme medics uit die pad gestoot en gesê, ek soek my kind, NOU....uiteindelik het hulle ouboet uitgehaal....hy het sy hand uitgesteek en gesê "Pappa, ek het geweet jy sal hier wees"

Ek kon nie na ouboet kyk, ek het op afstand als dopgehou, pappa se gesig het boekdele

gespreek, en dit was nie 'n goeie storie nie. Hy het baie hard probeer om sterk te staan, selfs geglimlag vir ouboet, soos wat hy altyd gedoen het, as hy ernstige dinge wou probeer verlig vir ons. Hulle het hom deurgevat, en pappa het weg gestrompel. Ewe skielik het daardie grote forse man soos 'n ou mens gelyk, waar die emosies hom toe total en al oor geneem het.

Ek het nie nadergegaan, het net geweet ek moet hom daardie privaatheid gun, maar die VADER alleen weet, ek het op daardie oomblik so absoluut verlore en onveilig gevoel, dit, wat altyd ons rots was, is tot op sy knieë gedwing.... Baie skoorvoetend is ek later die hospitaalgange in op soek na waar ouboet was. Ek wou daar kom, maar ook nie....Pappa en Mamma was by 'n personeellid van die weermag wat besig was om hulle in te lig oor wat alles sover aan gaan.... Haar woorde terwyl ek nader gestap het was "As hy dit deur die nag maak, wat ons nie dink nie, sal daar 'n moontlikheid van 25% wees dat ons hom sal kan deurtrek"

Ek wou histories aan die lag gaan. Dit is mos nie veronderstel om te gebeur nie....ek wou weer net weghardloop, weet nie waarheen, maar enige ander plek as hierdie sou beter wees. Miskien as ek ver genoeg hardloop, kan ek die nagmerrie weghardloop, asof dit nie waar is nie...maar my voete wou nie beweeg nie.

Ouboet het genadiglik die nag in sy veilige kokon van "nie weet" deur gebring, en ons was letterlik almal op ons knieë, want waarheen gaan jy as die donkerte om jou neerdaal??? Jy gaan soek skuiling by jou SKEPPER se voete, selfs al is jy kwaad vir HOM oor wat aangaan.

Die volgende oggend was ouboet nog met ons, stukkend, verniel, maar daar. Die omvang van sy beserings was geweldig. Pappa het verwoed baklei met almal in sy pad, en eise gestel so ver as wat hy gaan, ook dreigemente. Niks sou ontsien word om sy kind te help nie. Daar is 'n private uroloog vanaf Kaapstad afgevlieg wat die aand geopereer het. Daar was soveel om reg te maak. Die Dr hethom briljant van sy taak gekwyd. Die operasie was baie lank, maar groot sukses.

Ons kon nog nie met hom praat nie. Hy was pal onder verdowing. Die volgende dag is nog

'n groot operasie uitgevoer om al die skade aan sy maag en binnegoed te probeer herstel. Hy kom ure later uit die teater met 'n kolostomie sakkie (iets wat hy absoluut gehaat het). Dokters wou ouboet se linker arm amputeer, gesê die skade is net te veel. Pappa het soos mal mens terugbaklei, elke ortopeed dood eenvoudig doodgepraat, selfs een amper te lyf gegaan. Die dokters het besef dat hulle geen keuse gehad het as om net hul bes te probeer nie. Amputasie was nie 'n opsie nie. Daar was baie operasies op daardie arm en geweldige baie pyn wat ouboet moes deur. Hy is nie 100% maar hy is daar en dit is al wat saak maak.

Die Dinsdagaand was hy vir die eerste keer by toe ek nader stap na sy bed, daar was hierdie groot metaalstruktuur op die plek waar sy linker been moes wees, wat die komberse van die wond af moes weg hou. Ek was so dankbaar daarvoor want ek was nie gereed om die geamputeerde been te sien nie. Ek huil nou nog as ek sy woorde onthou soos ek nader stap. "Marinda hulle het my been afgesit" ...hy was so ontsteld, die trane het geloop, ek het gesluk en gesluk, nie geweet wat om te doen of sê nie. Geen sewentienjarige moet ooit in so situasie wees nie, maar tipies soos ons Hibberse nou maar is, het ek regop gestaan, oor sy arms en hare gevryf, geglimlag en gesê "Maak nie saak nie ouboet, die belangrikste is ons het jou, jy lewe en jy sal hier deur kom". In my binneste was ek besig om totaal en al uit mekaar te val. Genadiglik het hulle hom kom spuit en ek kon na 'n veilige plek gaan soek om uit mekaar te val.

Ons volgende groot krisis was die Vrydagaand toe ortopede die finale amputasie en bedekking van die beenwond gedoen het. Sy bloeddruk was geweldig laag en hy het 'n baie hoë koors ontwikkel. Weereens is daar vir ons gesê dat hierdie nag dalk sy laaste sal wees. Gebede was nou al so gereeld soos asem haal... en op ons knieë. Maar daar was 'n Groter Plan vir ouboet en hy sou deur trek, daar was nog baie wat hy sou moes doen.

Daar was goeie dae en daar was slegte dae. So drie weke na die ongeluk het ouboet 'n geweldige woedeuitbarsting gehad, (ek was op daardie oomblik nie teenwoordig nie, (dankie daarvoor) Pappa het blykbaar vir

hom vertel dat hy weer reg gaan wees. Woedend het ouboet die komberse van hom afgegooi en geskree “Kyk na my, kyk na my, ek is &*(%\$#@@ niks gaan ooit weer reg wees nie”

Dit was baie ontstellend vir almal. Hy het een-dag `n gedig geskryf met die woorde van “Why me Lord”. Ek kon duidelik die opstand daarin sien maar tog ook `n soort van aanvaarding. Daar is so baie operasies wat nog gedoen is, party dae, (die mindergoeie dae) was dit som-mer twee keer teater toe. Sy liggaam het later soort van immuun geraak teen die narkose wat natuurlik `n groot probleem vir die narkotiseers veroorsaak het.

Ons lewens het `n sekere patroon begin volg, werk, hospitaal, huis.....en met dit saam het ons begin bewus word van die ander pasiente om Riaan. Jong kinders, so verskriklik be-seer, soveel hartseer om te moes aanskou, en die wetedatonsinbaieopsigtevandiegelukkigesis....

Dae het weke geword, tot die dag wat sus Anna-Marie by die huis kom en sê dat ouboet van-dag regop gesit het. Niemand sal ooit besef watter wonder werk dit opsig self was nie, ten-sy jy self deur so iets is nie, Met dankbaarheid was daar die wete dat daardie lelike staal raam nou nie meer die geamputeerde been gaan weg-steek nie. Ek kon nie myself so ver kry om dit te moet sien nie....vir twee dae het ek nie hos-pitaal toegegaan nie. Ouboet het begin vra na my en die aand het Pappa my kamer ingestorm en gevra, “Nou wat is die probleem dat jy nie wil hospitaal toe nie”?

Die oukerel was redelik woedend vir my. Toe ek hom vertel oor my vrees, het hy in geen on-duidelike taal my laat verstaan hy ry oor tien minute en hy gaan nie vir my wag nie. En as hy moet terug kom kamer toe gaan ek `n afgedank-ste loesing kry. Ek het hom maar nie beproef op daardie dreigement nie, hy was kapabel en doen dit wraggies.

By die hospitaal het my hart wild in my bors geklop. Ek het gewens ek kon soos in die vorige eeue soos verfynde porseleinpoppies flou val. As die vrouens daardie jare daarmee kon wegkom, hoekom dan ek nie ook vandag nie. Helaas my trots wou dit nie toelaat en ek is die kamer in

om die spook in my kop te gaan konfronteer... en ek moet tot my skaamte erken dit was toe nie so traumaties as wat ek verwag het dit moes wees nie. Dit was so wonderlik om hom te sien regop sit, ons almal het vir ten minste `n week lank permanente glimlagte gehad.

Ouboet se herstel was lank en stadig maar hy het dit oorwin. Dag na dag, en ek weet dat hy deur hel oor en oor was. Die lekkerste was die aande wat hy huis toe “ge-awol” het, ons kon almal vir ure in die kombuis kuier tot die vroeë oggend ure, met `n groot emmer Kentucky tus-sen ons almal. Mamma was bekommerd oor sy bestuurder maar pappa het geweet om hom te los, dit was deel van sy terug baklei na die lewe en om weer `n mate van beheer daaroor te kry.

Van die weermag het ons nooit terugvoering of antwoorde gekry, en ons was so gefokus op ouboet se herstel dat ons nie regtig nog emo-sioneel daar kon gaan nie. Maar daar was `n groot woede en gevoel van onreg toe die weer-mag Riaan gedwing het om terug te gaan Bloemfontein toe vir sy uittrede. Ons het almal gevoel dat dit heeltemal onnodig was, en met sy seer liggaam moes Pappa en Mamma hom deur ry Bloemfontein toe. Op `n dag het daar `n brief aangekom wat ons tweede broer heeltemal kwytgeskeld het van diensplig omdat Riaan so seer gekry het, maar offisieel was dit al.

Elke jaar daarna het daar so onnatuurlike donkerte in die lug rondgehang. Julie maande soos die dag na die tiende afgetel is, ons het al-mal altyd so half in gewyde gesprek met me-kaar getree en weer onthou, weer gehuil... tot ek op Facebook die groep “61 Mech” raakge-loop het,

Ek was so opgewonde soos `n stout kind, ek kon nie wag om ouboet daarvan te vertel nie. My opgewondenheid was aansteeklik, ons het so gehoop vir `n reaksie, en watse reaksie het ons nie gekry nie. Dit was oorweldigend, soveel onbeantwoorde vrae wat antwoorde gekry het, soveel wonderlike mense wat onvoltooide gap-ings in die storie gevul het. Ons was in `n toe-stand van skok, blydschap, te veel om op te no-em> Ek en ouboet was amper 24/7 op die foon, en met `n skok besef ons toe dat ons nie alleen slagoffers was nie. Soveel ander dra dieselfde

seer in hul siele, selfs al het dit hul nie fisies geraak nie, was die emosionele skade daar. Daardie dag het elke een persoonlik negatief geraak, en die oomblik toe daardie besef deurbreek, toe kon ons vir die eerste keer in 32 jaar volkome vry asemhaal, want ons was en sal nooit weer alleen voel nie.

Die finale afsluiting van hierdie verhaal waar dit outhoort se seer aangaan het hom afgespeel die dag met die kranslegging in Augustus, baie, baie emosionele oomblikke, maar vir hom, 'n groot eer om medesoldate te kon eer, veral vir Lionel van Rooyen.

Koos Liebenberg 2013

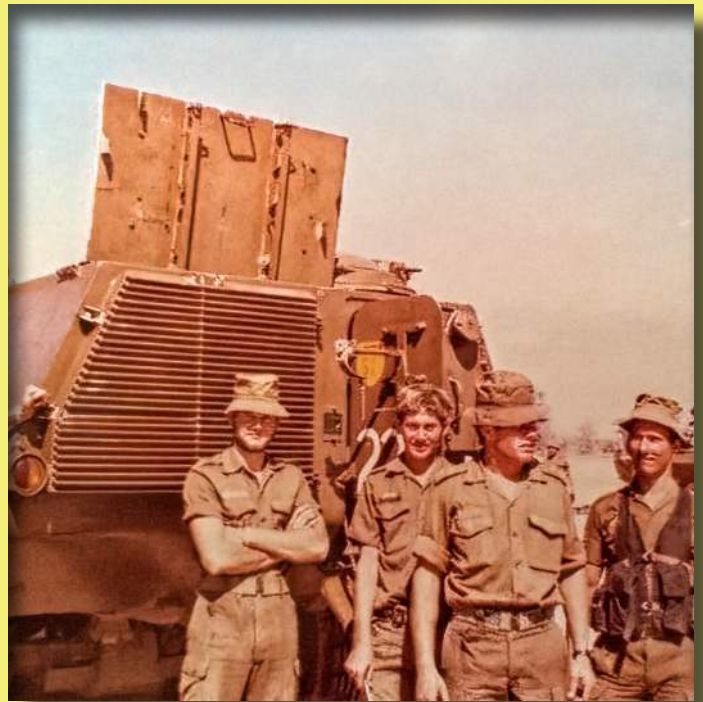
Die afgelope naweek was in baie opsigte vir my baie emosioneel en ek het ook na hierdie naweek besef dat daar nog so baie hoop en commitment oor is in hierdie land van ons.

1981 gedurende 'n opleidings oefening te Omut-hiya is Skrt Riaan Hibbers baie ernstig gewond en ek het hom laas gesien toe hy uit die operasie saal by Grootfontein gekom het. Sy voet was reeds afgesit en daar was kommer oor die behoud van sy hand. 34 jaar later het ek die voorreg gehad om hom weer te sien, en wat 'n reünie.

Dit het my aan die hart geruk om die "flenters geskiet" jong soldaat, so heel te sien – 'n positiewe getroude man wat op sy eie twee bene staan, getroud met 'n pragtige vrou en is geseënd met 'n familie en 'n loopbaan, dit kon net sowel anders gewees het. Hibbers het my laat besef dat elkeen van ons of stukkend is, of gebreke het, of pyn ervaar het in hierdie lewe, maar hoe ons dit oorkom is wat geag of verag word.

Ek verstaan en besef dat dit nie van self kom of maklik is nie, maar dat mens die keuse het om of die goeie, of die slegte te kies. Dis die Godgegewe, en Hibbers het gekies om nie net te lewe nie, maar om voluit en positief te lewe.

Ek salueer jou makker. Jy kon op 'n hoop gaan sit het en alles en almal die skuld gegee het maar jy het nie. Riaan weerspieël die gees en etos van 61 Mag Bn Gp. Dit wat ek met hom ervaar het, het ek so by almal die naweek ervaar. Positiwiteit, commitment en aanvaarding van die uitdagings op ons pad.

Operasie Protea 23 Augustus tot 3 September

SA Border War Page

Roland de Vries

The year of 1981 was an exhilarating time for 61 Mech. Our first-line fighting unit was on the move again. Our combat soldiers knew that the one who had the fire habit was always seeking for forward ground. Our soldiers were extremely well trained. The main portion of our combat unit comprised young national servicemen. Our sub-alterns and junior non-commissioned officers were national service men as well. The small clan of permanent force staff members of 61 Mech were proud of them.

In Augustus 1981 was SWAPO besig om sy terreurveldtog in Suidwes-Afrika uit te brei. Daar was sprake van 'n verkiesing en die moontlikheid van 'n wapenstilstand. Maar sommige waarnemers het geglo dat Angola voorberei om die gebied met 'n konvensionele mag binne te val. Die opbou van magte in Suid-Angola was buitengewoon groot. Onderhandelinge sou na verwagting binnekort begin, en dit was belangrik vir al die mense in die gebied dat onderhandelinge vanuit 'n sterk posisie aangepak word.

Om dit te bereik, het die operasionele personeel van die SWA Territorial Force (SWATF) 'n groot offensief teen SWAPO in die geheim beplan. 'n Massiewe poging was nodig, en manne van verskillende magte is saamgebring vir hierdie oorlogsmasjien. Die Suid-Afrikaanse Lugmag was ook betrokke, en vir die meeste was dit die eerste keer dat hulle saamgewerk het. Die bevelvoerders het baie ondervinding gehad, en die uitstekende beplanning en uitgebreide oefeninge het hulle met selfvertroue vervul.

Ses Gevegsgroepe was besig om voor te berei. Die voorbereidings het in die Owambo-bos gedonder, en drils is geoefen op realistiese rekonstruksies van die beplande doelwitte. Elke individu moes weet wat om te doen om selfvertroue te skep.

Na omvattende beplanning, intense voorbereidings en baie oefenlopieë het die bevelvoerders hul planne met die grootste vertroue voor die Hoof van die Weermag voorgelê. Generaal Viljoen en sy personeel was beïndruk met die planne en het geglo dat dit vinnig, doeltreffend en met minimale verliese uitgevoer kon word.

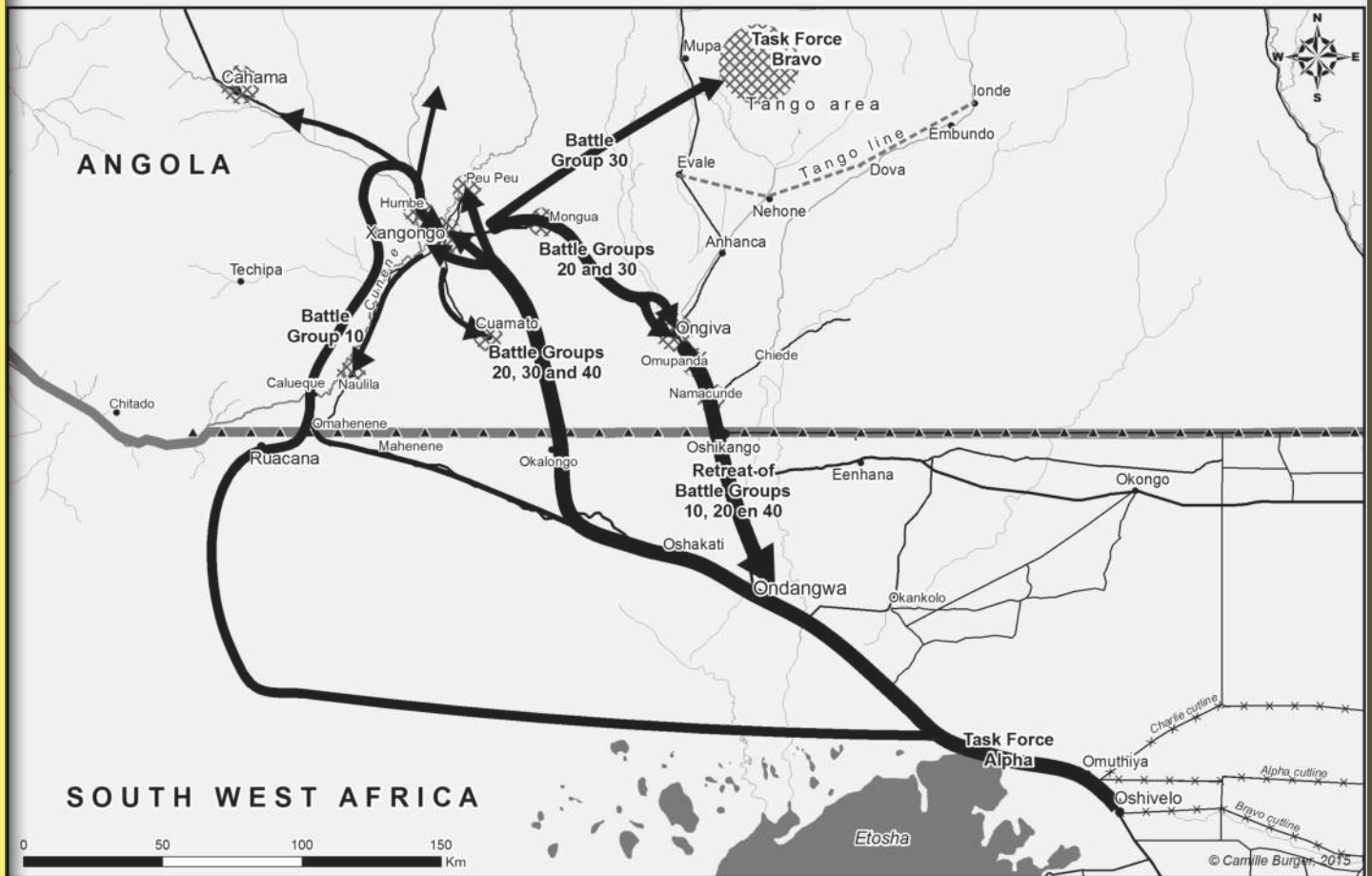
Roland de Vries

Koos Liebenberg wrote in his account about Operation Protea that he felt let down by the military powers that be, which had designated a less than worthy mission for 61 Mech. In essence, as the commander of 61 Mech, I echoed his sentiment. I however knew and understood that 61 Mech had an important mis-

sion to fulfil during Operation Protea and that we had performed the work in the most professional manner conceivable, so no reservations and no regrets. Uppermost in my mind was the military professionalism borne by the 61 Mech band of warriors. I have now indicted my subconscious mind with the treasured thoughts of 61 Mech and the men who served.

Map 29: An Overview of Operation Protea

Composition of Combat Group 10

Commander: Commandant Roland de Vries

2IC: Major Thys Rall

Alpha Company (1 Para Bn), Bravo Company (61 Mech), Charlie Squadron (2 SSB), 81mm Mortar Platoon (61 Mech), Sappers (25 Field Squadron), Medium Artillery troop 140 mm (4 Field Regiment).

Koos Liebenberg

Vroeg in Aug 1981 het ons al die gevoel begin kry dat sekere dinge begin lyk dat 'n operasie aan die kom is. Dit was dan ook in hierdie tyd dat 'n Voorsprong aanvalkursus by 61 Meg Bn Gp aangebied is. Tydens hierdie kursus het daar die ongeluk gebeur waarby die artillerie betrokke was en agtien van B Komp se tpe afgevoer was. Dit was 'n gevoelige slag vir die tpe en myself en dit het werk gekos om die moreel en motivering van die Bravo Kompanie weer op te bou.

Die kursus het bewys; Veggp 10 kon goed beweeg. Hergroepeerings kon vinnig en ordelik plaasvind. Die drills volgens die 61 Meg SOP werk goed. Die troepe op die grand was egter nog nie skerp genoeg nie. Die uitvoering van die aanval tydens die kursus het egter 'n vaste fondament gelê waarop ons die opleiding vir Ops Protea kon begin. Groot klem is gelê op die 61 Meg SOP en veral die proses van loopgraaf opruiming is vasgelê en bevestig.

'n Groot leemte was die van operasionele sekerheid. Van die Hoër HK af was daar nooit 'n deks storie neergelê nie en dit het bygedra tot grootskaalse teenstrydhede en onsekerheid onder die troepe.

Die drie veggroep inoefeninge wat gedoen is op 'n voorbereide doelwit was van onskatbare waarde. Die deelname van die sub-eenhede bevelvoerders aan die beplanningsiklus was van groot waarde. Dit het tot gevolg gehad dat die plan later uit die kop uit geken is, alternatiewe en aksies op alternatiewe reeds bekend is, en dat sekere situasies aan die troepe geskets kon word tydens kleinere oorlogspel. Die vegspan - tot op die laagste vlak, het later die plan

geken sonder dat hulle geweet het dat dit die werklike operasie was. Ek het egter somtyds die indruk gekry, dat op Hoër HK vlak daar soms persoonlikheids botsings was en dat dit miskien die redes was waarom 61 Meg na my mening 'n ietwat minderwaardige taak gekry het. Ons was tog die gevestigde en beter opgeleide veggroep.

Hennie Erasmus, Tenkafweerpeloton

Dis die hoeveelste keer wat ons inoefen vir Ops Protea. Jy probeer elke teiken in jou brein ingraveer, want ditgaan 'n groot ops wees. Ons ry in die nag. Tweede luitenant Chris Walls navigeer ons. 72A doen bundubashing, jy is later gatvol van takke en blare wat in die Ratel val en van bome en bosse wat of oor of om dit gery moet word.

Chronology *Preparation*

Saturday 8 August

At 08h00 Captain Liebenberg, the commander of Bravo Company, gives a lecture to the leader group of 61 Mech on area operations

Thursday 13 August

On Thursday, August 13, 1981, the combat teams that were organized for the upcoming operation began their field exercises north of Omuthiya. They were appropriately grouped

for the task at hand.

Friday 14 August

Combat team training and field exercises continue. Integration of arms (marrying-up drills) and the grouping and re-grouping of force elements are exercised within the three combat teams.

Saturday 15 August

At 12h00 the troops of 61 Mech view a ground attack demonstration by Mirage fighters north of Omuthiya. At 15h00 a demonstration is delivered by the artillery with 127 mm Valkiri Multiple Rocket Launchers.

Gert Minnaar

Tydens die voorbereiding vir Operasie Protea is al die magte op 'n dag saamgetrek sodat ons kon kyk hoe 'n Mirage vegvliegtuig 'n aanval uitvoer op 'n teiken.

So het dit toe gekom dat skutters Marc Brouard en Dean Faulds met hulle 60 mm mortierpyp gevra is om 'n rookbom te plant op 'n groot uitstaande boom, waarop die Mirage dan sou afpeil vanuit die hemel en sewe soorte waks uit die boom uit skiet en bombardeer sodat ons met ons eie kon sien dat dit nog steeds beter was om in die SAW en seuns te wees as om iewers in Angola as lid van PLAN in 'n loopgraaf te koets vir die Mirages.

Die bevel het gekom om die boom met 'n rookbom vir die Mirage te identifiseer, en soos versoek het die bom afgegely in die mortierpyp totdat die slagpennetjie sy ding gedoen het en die bom die lug in lanseer het.

Die bom het met 'n hengse boog sy pad na sy teiken toe gevat en in 'n wit rookwolk in die boom

se takke ontplof, en die akkuraatheid hiervan het 'n spontane handeklap uitgelok onder die honderde soldate wat gesit en wag het vir die Mirage om sy verwoestingswerk te kom doen.

Die Mirage het toe verwoed neergedaal op die boom omhul met die wit rook, en ons almal was verskriklik beindruk met wat ons gesien het.

Sunday 16 August

All the troops of 61 Mech are immunised against Yellow Fever. This is followed by a church parade and then an Order-Group. The battle group commander issues orders for combat team level and battle group exercises to follow based on the ongoing operational planning. The combat teams prepare for the exercises as planned.

Monday 17 August

Battle Group exercise in the training area north of Omuthiya. Field exercises were mission focused in accordance with operational forecasts and were conducted with live ammunition. "Enemy positions" were laid out a number of kilometres north of Omuthiya. The men were still unaware of the pending operation. Uncertainty of what was going to happen contributed to the alluring mystique; the atmosphere was tensing;

Roepsein 22 Peloton HK

the excitement was mounting.

Tuesday 18 August

The battle group launches a simulated attack on the “enemy” objective”. The objective is presented as a fully prepared “enemy defensive locality”.

Wednesday 19 August

At 04h00 Battle Group 10 departs from Omuthiya and crosses the “Start Line” for a simulated attack. At 08h00 the battle group launches its second simulated attack. The squadron returns to Omuthiya at 12h15. The “full dress rehearsal” was highly successful. After lunch the squadron proceeds with maintenance on their vehicles and personal equipment. Everyone deserves some hard earned rest.

General Constand Viljoen, visits 61 Mech at 17h00. The general is fully briefed on the operation.

Thursday 20 August

A final run through is executed with live ammunition on the “enemy objective”. The mock attack by Battle Group 10 is supported with artillery and mortar fire. The Ratel 90s and Eland-90s do extremely well. The explosive wrath of the 90s impresses the fighting infantry. No casualties were incurred during the training exercises; however during the last exercise a fin broke off a 60mm mortar round, whilst it was in overhead flight. The bomb plunged down onto the fighting line. Fortunately, to the relief of all, the mortar fell on its side amongst the troops and did not explode. On returning to base the battle group is informed that there will be no movement before 2119h00B August 1981. The battle group was on stand-by to depart Omuthiya at 04h00 the next day. Operation Protea is on — final planning and preparation continuous!

Friday 21 August

The battle group does a quick re-appreciation

regarding the movement plan. Preparations for battle are finalised and final inspections carried out. Movement to “Long Drop” (Ruacana) is scheduled for 2206h00B August 1981

Chronology *C-Gp 10*

Saturday 22 August

At 06h00 Battle Group 10 departs for “Long Drop” (Ruacana). The command group and main attack force follow one route. The column moves across-country north of the Etosha Game Reserve via the Kamanjab road to Ruacana — total distance 470 km. The remainder of Battle Group 10, including Alpha Echelon, moves by road via Ondangwa and Oshakati to Ruacana — total distance 336 km. The forward elements of Battle Group 10 actually started moving at 04h00 under cover of darkness. The length of a battle group in the line-of-march generally extended 50 km.

Sunday 23 August

Final personnel administration is concluded near the air field at Long Drop (Ruacana). A church parade is held and final orders given. Lieutenant General Jannie Geldenhuys, Chief of the Army, visits Battle Group 10 at 15h00. The battle group departs “Long Drop” at 19h30 and crosses the border at 20h30. Navigation is made difficult because of bad gravel roads and dense bush inside Angola.

Koos Liebenberg

Op D-2 het ons begin beweeg na aanvanklike onsekerheid deur die Taakmag HK. Ek bet somtyds die indruk gekry dat die Staff Offisiere by Taakmag HK nie altyd in die prentjie was nie.

Die beweging deur die Etosha na Ruacana het goed verloop en daar is by die tydsreëlings gehou. Die bewegingsplan wat deur Thy-s Rall opgestel is kan as ‘n model beskou word. In die VVG by Ruacana is die laaste voorbereidings getref en orders tot op die laagste vlak uit-

gereik. Daar was egter baie dinge te doen en ek was nie oortuig dat orders tot op die laagste vlak deurgevoer is nie. Die troepe het egter die plan geken en dit was nie 'n probleem nie.

Sunday 23 August 1981

Die nag voor D Dag het ons die grens by Calueque oorgesteek en begin met die Noordwaartse beweging na die teerpad wat strek na Cahama, om dan Humbe vanuit die Noord-weste aan te val. Joe Weyers van Vegspan 3 was verantwoordelik vir navigasie tot by die teerpad. Die beweging het goed verloop, behalwe die voorval toe die echelondrywer aan die slaap geraak het en ons 'n bietjie verdwaal het en die padskraper 'n pap wiel gekry het. H uur is op 'n stadium uitgestel en na daglig aangehreek het, het die beweging goed verloop.

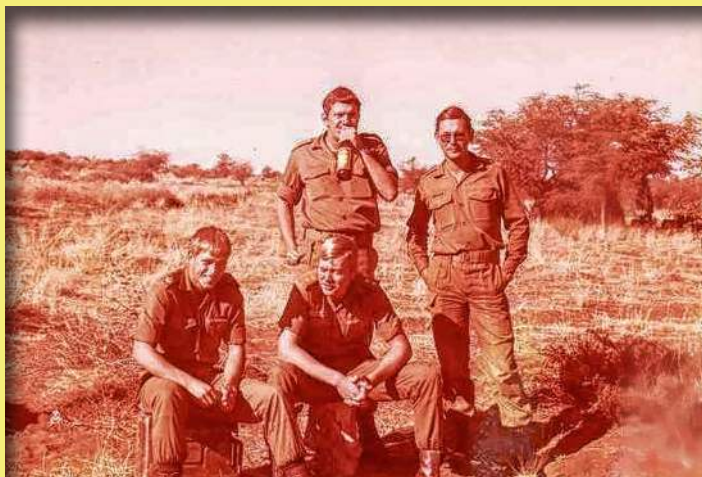
Net Suid van die teerpad was daar 'n probleem om deur die Cuculavarivier te kom. Volgens alle inligting en rapporte sou die rivier 'n onbeduidende hindernis wees. Dit was nie die geval nie en elke voertuig moes sy eie deurgang bewerkstellig. Daar was op 'n stadium chaos en my vegspan was in twee gedeel. Die feit dat die padskraper 'n papwiel gehad het, het veroorsaak dlat behoorlike oorgange nie gemaak kon word nie. Bevelvoerders tot op die laagste vlak, het egter kalm opgetree en die situasie goed hanteer.

Monday 24 August 1981 — D-Day

The attack goes in. The main objective code named "Apple Pie" is void of enemy. This comes as a great disappointment and anti-climax. Enemy remnants are escaping across the river from the attack on "Yankee" (Xangongo – Villa Rocades) by Task Force Alpha. A number of enemy soldiers are killed on the western bank of the Cunene River.

C-Team 2 and C-Team 3 split

Combat Team 2 (Koos Liebenberg) - with Pl 1 and 2 of Bravo Coy and Eland 90 Armour cars, was allocated a new task, Combat Team 3 (Joe Weyers) also received a new task with his Eland 90's and Pl 3 from Bravo Coy.

Chronology

C-Team 2

Maandag 24 Augustus

Koos Liebenberg

Dit was reeds laat middag en ek het opdrag gekry om wes van Humbe te ontplooi en die westelike toegansweg te dek en inmenging van die weste te verhoed. Ek het my HK by die Polisie stasie gestig en die verdedigings-telsel uitgesorteer. Dit was hoofsaaklik geskoei op die ou loopgrawe met luisterposte. Die twee Eland 90 tpe het ek gebruik om die pad te dek. Ek het gaan slaap met die gevoel dat die dag nie 'n persoonlike groot sukses was nie.

Humbe was nie net rustig gewees nie

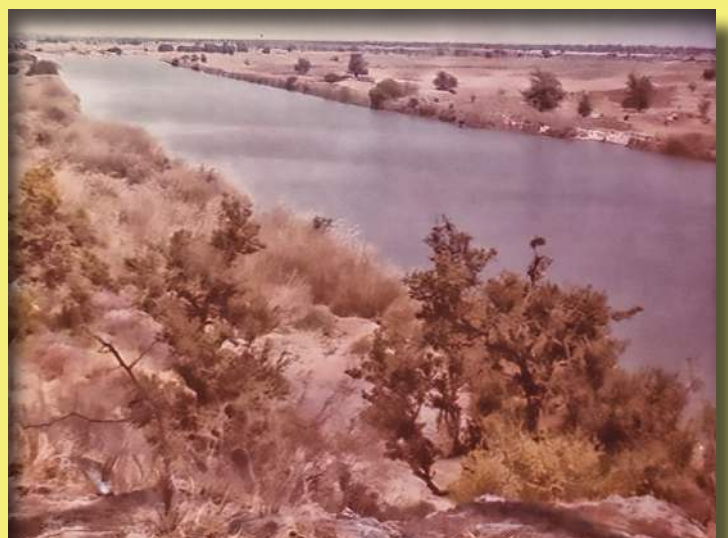
Gert Minnaar

'n Mens oefen mos aanhoudend voor 'n operasie totdat al die gevegsdrills vir jou tweede natuur word, en met Operasie Protea het ons verwoed en aanhoudend ingeoefen totdat jy later gatvol was daarvan. Maar as die tekkie die teer tref en die oefening word 'n regte aanval, dan was 'n man bly oor die baie inoefeninge.

Toe ons veggroep ontplooi het in gevegsformasie tydens Operasie Protea om Humbe aan te val, was dit 'n ongelooflike besef dat hierdie nou nie meer 'n oefening sou wees nie, maar die ware Jakob waar die koeels en ander groter stukke metaal heen en weer gaan vlieg, en nie net vanuit ons rigting afgevuur sou word nie.

Die opstel in die regte gevegsformasie, die gedreun van die Ratels se enjins, die geloei van die Ratels se turbo's en die check dat alles en almal reg is vir wat nou voorle, is iets wat seker slegs deur al die ander makkers wat ook al met benoude boude in 'n opstelplek die opdrag gekry het om aan te val, behoorlik verstaan sal word.

En dan het die bevel gekom vir die aanvalsmasjien om meedoenloos vorentoe te rol na die vyand toe. Nou moes jy gaan doen wat jy

soveel keer al voorheen inge oefen het.

Kmdt Roland de Vries was tydens Operasie Protea in bevel van veggroep 10 gewees, wat die enigste veggroep was wat noord van die Kunenerivier na die doelwit aangemars het. Al die ander veggroepe was aanvanklik suid van die Kunenerivier in aksie.

Ons eerste teiken was die dorpie Humbe gewees, en niemand het vooraf geweet presies watter tipe teenstand sou ons hier kon verwag nie. Op die ou einde het ons 'n verlate dorpie binnegeval, want die manne wat hier gebly het, wou nie saam met die Boere hier gebly het nie. Omgekeerde apartheid is mos net so lelik soos apartheid?

Nadat ons veggroep die dorpie Humbe op D-dag van Operasie Protea beset het, moes Veggroep 10 as een van sy take ook sorg dat daar geen vyandelike inmenging vanaf Cahama of vanuit die algemene rigting noord van die Kunene rivier toegelaat word by die pakslae wat by Xangongo uitgedeel word nie.

Humbe in 1981 was 'n baie klein dorpie ongeveer 10 kilometer noord van Xangongo op die pad na Cahama toe, eintlik meer van 'n gehuggie, in teenstelling met die vooruitstrewende dorpie wat dit in 2009 is. Ek kon nie glo hoe die plek in 28 jaar verander het toe die eerste 61 Meg Angola ekspedisie in 2009 daar gaan draai het nie, maar in 28 jaar het baie ander goed ook baie verander.

Toe ons die middag van 24 Augustus 1981 sonder slag of stoot deur Humbe beweeg het, het van die vluggende makkers se wasgoed nog in die wind gewapper. Nat wasgoed sou seker 'n man op volle galop se spoed te veel gebreek het.

Ons beset Humbe vir die nag van 24 Augustus 1981. Die eerste nag het ons by Humbe stelling ingeneem en my peleton wat in diepte was, het die gatkant na die noorde moes dek terwyl Ariel Hugo se peleton regs voor en Albert Snyman se peloeton links voor na Xangongo se kant in posisie was. Daar was verwag dat baie van die vyand ook vanuit Xangongo sou ont-

trek en moontlik in ons sou vasloop by Humbe.

Ek kan onthou daar was 'n uitgegraafde tenkstelling gewees wat na die noorde gerig was, en na deeglike soekstekery om seker te maak daar skuil geen myne in hierdie stelling nie, het ek een van my Ratels in daardie stelling ontplooi in 'n romponderstelling wat deeglike dekking sou kon verskaf as 'n ongenooide vyandelike tenk in die nag ons uit die noorde sou wou bekruip. Die nag het egter sonder enige vyandelike besoeke uit die noorde verloop.

Soos die dokrine toe bepaal het, het ek 'n luisterpos uitgeplaas op die een flank, bestaande uit 21 Charlie se LMG groep – skutters JV Pretorius en Brian Clark en die seksie se tweede in bevel, onderkorporaal Harvey Gongryp – sodat ons vroeë waarskuwing kon he as die vyand ons van die weste flank af benader het.

Skutter Brian Clarke was nie baie ingenome met die uitplasing nie, want hier was ons diep in Angola en hy en skutter JV Pretorius saam met onderkorporaal Gongryp moes nou as het ware die eerste verdedigingslinie vorm op 'n donker flank weg van die ander magte wat effens meer gekonsentreerd as hulle 3 soldate per vierkante kilometer versprei was.

Korporaal Shaun Bentley, die seksieleier van 21 Charlie, het sy LMG groep toe uitgeplaas op die weste flank, en as ek reg kan onthou was daardie luisterpos nie een keer deur die slaap oorweldig gewees daardie nag nie. Ook nie deur die vyand nie!

Wat sou nog alles vir ons voorle? Ek dink nie baie van ons het daardie eerste nag geslaap nie, jou kop was vol van die gedagtes oor wat kon gebeur het as die dorpie Humbe sterk weerstand gebied het, en ons het geweet hierdie was nou maar nog net die begin van Operasie Protea gewees.

Die Ierse nonne

Gert Minnaar

Ons het die middag noord van Humbe gegaan na 'n hospitaal toe wat deur Ierse nonne beman was. Ek kan onthou dat die een non redelik jonk en besonder mooi was, en ek het nog gewonder wat op aarde sou haar motiveer het om hier ver in Afrika haar lewe te kom slyt. Van die ander nonne was bietjie ouer gewees.

Hulle het ons baie vriendelik ontvang en vertel toe die pasiente in die hospitaal die Suid-Afrikaanse vliegtuie hoor oorkom het, het baie van die hulle die bosse in gevlug. Dit was half vreemd om saam met hulle op die stoepe van die hospitaal te loop en 'n gesprek in Engels te voer met vrouens diep in 'n oorlogsone.

Die hospitaal se waterpomp was stukkend gewees en sammajoor Doepies du Plessis en sy span Tiffies het die waterpomp sommer binne in 'n japtrap reggemaak.

Ariël Hugo

Halte , broek optrek en hol vir dekking

Na Humbe sonder 'n skoot geval het, het ons suid beweeg in die rigting van Xangongo. Op 'n stadion het ons 'n halte gehad vir koffie, dogbiscuits en wat ookal. Ek het 'n vinnige draai geloop en die volgende oomblik oorhoofse vuur waarskuwing gekry. Halfpad deur my "pou-skietery" kos dit broek optrek en hol vir dekking, met my geweer vergete waar ek die "pou" geskiet het.

My geweer in die kommandant se veilige bewaring. Genadiglik het kommandant de Vries oomblikke later daar verby gery, my geweer opgetel en baie vermakerig dit eers op Omuthiya vir my teruggegee. Vandag kan ons gelukkig daaroor lag, maar ek het benoude oomblikke oor daardie geweer gehad.

Vlugtende Fapla's in en langs die Kunene rivier. Die mag wat Xangongo aangeval het, het die Fapla's geroer en toe ons op die vloedvlak-

te aankom was dit oortrek met swemmende vyand in die rivier en baie meer wat laat spaander in ons rigting. Die getalle gedood op die vloedvlakte noord van Xangongo kan ek nie meer onthou nie, maar dit was 'n bloedrivier.

Ariël Hugo

"Ek het die "twyfelagtige eer" om my R4 tydens Ops Protea (1981) te verloor - in my terminologie lost in battle, alhoewel my kamarade nie so dink nie.

Tydens die aanmars op die vloedvlakte van die Kunene rigting Xangongo kry ons 'n oomblik van "Alle stasies, stop, wag uit!" Ek sien my oomblik, spring gestewel, gegewe, gegrafië en gewitgoud uit en doen my ding - of my halfpad ding, want die proses was nie afgehandel nie of "alle stasies. hatches toe, beweeg!" kom dit van Ratel 20. Wel orders is orders, knyp wat te knype moet word, witgoud doen sy ding, knoop wat te knope moet word en ek spring vir die toring, headset op en hatches closed en daar gaat ons! Bang ook natuurlik! In die Ooste (Xangongo) aanskou ons battle scenes wat my aan Apocalypse Now laat dink het.

Dit wemel van mense en dinge en skote en whatever soos veggroep 20 sake daar roer. Later ry ek en Gert Minnaar vas in "infanterie in die ope" en 'n hewige kort geveggie breek uit. Met die ontplooiing van myself op die battle scene besef ek my geweer is nie in sy houer by die deur nie. Oorlog is oorlog en ek gryp die seiner sinne. Myne is iewers in die chaos, sal hom later soek! Nooit gesien weer daai geweer nie - hy staan iewers by 'n pou en 'n rol witgoud en route Humbe.

Noodlot en geluk het dit so: 0 (Roland de Vries) se pakkie ry op daai spoor en hier langs die pad staan sy peloton 22 se bevelvoerder se geweer, gemerk: 76244870 O+ GF Hugo netjies teen die pad en wag vir die baas om dit op te tel - asof hy daar bestel is deur die KM store. 'n Heilige eed ontstaan - Roland en sy crew sê niks oor 'n geweer wat nie syne of hulle sinne

is nie, ek en my crew sê niks want Kilo Bravo gaan my dood blixem of besmoontlik in die Kunene kielhaal. So skud ek deur die hele operasie sonder n wapen - in 'n staat van ontkenning. Ek weet however my dood wag op Omithya - daar sal ek die nuus diplomaties breek in meer ontspanne atmosfeer, bes moontlik 'n oorveeg of twee optel, 'n verklaring skrywe en rekonsilieer met the powers that be! Die eed hou!

Op die tweede aand tuis (dink ek) kom Kmdt de Vries die menasie binne en in sy manier van aanspreek: "Hugo ek sien jou in 'n halfuur by my blixemse karavaan" Ek choke effe, as die baas 'n mens in sy kantoor wil sien is dit een ding, maar as hy jou in sy blixemse karavaan wil sien oor 'n halfuur is jy nie genooi vir koffie nie en beslis nie om la-di-da te kom speel nie. So 'n halfuur later is ek voor die Plettenberg, klop en "kom binne". Normale goedjies word gesels en ons deel ons dankbaarheid oor goeie optredes en min versliese. Volgende "Waar is jou geweer?" slaan my soos 'n skoot koue water want net ek en my crew weet van ons eed van die vloedvlakte. Hoe de donner het die nuus geleek? Skaam deel ek die verlammeende verhaal van 'n platoon commander se nood in die aanmars, die omvang van die ervaring en die vin-nige bevel om te beweeg wat ek tot die letter en gees dadelik gedoen het - minus my wapen in die hoop hyt ookal so iets in die aanmars oorgekom. Roland kry daai uitdrukking van daai het ek al gehoor en leun so agteroor op die bruin army gomma-gomma bank en sleep my geweer tot in my hande!

Wel generaal, jy kon my seker finaal gechoke en gejaag het, maar dit sê iets van jou as bevelvoerder en mens. Dankie!

We tuned in on the B26 radio to listen to the second test

Gert Minnaar

Although we were involved in a military operation in Angola, we were very keen on following the rugby exploits of the Springboks in New Zealand, which we were able to do by tuning into the official SABC radio station on the B26

radio in the platoon commander's Ratel where we could listen to the voice of Gerhard Viviers, a renowned rugby commentator of that time.

This B26 radio was one of three radio sets in the platoon commander's Ratel, and this radio was used by the platoon commander to listen in on the higher command net on which the company commander received his orders from the battle group commander. From a military point of view this facility enhanced the speed of action of the combat team, because as a platoon commander one could then anticipate the orders from your company commander and prepare your platoon for the speedy execution thereof.

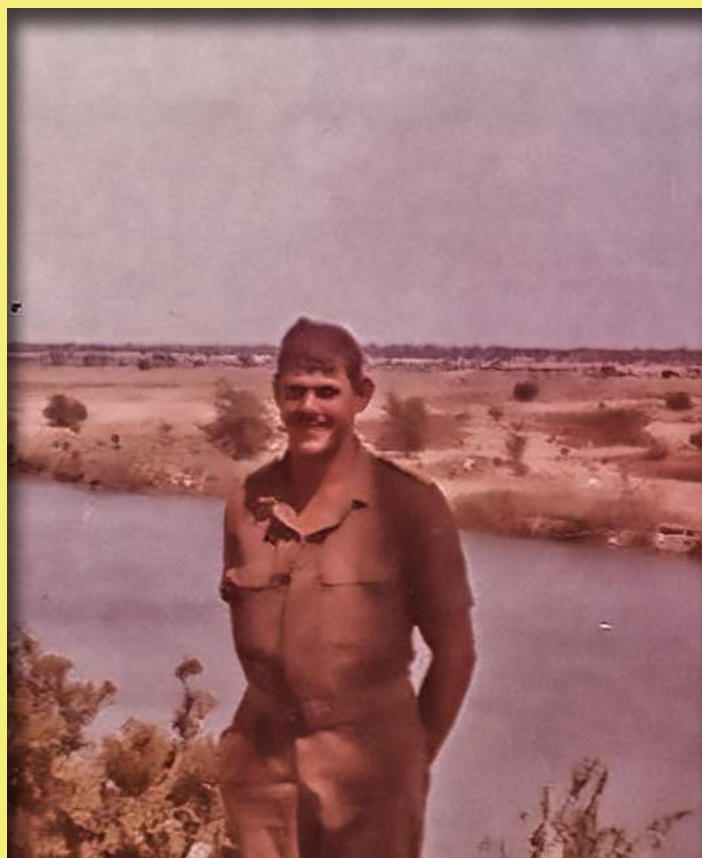
The other two radios were intended firstly for communication by the company commander to the platoon commanders and other subunits in the combat tram, and the third radio was used by the platoon commanders to communicate with the three sections under their command.

Corporal Anton Viljoen, the section leader of Bravo section in platoon eagerly slipped into the turret of the 21 Ratel very early during the morning of 29 August 1981 from where the progress of this important test match was followed, and in a subdued manner relayed the progress of this match to keen ears in the close vicinity.

The Springboks in the end ran out comfortable winners with a score line of 24-12, and this good news spread like wild fire through the laager which created a positive vibe among the men.

The encounter on the floodplains of the Cunene river

Gert Minnaar

Platoons one and two of Bravo company to sweep the flood plains to the western side of the Cunene river.

On the second day of Operation Protea captain Koos Liebenberg from Bravo company was instructed to deploy two mechanised infantry platoons on the flood plains to the west of the Cunene river at Xangongo to sweep the area for enemy that were escaping from the town and its surroundings.

This is how it came that platoon 1 and 2 proceeded in a northern direction from close the the bridge at Xangongo on a mission to see if the enemy soldiers were retreating towards the general direction of Cahama.

Platoon 2 was moving closest to the river in a two up formation with its four Ratel ICV's while platoon 1 was just next to it in the same formation, but closest to the bush

The FAPLA soldiers crossing the flood planes

We did not travel very far before we encountered the enemy.

As far as I can recall the wind was blowing from the direction where our Ratels were heading towards which muffled the sound of the Ratel's engines because we suddenly came upon what looked at at least a platoon of FAPLA soldiers who seemed to be totally unaware of our appearance.

This is how it came that platoon 1 and 2 proceeded in a northern direction from close the the bridge at Xangongo on a mission to see if the enemy soldiers were retreating towards the general direction of Cahama.

Platoon 2 was moving closest to the river in a two up formation with its four Ratel ICV's while platoon 1 was just next to it in the same formation, but closest to the bush

The FAPLA soldiers crossing the flood planes
We did not travel very far before we encountered the enemy.

As far as I can recall the wind was blowing from the direction where our Ratels were heading towards which muffled the sound of the Ratel's engines because we suddenly came upon what looked at at least a platoon of FAPLA soldiers who seemed to be totally unaware of our appearance.

The contact report

The two section Ratels leading the advance of platoon 1 reported the presence of the enemy.

I told them to do a "skiethalte" drill where they quickly bring their Ratels to a stop to bring accurate enemy fire on the enemy while in this temporarily stationary position. I also commanded them to only use the co-axial 7,62 mm Browning machine gun in the turret of the Ratel – our own forces in the form of paratroopers were close by deployed as stopper groups and the 20 mm canons in the Ratel's turrets could comprise these stopper groups.

While they initiated the contact with the enemy, I moved forward with my Ratel to assess the situation. I observed three of the enemy sauntering approximately 150 m away at 10 o'clock towards the bush, totally oblivious to our presence.

Then one of them turned around, looked at us but proceeded to walk on as if we did not exist. I could not believe my eyes. My gunner in the platoon command Ratel, rifleman Anthony Pike who hailed from Port Elizabeth, opened fire with the 7.62 mm Browning machine gun on these three hapless FAPLA infantrymen caught in the open.

I realized that it was not nice to be a target. At that point in time I still stood out of the turret of my Ratel, but I very quickly decided to no longer expose my body as a target to the enemy. When these three FAPLA soldiers became aware of the fire they attracted from my Ratel's 7.62 mm Browning machine gun, they spun around and started to return our fire. I could see how one of the FAPLA soldiers took specific aim with his AK-47 at that part of my body that protruded from the turret and I needed no further encouragement to disappear into the relative safety of the turret with the hatch firmly closed.

I can remember thinking that that enemy soldier was making it much too personal for my liking by aiming at me without knowing who and what I were! The rest of the proceedings I had to watch through the confined view of the turret's "sigblokke" while the bullets filled the empty space between ourselves and the enemy. It was not that I was that much concerned about the bullet that would have my name on it because there was nothing I could do about that, but I was more terrified of those bullets with the inscription "To whom it may concern" because those bullets did not discriminate when finding targets.

Corporal Anton Viljoen

I caught sight of corporal Anton Viljoen from

Bravo section, who hailed from Patensie in the East Cape and became a section leader after lance corporal Harvey Gonggryp became the section second in command of Charlie section, moving forward in Ratel 21B with his R4 rifle in the turret.

He was so taken up by the situation that he decided to add firepower to the 7.62 mm Browning machine gun of the Ratel with his 5.56 mm R4 assault rifle from the vantage point of the turret. He seemed not to care about the return fire from the enemy.

A macabre dance in the air

Another picture that I can still recall vividly was when rifleman Anthony Pike hit the target with the 7.62 mm Browning machine gun. This picture has been ingrained on my mind since that day, and I was shocked to see how that volley struck one of the enemy soldiers full on and caused him to perform a macabre dance of death in the air through the velocity thereof, until he slumped to the sand.

The realization that war was a matter of life and death then really struck home to me, and I was grateful that I was one of the ones who could survive that ferocious clash. We took note of where the enemy soldiers fell, and fought through the target until a kilometer or so after the point where we first engaged the enemy.

Enemy concentration at Peu-Peu

We later learnt that many of the enemy used a drift at Peu-Peu about 10 kilometers to the north of the Xangongo bridge to escape from Ongiva and Xangongo and that their forces were quite concentrated there at the time. If we carried on with our sweeping patrol up to Peu-Peu we might have met up with much fiercer resistance and might have even been totally outnumbered by those enemy forces with only two mechanised infantry platoons in attendance.

To this day I wonder what would have happened if we carried on that day with our sweeping along the Cunene river up to the drift at Peu-Peu.

Consolidation of the target area

We then moved back to the area where we had the contact with the enemy to consolidate the target area and collect the survivors, dead enemy soldiers and their weapons and equipment. The Intelligence officer also needed to see with information could be sourced.

We found that the one enemy soldier, who turned out to be the platoon commander of that group, had dragged himself to the shade of a tree. He was badly wounded in the chest and his thumb was shot off but he showed a certain tenacity which I could not help but admire. He was duly evacuated on the Ratel of our company second in command, captain Kowie Steyn where the Intelligence officer traveled, and I understood that he managed to survive this ordeal.

They were soldiers just like us

While searching through the pockets of the enemy soldiers, we found photos of their loved ones, letters from home and also a passbook in terms of which their leave, just like in our case, was meticulously recorded. They were soldiers and human beings just like us, who longed to be with their loved ones and who also looked forward to their passes to go home as we did, and they also could not wait for that letter from a special person to arrive. This is where it became plain to me that we were fighting human beings with family and feelings just like us and not necessarily evil indoctrinated Communist-inspired socialists hellbent on destroying South Africa.-

Opruiming van Xangongo

Ariël Hugo

Massiewe doelwit om op te ruim

Na die val van Xangongo was ons getaak met die opruiming van die basis. Dit was 'n massiewe doelwit met 'n ongelooflike loopgrawe – en bunkerstellings.

Kluis met 'n banksakkie vol diamante

My peleton het noord van die brug teen die rivier gewerk. In een van die bunkers, vermoedelik 'n bevelsbunker, het ek 'n kluis gevind wat oopgestaan het met onder andere 'n Barclays bank sakkie vol diamante in. Voor ek kon dink hoe daarmee gemaak, was daar 'n MP of iets dergeliks (Inligting tiffies) wat dit afgeneem het en ek wonder tot vandag toe wat hy daarmee gemaak het. Dit was sekerlik diamante uit die suide van Namibie op pad om die oorlog te finansier of hoe dan anders?

Tonne blikkies kos uit die Skandinawiese lande

Benewens die tonne ammo en voertuie wat gebuit was, het die tonne blikkies kos, hoofsaaklik uit die Skandinawiese lande my opgeval. Menige van die blikkies kos het ons Suid Afrikaners se mae lekker los gehad.

Kolonel Jan Breytenbach se padvinder peloton

In die chaos van Xangongo se opruiming het Kolonel Jan Breytenbach se padvinderspeloton gehawend geskiet aangeland – blykbaar in 'n hinderlaag beland noord in die rigting van Cuvelai.

Sokkerwedstryd teen die plaaslike inwoners Iewers in die dae het ons troepe sokker gespeel teen die plaaslike bevolking – dit was nou KOMOPS in die ware sin van die woord.

Kunene rivier

Hier het ons ook lekker in die Kunene rivier geswem. Enkele dae later is die brug geblaas, as ek reg onthou.

The soccer game at Xangongo

Roland de Vries

The town was settling down the day after all hell had been unleashed by South African forces coming from all the unexpected directions. The locals were still somewhat shell-shocked and were left aghast at all these comings and goings around them. Ratels, SAMIL's and guns were coming and going all around them. After all they were the innocent by-standers.

61 Mechanised Battalion Group was getting adjusted to its new role, which was: to protect the task force's west flank; to commence with mopping up of the objective, and as part of its garrison duties; to restore some order to Xangongo. Through this malady of feverish activity I was called to one side by general Jannie Geldenhuys who said: "Roland, organise a soccer game against the town".

I was somewhat astounded, but replied as all good mechanised combat commanders usually do: "Yes sir". I was obviously not going to say to him what I was thinking of this, and I am still today not prepared to repeat my erstwhile thoughts here in writing. I of course had immense respect and caring for him and realised that he had something up his sleeve. He was one of our unusual Generals with amazing insight and a flair for indirectness and creativity.

So I promptly delegated the soccer game responsibility, as good commanders occasionally do, to my Garrison Commander Dawid Mentz (who was equally astounded). I added an after remark, "no backchat".

National Service Lieutenant Henri Boshoff was duly appointed as the official referee. I was now free to pursue my duties in overseeing the more military oriented, and to my mind, more important work at Xangongo. Needless to say in true military style of planning excellence and professional execution the soccer game was a grand success, although "61" lost 3 to 1. The opposing teams wore their official jer-

seys. The traditional town spectators turned out to support the local team in high spirits and all exuberance. "61" became the instant and trusted friends of the local community.

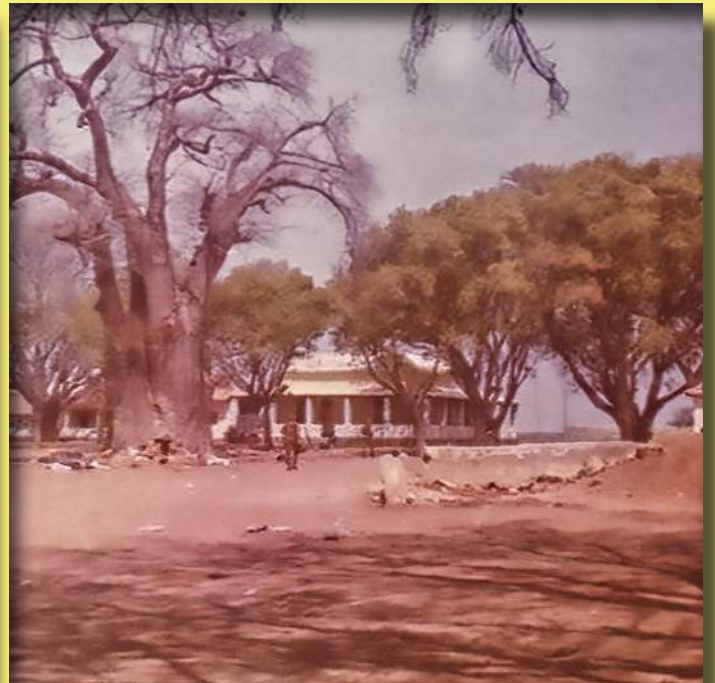
Positive spinoffs emanating from this soccer match

On 19 November 1981 general Jannie Geldenhuys wrote me a letter of appreciation stating that the soccer event had paid immense dividend amongst the national and international community. The simple soccer game at Xangongo had softened the blow from the angry United Nations against South Africa's aggression against Angola.

This was similarly reported by then Foreign Affairs Minister Pik Botha to his other colleagues in government. South Africa's ambassador Mr. Riaan Eksteen could also use the game at Xangongo as a means to swing the negative moods in the United States that were repeatedly flung against South Africa. The reports by at least four journalists that accompanied the South Africans during Operation Protea could further spur a more positive view about South Africa's exemplary military conduct in Angola. The action clearly showed the positive relationship existing with the local Angolan citizens.

There was to my knowledge more than two television broadcasts abroad that televised the soccer game at Xangongo. Mission accomplished. Well done Dawid Mentz (deceased), Henri Boshoff and the soccer team of "61". To the citizens of Xangongo, heart felt appreciation and a grand word of "thank you".

I was thinking clearly that "61" in future would probably have to add soccer and rugby tactics to its battle doctrine and SOP.

Ariël Hugo*Hewige gevegte by Ongiva*

Ons was nog besig om die weelde van Xangongo te geniet toe ons terug werklikheid toe geruk word met hewige gevegte by Ongiva.

Ongiva se lughawe

Met ons aankoms by Ongiva lughawe was dit sterk skemer en ek onthou vandag nog hoe die Ratel agterligte in die skemer aankom en afgaan soos die manne manuvreer in intense gevegte en amper donker.

Ons ander 61 Meg kompanie, Alfa kompanie van kaptein Hannes van der Merwe, het vir die deel van die operasie onder bevel van veggroep Mamba geopereer. Van wat ons kon sien het dit baie druk hier gegaan. My ou mater tweede luitenant Chris Walls het later vertel van 'n vuurgeveg vir die lughawe van amper 4-6 ure. Hy was sopnat gesweet en sy oe glaserig toe ek laat middag vinnig met hom gesels het.

Ons grawe in by Ongiva en neem dit die volgende dag in

Die mag wat die doelwit geneem het, het laataand onttrek. Ons het hulle afgelos en letterlik op die randjie van Ongiva ingegrawe vir die nag. Dit was 'n nag van min slaap en baie wonder wat die vyand maak.

Genadiglik het die vyand die nag heeltemal onttrek en ons kon die volgende oggend Ongiva letterlik sonder slag of skoot inneem.

Joep Joubert het Roland de Vries dringend vir versterkings gevra. De Vries het kapt. Koos Liebenberg en 'n gemeganiseerde infanteriekompanie saam met twee Ratel-90-troepe dadelik na die toneel laat gaan. Serfontein se 120 mm-mortiere het die oprukkende T34's onder skoot geneem. Een bom het selfs reg bo-op 'n tenk ontplof. Maar mortierbomme is is brisantprojektile, nie in staat om pants-er te deurboor nie, en die tenk het eenvoudig aangehou beweeg. Kort daarna het Liebenberg se vegspan opgedaag en aksie onderneem. Sy bevele was om die tenks te stop.

Liebenberg het Serfontein met sy Ratel-90's aan die oostepunt van die dorp ontmoet, waar hy die tenks in die verte gesien het. 'n Oomblik later het die tenks vuur gespoeg. Dit was reeds skemer. Dus het hy sy twee troepe ontplooi weerskante van die pad wat in Ongiva in lei. In die slegte lig was dit onmoontlik om akkuraat te skiet en die Ratels kon slegs kwelvuur lewer. Slegs die flitse van die vyandelike kanonne het verrai waar hulle was.

Dit was minute vol intense spanning.

Die skemer het plek gemaak vir pikdonker, wat dinge nog meer angswekkend gemaak het. Op Liebenberg se bevel het al die Ratels tegelykertyd gevuur, en skielik is die nag deur twee vuurballe 'n paar honderd meter verder ooswaarts verlig. Die vyandelike vuur het onmiddelik gestop. Liebenberg het aanvaar dat minstens twee tenks vernieting is. Serfontein het sy mag teruggetrek na 'n posisie waar hy Ongiva die volgende dag kon bombardeer.

Al het die plan bepaal dat die vyand op die eerste dag, 27 Augustus, van die slagveld verjaag moes wees, was die taak nog nie voltooi nie. Die nag het weer vol spanning verloop. Met rooi oë en gespanne het hulle die volgende dag wakker geword, net om vas te stel die vyand het heeltemal padgegee. Die dorp Ongiva en die hele slagveld was in Suid-Afrikaanse besit. Die en die volgende dag is aan die skoonmaak van die gebied bestee.

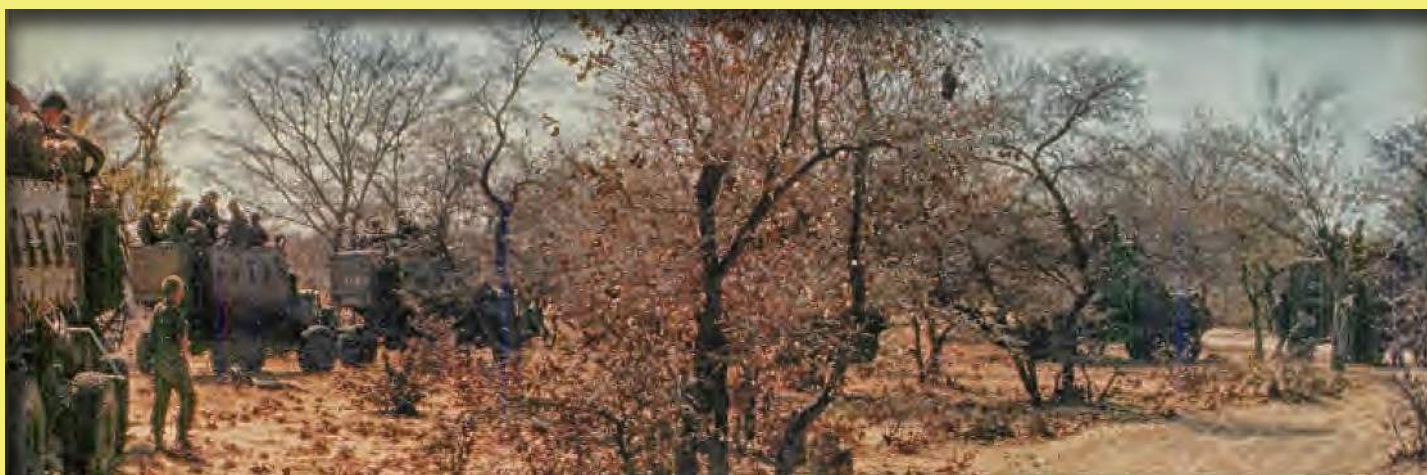
‘n Enorme hoeveelheid krysgmateriaal het daar gelê, hetsy vernietig, beskadig of eenvoudig agtergelaat. ‘n Paar honderd lyke moes begrawe word. Dokumente moes opgespoor en beveilig word en die plaaslike burgerlikes moes gehanteer word. Groot hoeveelhede voorraad is in die dorp ontdek. Dit, in die woorde van die skrywer van ‘n SAW-voorleggingsdokument, het duidelik gewys ‘dat die magte besig was om toekomstige offensiewe optrede na die suide te beplan’. Die SAW-voertuie het dankbaar brandstof aangevul en die res aan die brand gestee.

• Leopold Scholtz op bladsye 144 en 145 van “Die SAW in die Grensoorlog 1966 - 1989”

Photo As Kleynhans

Chronology C-Team 3 (Platoon 3 from Bravo Coy)

Tuesday 25 August

Combat Team 3 advances from “Apple Pie” (Humbe-Xangongo) to “Big Boy 1”, which is approximately 17 kilometres on the road east of Cahama. Combat Team 3 comprises: An Armoured Car Squadron, Support Section, medium artillery troop (140mm G-2s); one mechanised infantry platoon (Bravo Company Platoon 3, etc. No contact is made with the enemy on the way to “Big Boy 1”. Combat Team 3 deploys near a radio mast. The covering force occupies its blocking position astride the Xangongo-Cahama road; facing the enemy to the west. There are fresh signs of recent occupation of the area by a large enemy force.

22h20 enemy movement from the south-east. A brief message follows, which states that eight suspect vehicles are approaching the forward deployment of the combat team from behind. The vehicles are travelling without any lights. The combat team is ordered into immediate readiness. The enemy constitutes a composite artillery battery comprising: One BRDM armoured car of an artillery observer; three BTR-152 armoured troop carriers fully manned; two 122 mm BM-21 multiple rocket launcher vehicles; four towed 23 mm anti-aircraft guns; four GAZ trucks loaded with ammunition; one communications (radio) vehicle — fire control post.

Wednesday 26 August 1981

At 07h30 the combat team commences with the mopping up of the killing area. The charcoaled remains of FAPLA soldiers are found in the slain BRDM. As the recovery work commences the troops come under rocket attack — 122 mm multiple rocket launcher fire is drawn from Juliet (Cahama) — “Rooi-oÃ«” (Red-eyes) as the troops used to refer to it — fortunately the rockets fall short.

Thursday 27 August 1981

Combat Team 3 leaves Yankee (Xangongo) at 11h00 and moves towards Catequero (Big Boy 2). The combat team occupies its new stopper position to the west of the Cunene River. The combat team comprises: Two x Ratel-90 troops (troop numbers 1 and 2); one Eland-90 troop; one mechanised infantry platoon; (Bravo Company) one 81 mm mortar platoon.

At 14h00 Armoured Car Troops 1 and 2 (Ratel-90) are suddenly withdrawn by the HQ of Battle Group 10 to Xangongo. Apparently the remainder of Task Force Alpha had encountered problems with the attack at Charlie (On-giva). Urgent reinforcements are required. The

two armoured car troops integrate with Combat Team 2 at Xangongo for a rapid south-eastwardly move. Armoured Car Troop Number 4 (Eland-90) joins up with the combat team at the stopper position.

Friday 28 August 1981

A prayer parade is held at 08h00 in the stopper position.

Saturday 29 August 1981

At 11h00 combat Team 3 is relieved by Combat Team 2 (of Captain Koos Liebenberg) in the stopper position at Big Boy 2. Combat Team 3 withdraws to Yankee (Xangongo) for some well earned rest and recuperation.

Commandant Roland de Vries moved to Ongiva to receive orders from Colonel Joep Joubert regarding the withdrawal of Task Force Alpha from Angola.

Sunday 30 August 1981

Call Sign 23 (mechanised infantry platoon from B company) and 62 (81mm mortar Group) revert back to their original sub-unit, namely Bravo Company. The smell of decomposing enemy remains from the bloody encounter of D-Day is awful. Some of the decaying FAPLA bodies lie approximately 300 metres from the leaguer po-

sition.

Monday 31 August 1981

At 10h00 the squadron moves westward to occupy the stopper position at Catequero (Big Boy 2). Combat Team 2 had been withdrawn earlier for the evacuation of captured enemy equipment to SWA. Combat Team 2 is to cover the withdrawal of Battle Group 10 from Yankee (Xangongo).

The bulk of the Silver (UNITA) force arrives by truck. They take over the defence of Yankee. The responsibility of the reserve demolition for the bridge at Yankee is officially handed over to Silver.

Craig Wessels

Lt Delport was my platoon commander and Cpl Knox my section leader. We were deployed as an early warning groep near Humbe. We were 4 x Ratel 90's and 4 x Ratel 20's. The driver and gunner stayed with the vehicle while the rest of section 23A moved about two hundred meters

up the road to take in a temporary base. We heard the engine noise of an enemy convoy on the road.

Then we saw them; a BRDM followed by 2 x B 21 Stalin Organs and some GAZ trucks loaded with troops. The section had to move away to prevent them to drive right over us. All hell broke loose. There was turmoil as we ran back to our Ratel while bullets flying all over the place. It was then when the major jumped of his Ratel 90 and shouted to his gunner: "Klap hom met die 90". The Ratel 90 shot the BRDM out.

As per our drill I climb out first and get in last. As I put on my kit I felt and smelled the stench of hot jippo guts. I found out later it was my gunner, Kevin that shat in a ratpack box, just as the first rounds were fired, and dumped the box out his turret. The box landed on my kit, my hair, shirt and kit full of shit. I stayed with that kak till day break untill we did 360 degree recon and consolidate before I could wash myself

'n Konvooi der konvooi

Ariël Hugo

Die tog suidwaarts word aangepak

Nadat Ongiva ingeneem is en ons enkele dae in die gebied gewerk het, was die groot optog suidwaarts aangepak.

Gebuite uitrusting is bymekaar gemaak by Xangongo se vliegveld

Alle gebuite uitrusting is bymekaar gemaak in kolonne op die vliegveld by Xangongo, waaronder enige iets van motorfietse, skewe sewes, Stalin orrels, 23 millimeter kanonne, D10 kanonne, MRDM's, sleepwaens vol ammo, troepedraers en vele ander snaakse Russiese voertuigies.

Unita help hulleself

Unita het daarna opgedaag en vir hulle 'n groot hoeveelheid diensbare uitrusting gevat.

Dit wat oorgebly het was van diensbaar tot totaal vermink.

Al wat troep is moet bestuur

Ons het al wat troep was wat kon bestuur bymekaar gekry om die massa voertuie te bestuur of te sleep oor Santa Clara op pad Ondangwa toe. Soos wat van die uitrusting te veel probleme gegee het, het ons dit vernietig langs die pad tot groot vermaak van die omstanders.

Rondomtalie ry want die koppelaars is stuk-kend

Dit was 'n chaotiese konvooi. Met haltes kon van die gebuite voertuie nie stop nie, as gevolg van foutiewe koppelaars ens, en dan moes van diesulkes doodgerus al in die rondte om en tussendeur die konvooi ry tot ons weer aan die gang kom.

Bevel en beheer

Dit was die kompanie bevelvoerder, majoor Koos Liebenberg se ergste nagmerrie denkbaar om bevel en beheer hiervan te hou. Harde woorde het meesal geval.

Lengte van die konvooi

Om 'n idee van die lengte van die konvooi te gee. Toe die voorpunt Ondangwa bereik, het die agterpunt net deur Santa Clara beweeg.

Amper 'n Russiese tiffie

Herwinning van Russiese gereedskap het die dag nuwe betekenis vir my gekry. Ek het later gevoel soos 'n tiffie wat Russies kan lees.

Ons Tweede-in-bevel se nagmerrie

Kaptein Kowie Steyn, Tweede-in-bevel van Bravo kompanie, het die agterhoede van hierdie verskriklike konvooi gedek en hy het die aand lank na donker en lekker gatvol die laaste stukke by Ondangwa afgehaak en by die res van Bravo kompanie aangesluit.

Kowie Steyn kan die verhaal die heel beste vertel en ek hoop hy doen so. Dit was 'n baie lang dag vir hom en sy geduld.

The unstoppable Ural truck

Roland de Vries,

Whilst returning to SWA after Operation Protea one memorable day in August 1981 I was viewing the long column of “61” Ratels from my stationary command vehicle. They were hauling south from Ongiva on the road near Omupande.

Most of the Ratels and SAMIL cargo trucks were dragging captured enemy equipment behind them. The same accounted for “61” troops driving an assortment of captured enemy trucks and armored vehicles. All the “61” vehicles had an interesting assortment of captured enemy burdens behind them, sometimes in a three towed- in- a- row marching order.

“61” was again stopping and “Fish-Boning” both sides of the road for a habitual 10-minute halt. This happened every two hours to allow for a brief respite, some coffee and other bodily necessities.

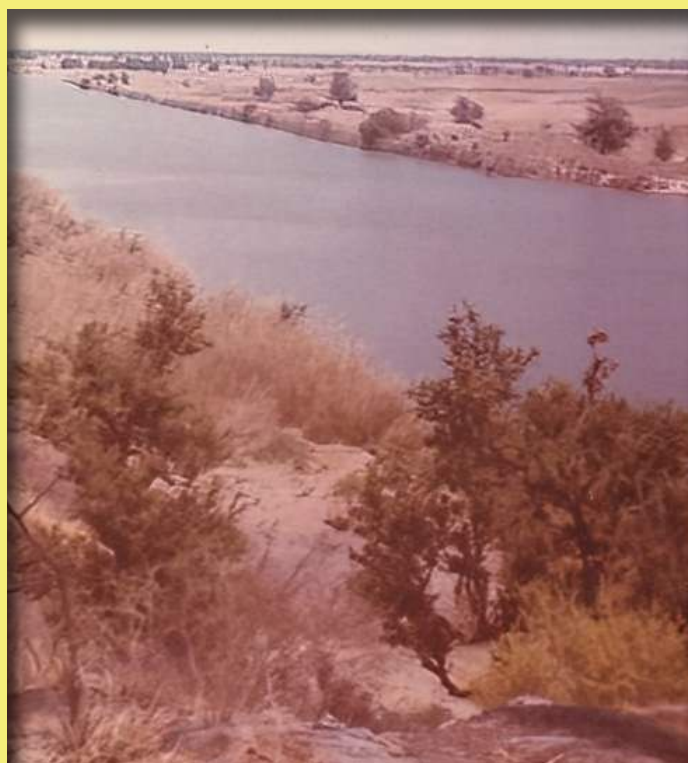
As I watched I noticed a strange somewhat spectacular spectacle playing off before my bewildered eyes. One of Koos Liebenberg’s drivers, of Bravo company, in a captured Russian Ural truck, would leave the road and then promptly start “bundu bashing” a rough circle in the dense bush alongside the road without stopping – no 10-minute halt for this driver. Such strange things frequently happened to Bravo company.

It took jumping on the Urals’s side board to gather the necessary intelligence to find out what the hell was going on. Our trusted driver straight away responded: “I don’t have a clutch, I can’t stop and nothing is going to stop me from bringing my Ural home to Omuthiya”. Such tenacity displayed, I loved these “61” troops. A well deserved commendation to Koos and his company for seeing the goal through. “61” to me was the spice of life.

The amount of Weapons, Ammunition and Vehicles captured during Ops Protea 81 was the biggest ever during the Border War...

The following equipment, said to be between 3,000 and 4,000 tons, was captured:

- 6–9 T-34 tanks
- 3–4 PT-76 tanks
- 4 BRDM-2 APC
- 2 BM-21 MRL
- 25–43 ZIS-3 76 mm guns
- 16 ZU-23 AA guns
- 17 14.5 mm AA guns
- 13 M-55 20 mm AA guns
- 94–97 SA-7
- 240 trucks
- 1,800 small arms
- 250 tons ammunition
- 490 000 lt petrol
- 120 000 lt diesel

SEKTOR 10 SECTOR

OPERASIE PROTEA - 'N TERUGKLIK

As operasionele bevelvoerder wil ek graag my dankbaarheid betuig, in die eerste plek teenoor ons Hemelse Vader vir sy genade gedurende die operasie, en in die tweede plek teenoor elke soldaat wat aan die operasie deelgeneem het.

Hierdie operasie het weer eens bevestig dat ons mensmateriaal goed is, dat ons goeie leiers het, dat ons opleiding en uitrusting van die beste is en dat ons kan vasbyt as dit nodig is.

Saam met die trots en tevredenheid is daar ook hartseer oor ons makkers wie gesneewel het. Ons bring hulde aan daardie manne, hulle het die hoogste prys betaal.

Sterkte en spoedige herwring aan die gewondes, ons sien uit na hul terugkeer.

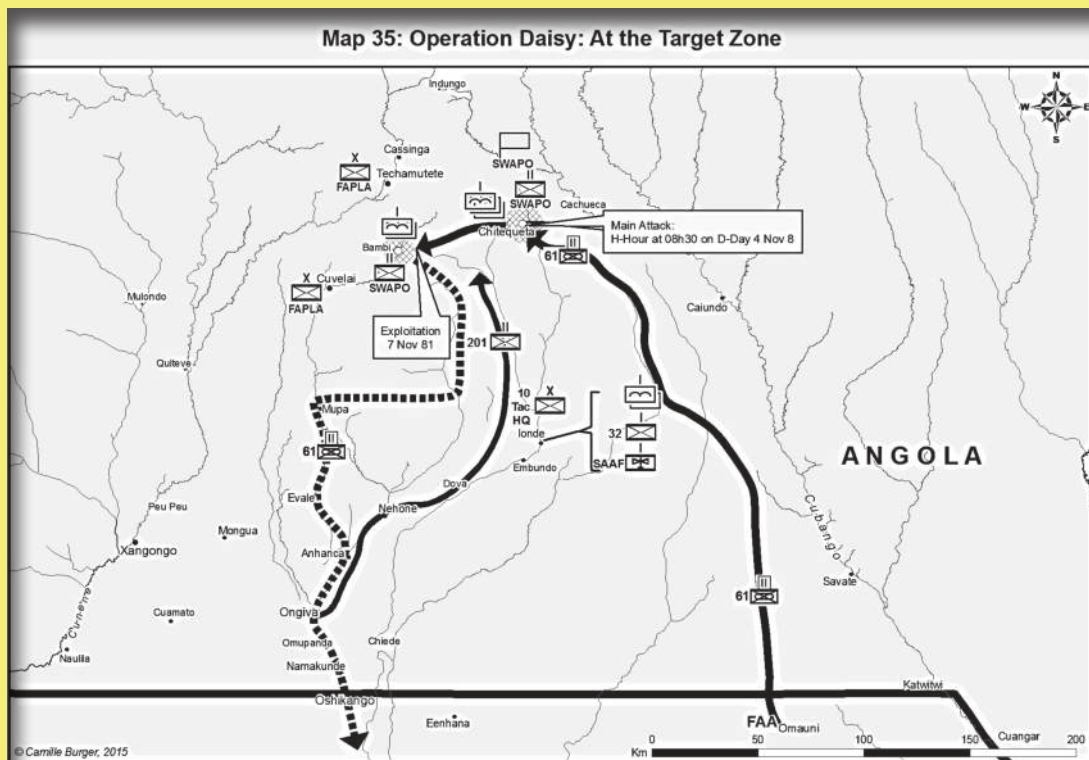
baie geluk manne, die operasie was 'n reuse sukses. Die wêreld het kennis geneem van ons erns om die bedreiging die hoof te bied. Die aanslag teen ons is nog nie totaal afgeweer nie en ons kan verwag dat dit in die toekoms sal verskerp, maar ons gaan die toekoms binne met geloof en vertroue.

ONS SAAK IS INGO !

Adenhorst
- Buis

Operation Daisy 1 - 20 November 1981

After Operation Protea, SWAPO was trying to regroup its scattered soldiers at their regional headquarters and bases in southeastern Angola. The South African military launched Operation Daisy to target these bases, located about 240 kilometers north of the border between South-West Africa and Angola. The plan involved a mechanized force of Ratel Infantry Fighting Vehicles and Buffel Armoured Personnel Carriers, supported by airborne paratroopers, crossing the border on November 4, 1981, to attack the SWAPO bases.

Chronology

1 November

On November 1st, 61 Mechanized and 201 Battalion started their missions from Omauni and Dova respectively. A reconnaissance team from 32 Battalion led the way for 61 Mechanized, while 201 Battalion headed towards a position south west of Chitequeta. A company from 32 Battalion was flown by helicopter to establish a HAA position for future missions. In the evening, a special forces reconnaissance team parachuted into the Chitequeta area to prepare a landing zone for paratroopers and gather information about established PLAN bases.

2 November

On November 2nd, 61 Mechanized arrived at the HAA and refueled. The SAAF then began flying transport and assault helicopters into the HAA. A reconnaissance team from 32 Battalion was sent to Ionde to look for enemy positions. The next day, the SADF tactical headquarters was established at Ionde.

3 November

On November 3rd, a company from 32 Battalion arrived at Ionde to establish headquarters and use the airfield. Throughout the day, more men and aircraft were transferred while 1 Para-

chute Battalion remained in reserve. In another location, 201 Battalion encountered PLAN soldiers, resulting in a battle and four SADF soldiers getting wounded. It was feared that the operation had been compromised. Additionally, a HAA was moved northward, and 61 Mechanized reached Chitequeta that afternoon, covering a distance of 60 kilometers southeast.

4 November

“On November 4th, 61 Mechanised went to Chitequeta for an attack at 08h30. The Special Forces reconnaissance team reported the base as empty by 4:00. 3 Parachute Battalion parachuted 20 kilometers northwest of the target and moved towards the bases. 201 Battalion also reached their position. Prior to the attack, Buccaneer and Mirage bombers targeted PLAN positions but faced resistance. 61 Mechanized attacked Chitequeta from the north and east. The target areas were deserted except for mines. Tactical headquarters were set up and 61 Mechanized stayed overnight at Chitequeta.”

5 - 6 November

The following day saw the establishment of another HAA at Chitequeta and the day was spent clearing out the bunkers and minefields, losing one soldier in process. These clearing operations continued on the 6 November with the only enemy contact made was by 32 Battalion close to Ionde. Later on the same day a SAAF Mirage shot down an Angolan MiG-21.

7 - 9 November

On November 7th, 61 Mechanised moved towards Bambi and discovered an empty base with only mines. They stayed there for two days, patrolling the area. On November 9th, enemy troops were seen near Ionde and were attacked by helicopters and paratroopers.

10 - 20 November

On November 10, 61 Mechanised moved south from Bambi towards Mupa to prevent PLAN forces from resettling. A paratroop mission was attempted on November 11, but unsuccessful. On November 12, 201 Battalion attempted to

make contact with the enemy but failed, and the column continued south. The SAAF began winding back operations on November 13, and paratroopers were withdrawn that evening. By November 14, 61 Mechanised reached Mupa, and on November 15, two possible bases were identified but found to be abandoned. On November 18, 61 Mechanised reached Ongiva, and by November 19, they crossed the border back into SWA/Namibia and returned to their base by November 20.

Preparation

‘n Verassing na Operasie Protea

Gert Minnaar

Na afloop van Operasie Protea het Bravo kompanie pas gekry en lekker by die familie en geliefdes gaan kuier. Die jaar 1981 het einde se kant toe gestaan en toe ons terugkeer Omuthiya toe was dit met die wete dat daar minder as 3 maande oor was voordat ons sou uitklaar en permanent huis toe kon gaan.

Die laaste ding in my gedagtes toe ons terugkom op Omuthiya was om op nog ‘n operasie te gaan voordat ons sou uitklaar, want ek het myself al begin programmeer om stappie vir stappie in ‘n civvie te verander sodat teen middel Desember wanneer ek op die Flossie op Grootfontein sou klim, die metamorfose voltooid sou wees.

Terwyl ons op pas was het die een of ander ont-nugterde SWAPO lid besluit om te dros uit die streekshoofkwartiere by Bambi en Chetiqueta en homself aan te meld by Oshakati waar hy sy hart uitgepraat het oor waar hierdie basisse gelee is, wie almal daar is en wat hulle daar doen. Die inligting het toe genoeg belangstelling by eie magte geprikkel om Operasie Daisy te beplan en van stapel te laat stuur.

Min dae vir Swapo!

My eerlike reaksie toe ons die nuus kry van Operasie Daisy wat beplan was vir November, een maand voordat ons uitklaar, was dat ek nie saamgestem het met die tydsberekening nie. Ek

was bekommerd oor my eie motivering, maar ook ons troepe se motivering om hulle lywe so kort voor vryheid weer op die spel te plaas. Maar ek het my lekker misgis, want die manne het nog petrol in hulle tenks gehad vir nog een laaste rondte in die kryt.

Op die amptelike T-shirt wat ons vir Operasie Daisy gekry het was daar die slagspreuk ge-wees, groot en duidelik “Min dae vir Swapo” met so ‘n hand wat die min dae teken duide-lik op ‘n Army T-shirt ten toon stel. Sammajoor HG Smit, wat later 61 Meg se RSM sou word, het ‘n liedjie wat geskryf is (Daisy Song) spe-siaal vir hierdie operasie te voorskyn gebring, en ons het by die hangers bymekaar gekom om hierdie liedjie te oefen sodat ons dit uit volle bors kon sing

Skutter MC Oosthuizen, Ratel 21 se drywer

My Ratel se drywer, skutter MC Oosthuizen, het van Port Elizabeth af gekom en was sy ma se laaste kind gewees. Sy pa was al oorlede ge-wees. Hy was ‘n kort klein mannetjie gewees, en ek was altyd geamuseerd gewees om te sien hoe hierdie klein mannetjie hierdie reuse Ratel staalmonster onder sy beheer gehad het. Tydens Operasie Protea was hy, soos ons almal, maar ‘n paar keer lekker benoud gewees.

Toe hy hoor ons gaan weer op ‘n operasie voor-dat ons uitklaar het hy met my kom praat en verduidelik hy is sy ma se enigste kind en sy is al wat hy het, hy sien nie kans om nou saam te gaan op Operasie Daisy nie want wat sal met haar gebeur as daar iets met hom gebeur, en sal ons dit verstaan. Ek het dadelik verstaan en vir hom verduidelik dat niemand hom sal kwalik neem vir sy besluit om nie saam te gaan nie. Vir my was dit ‘n jammerte want ek moes toe skie-lik ‘n plaasvervangerdrywer kry, en deur die vorige jaar se opleiding en die tyd op die grens sou ek die verstandhouding wat met Oosie op-gebou was beslis mis.

Ariël Hugo

On or about 15 October 1981 Captain Koos

Liebenberg told me and Chris Walls that we had been selected to navigate 61 Mech on-to the objective during Operation Daisy. The operation apparently was scheduled for early November 1981. I experienced a surge of ap-prehension, but pride and anticipation as well.

After this Chris Walls and I exercised endless-ly to sharpen our navigational skills. This hap-pened many a time on our own, during the day and night in the bushes north of Omuthiya. There was no way that we were going to get lost.

We were also privileged to plan the operation, especially the movement and navigation part, with the command group of 61 Mech. This was truly an amazing experience for us youngsters.

Hennie Erasmus

Soos alle dinge in die lewe gaan is dit nie net mooi nie. Dis weer inoefen, elke teiken moet onthou word. Daisy gaan die moeder van al-le Opse word, of dalk voel jy as persoon so met elke ops wat van stapel gestuur word. Ops Daisy wat hom afgespeel het sowat 350 km in Angola was nogal ‘n spanningsvolle verhaal.

Op 61 het die groot pak begin, dis genoeg rat-packs en as die persoon wat in beheer was weg kyk laai ek en Braam ‘n paar ekstra bokse in. Watersakke word vol gemaak, die Ratel se water bins word skoongemaak en word op-gevul. Daar word kaste 90 bomme gelaai en net so met Browning belde. Ons R4’s word skoongemaak en magasyn word gelaai.

Advance

Ons sleep uit op die witpad na die noorde toe.

Gert Minnaar

Na verskeie oefenlopies en verwoede inoe-feninge het die dag aangebreek dat 61 Meg die pad gevat het en teen 20 kmpu met die Ratels en Buffels uitgesleep het op die witpad wat noord uit Omuthiya uit gelei het. Ons het in verskil-lende pakkies beweeg, en my peloton het in die

tweede pakkie saam met majoor Kobus Smit beweeg wat tydens Operasie Daisy in bevel van die 81 mm mortierpeleton was. Ek was nie deel van pakkie een gewees nie, want hulle moes oor bewese navigasievermoens beskik om ons op die regte plekke uit te kry. Nadat my peleton tydens opleiding in 1980 op De Brug tydens 'n nagaanval die spoor byster geraak het (die kompas was daardie nag stewig in my beste seksieleier se hande en nie in my eie hande gewees nie kan ek maar nou na al die jare openbaar), was ons kompaniebevelvoerder, majoor Koos Liebenberg, so ietwat lugtig om my kompaslesings sonder meer as akkuraat te aanvaar. Ek vermoed dat hy sedert die insident op De Brug gedink het dat 'n kompas in my hand my beheer oor 'n gevaarlike voorwerp gegee het! Ek sou later tydens Operasie Daisy aan myself bewys dat ek nie eers 'n kompas nodig het om voor die son opkom terug te wees by die laer na 'n naghinderlaag nie, veral nie as die hele konvooi daardie dag begin terugbeweeg suide toe nie!

Die mynveespan vee mis

Soos ek dit verstaan het, het die mynveespan vooruit beweeg en die sandpad gegee van alle

myne wat vir die kolonne agterna 'n bedreiging kon inhou. Op die bewegingsorder wat deur kommandant Roland de Vries uitgereik is vir die beweging vanaf Omuthiya na Omuani is dit duidelik dat daar baie beplanning ingegaan het om seker te maak die pad word behoorlik gegee, maar "reality will remain stranger than fiction".

Op pad na Omuani toe het daar toe egter 'n Buffel in die stof gebyt toe 'n landmyn onder dit ontplof het en dit op die sy laat beland het. Unita, of eerder Silwer se magte Terwyl ons verder vanaf Omuani op pad na die doelwit was, het ons deur 'n gebied beweeg wat onder Unita se beheer was. Ons is aangesê om as ons iemand sien in die bos of op pad en hulle gee 'n teken met die duim na bo, dan is daardie persone Unita soldate en dan skiet ons nie op mekaar nie. Ons het inderdaad op verskeie van hierdie Unita soldate afgekom wat flink die duim op teken gegee het, en waarop ons met 'n duim in die lug geantwoord het. Ons moes ook praat van Silwer en Silwer se magte, nie van Unita nie.

**61 Mech Battalion Group at Ondangwa Air Base
(Bruce Whillier, Platoon 2, Bravo Company)**

Navigasie nagmerries met Operasie Daisy Ariël Hugo

Navigasie nagmerries was deel van operasies. In die ongelooflike ruie bosterrrein met sig blemmer tot so ver as die volgende groot boom, meesal minder as 100 meter verder, met tradisionele kompasse as standaard uitrusting, was navigasie 'n moeisame en uitputtende proses.

H-uur – realiteit of droom ?

Geskiedenis wil dit hê – of so is dit aan ons oorgedra dat tot en met Daisy op 4 November 1984, nie een van die voorafgaande gemeganiseerde operasies 100% op H-uur ingegaan het nie, agv onder andere verdwaal nagmerries. Die ruie bos en plat terrein het telkens met die ideaal ingemeng en “spotters” in die lug was nie altyd beskikbaar nie.

Uitkenbare navigasie bakens

In daardie dae voor GPS'e, het ons van uitkenbare navigasie bakens na uitkenbare navigasie bakens gery, uitgespring, so 20-30 meter weg van die Ratel gaan staan, die kompaspeiling gekontroleer, ingespring en gery. Meesal was navigasie in die nag makliker, want die sterre

het darem veel beter navigasiepunte verskaf, alhoewel hulle in die naghemel skuif.

Hierdie H-uur , is regtig H-uur !

In die aanloop en beplanning vir Daisy was dit kommandant Roland de Vries se uitdruklike opdrag dat Daisy op tyd sal “ingaan”, come hell or high water, want dit was diep in Angola in en 'n lang dag was voorspel. In ons laaste navigasie voorlegging op D-1 by Grease Monkey (HAG2 – so 75 km van die doelwit) het ek

dit amper as 'n dreigement ge lees, so vasberade was hy daaroor.

Laaste stuk nag navigasie met 'n peloton as beskerming

Aanvanklik sou ons hele vegspan die navigasiespan ondersteun, maar ter elfder ure is dit verander tot 'n peletonsterkte operasie. Met kommandant de Vries se baie sterk opdrag in die verband het ons kompaniebevelvoer, majoor Koos Liebenberg besluit hy gaan persoonlik saam op die laaste stuk nag navigasie. 2/Lt Chris Walls (tenkafweer peleton bevelvoerder) het my op die laaste 75 km doelwit toe gehelp navigeer. Chris en majoor Lieb het saamgery in my Ratel.

Vele kartonne toiletpapier

Ons is so teen 02h00 (D dag) uit die HAG gebied met vele kartonne toiletpapier in die voertuie om die roete te merk vir die hoofmag wat later op ons spore sou inry en om teen 06h00 of eerste lig by ons aan te sluit.

Die bos was baie ruig

Ek en Chris Walls het om die beurt die kompaswerk gedoen en majoor Lieb het die agterskakelwerk met die veggroep HK gedoen in die gunner sitplek. Met elke draai is die roete met toiletpapier gemerk. Die bos was ongelooflik ruig – lang ente het die bosbreker Ratel net op sy agteraste geloop, met die voorwiele opgelig agv die plantegroei. Ratels was darem maar fantastiese voertuie!!

Op 'n stadium het ek uit 'n gesprek tussen majoor Lieb en "9" – kommandant Roland de Vries se roepsein, afgelei dat die vyand vermoedelik aan die ontruim was. Hel, ek was verlig, want in my agterkop het ek erg begin twyfel aan die vermoëns van die 20 millimeter kanonne om teen ligdag te kan skiet - met al die blare en takke in die voerbande, en waar gaan ek tyd kry om hulle voor H-uur diensbaar te kry.

Die slang in die Ratel

Slange wat in Ratels val het velerlei variasies, maar 'n 8-10 voet mamba of iets net so bleddie

giftig het daai nag reg langs majoor Koos Lieb ingefoeter. Dit was konsternasie van die eerste water met troepe en veral die drywer wat hatches klap dat dit tot in Luanda gehoor kon word. Ek wil my verstout om te se die grootste geraas het van majoor Liebenberg self gekom soos hy ons geraas daarna aangespreek het. Ek dink nou nog hy het van skrik so geraas. Shit, hy was die moer in. Maar wat maak jy as so trawant onverwags 'n "lift" in Angola wil vat. Na 'n verskriklike konsternasie het die slang uiteindelik self sy pad by 'n deur uitgekry.

Navigasie suksesvol voltooi

Die nag het verder verloop soos beplan en ons tydreëlings was spot on – soos ons deur Batman, Soft Soap, Langmes tot by Sweet Vos gery het. Ons het by Sweet Vos ingegrawe in rondom verdediging. Almal was pas in hulle posisies toe hoor ons die hoofmag se diep gegrom en die dag van 4 November 1981 begin breek het.

Hennie Erasmus

Dis D-dag, 72A ry voor in die formasie, die senuwees eet want jy sien niks, daars nie eintlik 'n basis nie net loopgrawe. Ons was al omtrent by die teiken voordat ons dit opgemerk het met omtrent niemand by die huis nie. Die volgende dag moes ons 'n KO SF Coetzee en sy twee troepe afvoer na 'n hoer taktiese TB wat omtrent so 3km van ons TB was, hulle moet gaan help met landmyne lig in 'n loopgraaf waar Bats besig was met opruiming. 72A ry voor.

Die KO en 2 troepe het van 61 saam met 72 groep se Ratels gery met die gevolg is ons het lekker met hulle gesels en bevriend geraak. KO Coetzee was van Kakamas, Keimoes se wêreld waar sy Pa skoolhoof was. Ons het hulle afgelaai en is oppad terug na ons basis, 72 ry voor 72A tweede. Die volgende oomblik is daar 'n geweldige ontploffing, vir 'n paar sekondes, jy weet nie hoe lank nie sny jou brein uit. Met die bykom wil jy uit die voertuig kom, maar die krag is uit, Braam draai die turret met die hand sodat ek my hatch kan oopmaak om uit te klim. Ek vat my geweer en klim so gou as moontlik uit. Al wat ek op daai stadium bang was voor was dat hulle ons met 'n RPG 7 gaan skiet.

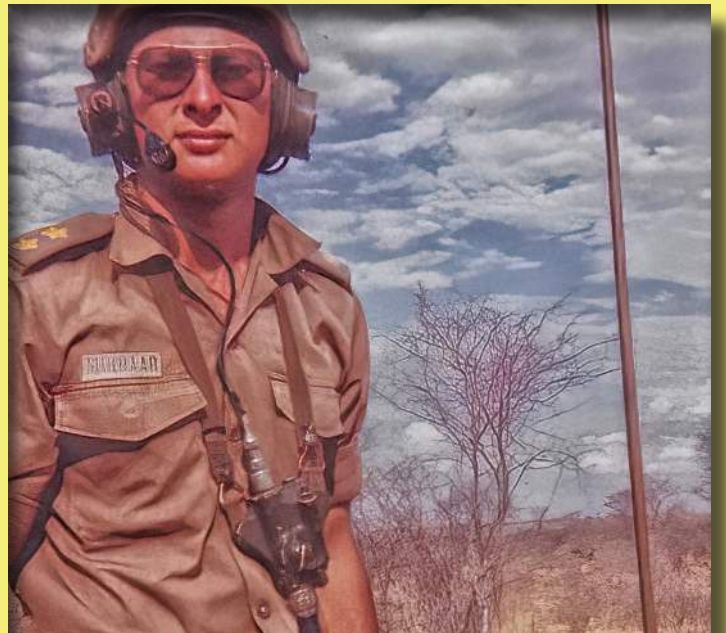
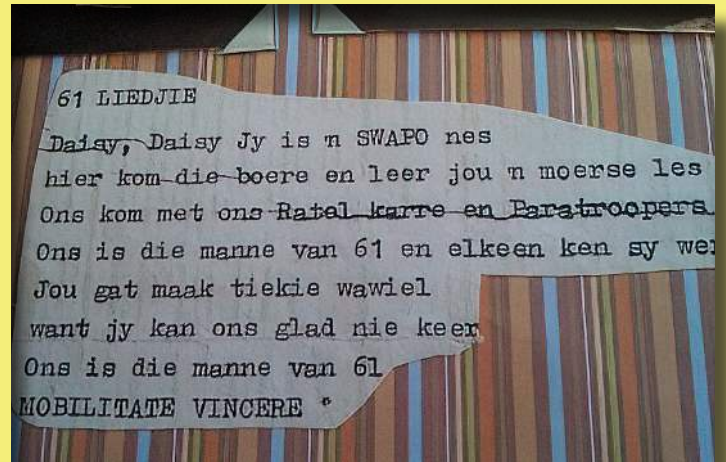
Ons doen rondom verdediging. Waar hy van-
daan kom weet ek nie, maar die volgende oom-
blik is daar 'n fotograaf wat ons by die Ratel
wil afneem. Ek dink ons was vrek geskrik want
nie een van ons wil vir daai foto staan nie. Chris
het vir ons ingestaan. Ek kan nie onthou hoe
lank na die landmyn ontploffing is daar weer
ontploffings en geweerskote sommer baie na-
by ons, weereens gekenmerk aan Daisy hoor jy
maar sien nie en dit het Daisy so senutergend
gemaak.

'n Rukkie later is daar weer geweldige ont-
ploffings, later die dag sou ons hoor die eerste
ontploffing het KO Coetzee sy lewe verloor as
gevolg van 'n personeelmyn wat ontplof het,
as ek reg is het 'n Bat se arm ook in die ont-
ploffing seer gekry. Die tweede ontploffing was
waar Majoor Anderson in 'n brandende Buffel
vol gebuite ammunisie gespring weggejaag het
van 'n helikopter wat beseerdes moes afvoer,
'n ent gery het en uitgespring het. Die aksie het
aan hom 'n Honoris Crux medalje besorg.

H-uur breek aan

Die laaste 20 km doelwit was soos beplan uit-
gevoer en die mag was met H-uur in posisie en
die bevelvoerder se wens waar. Die aanval het
effe later ingegaan, gelukkig nie die navigasie
spannetjie se skuld nie. Die 20 mm kanonne
word in die aanmars weer diensbaar gemaak.

Ek het agter 'n hoë grondjie, links voor in die
veggroep opgestel, en toe ons oor die afmarslyn
beweeg het ek net een diensbare 20 mm kanon
gehad. In die laaste paar kilos doelwit toe, het
ek jare ouer geword in die gespook om die an-
der drie kanonne diensbaar te kry. Hoe die gun-
ners dit reggekry het, was sekerlik te danke aan
opleiding en algemene paraatheid – vrees het
seker ook 'n rol gespeel, want sonder jou hoof-
wapen is jy so goed soos dood teen die vyand
se 23 mm kanonne.

Attack

Min aksie op die doelwit

Gert Minnaar

D-dag, 4 November 1981, was onbeplan stil en sonder min aksie omdat Swapo die vorige nag al begin hol het. (Later sou ons hoor 'n vloot offisier Dieter Gerhardt het ons planne teen vergoeding verklap).

So het die gebeure verloop

In elk geval die gebeure loop min of meer so:

- Nadat die doelwit verlate aangetref was, het ons die gebied in die rigting van Bambi af in 'n westelike rigting bereide gevee om te soek vir vyand. My peleton (22) en tweede luitenant Neil de Villiers se tenkafweer troep (71) het saam gefunksioneer.

- Die bos was baie ruig en sig was belemmer tot minder as 'n 100 meter.

- Teen laat middag het ons in 'n mahango land ingery met afgekapte boomstompe wat die Ratels se aste alle hel gegee het. Hope afgekapte boomtakke het die wêreld vol gelê, wat uitstekende wegkruipplek vir Swapo was.

- By my op of in die Ratel het luitenant Lampies Lambrecht gery in die gunner se stiel. My eie gunner, skutter George Boorsma het agter op gery saam met 'n afgedeelde 32 Bataljon luitenant, luitenant G van Zyl, (ek dink hy was van 32 Bataljon) en 'n Unita majoor en sy eie ordonnans. Korporaal Potgieter was ook in die voertuig.

- Ons het spekulatiewe vuur gelewer in die houtstapels in. Die musiek het seker te veel vir een Swapo makker geword en het hy op die vlug geslaan in 'n suidelike rigting. Die bevel vroeër was dat ons, as dit moontlik was, 'n KG (krygsgevangene) moes vang vir ondervraging. Ek het die Swapo met my Ratel agterna gesit en my baie passasiers het hom platgeduik en gevang. My ander drie Ratels en Niel de Villiers se Ratels het nog steeds in die mahango land gestaan, terwyl die troepe ondertussen uitgestap het en te voet begin beweeg het.

- Op daardie stadium het geen onderlinge vuurgeveg plaasgevind nie. Ek was van oortu-

iging die gevangene was op 'n "man alone mission". Tot my spyt.

- By my terugkoms het ons stilgehou en die volgende oomblik het alle hel op kort afstand (seker 20 meter) losgebars uit die houthoupe uit.

- My passasiers het afgespring en dekking gesoek. Ongelukkig was dit te laat vir die 32 Bataljon luitenant en die Unita majoor, wat beide op my Ratel doodgeskiet is.

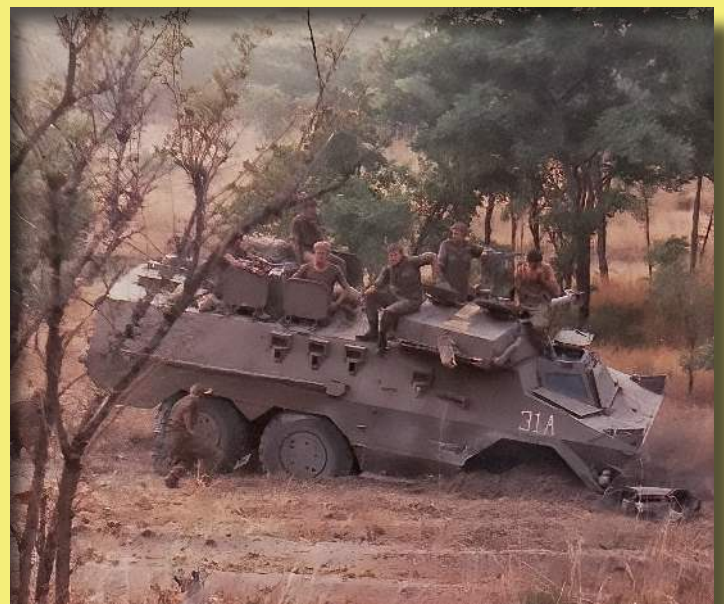
- My gunner, skutter Boorsma, is enkele treë verder langs my Ratel in die bene gewond, baie naby 'n houthoop waarbinne van die Swapo's geskuil het. En dit is hier waar Pottie staal en heldemoed gewys het.

- Dinge het so vinnig gebeur, maar ek onthou rofweg dat terwyl Boorsma in helse kort afstand vuur gelê het, het Pottie vorentoe geduik om Boorsma plat te duik in die hoop vir beter dekking en om sy lewe te spaar. In die duikslag is Pottie noodlottig gewond en Boorsma se lewe was gespaar. (My hare staan nou nog regop – 28 jaar later.)

- In die hewige vuurgeveg wat gevolg het is tweede luitenant Niel de Villiers se gunner in sy toring in die nek geskiet. Dat hy oorleef het, was die Liewe Here se genade.

- In die warboel van skote het 'n skutter van my Bravo seksie, Skutter Swanepoel, vorentoe gestorm en die Swapo in sy lêplek doodgeskiet. Net so 'n heldedaad in intense kort afstand vuur.

- In die daaropvolgende vuurgeveg is nog twee (dink ek) Swapo's geskiet en die slag was gelewer teen 'n bitter hoe prys.

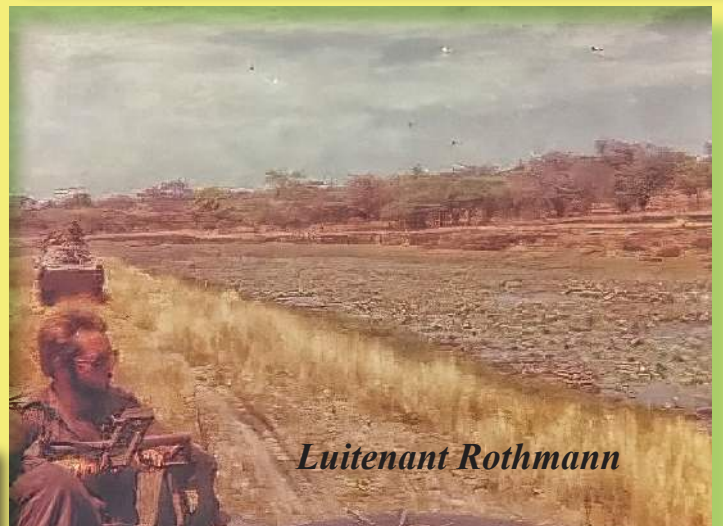
On 6 November the only real action of the operation took place when two Puma-loads of paratroopers – 24 in all – were on their way with an escort of four gunships to investigate a reported PLAN sighting. The sighting proved accurate; the paratroopers debussed and attacked the insurgents, with the gunships providing fire support. When the action was over 24 insurgents had been killed and another five captured.

But 61 Mech had no part in this, and when Bambi had been mopped up at last, De Vries turned southwards with an eye cocked for any PLAN activity, although, as he says, “61 Mech, as a conventional fighting unit, was not really suited to such a counter-insurgency role. That was more for the likes of 32 Battalion, 201 Battalion and the paratroopers, who were experts at foot work and small war tactics.

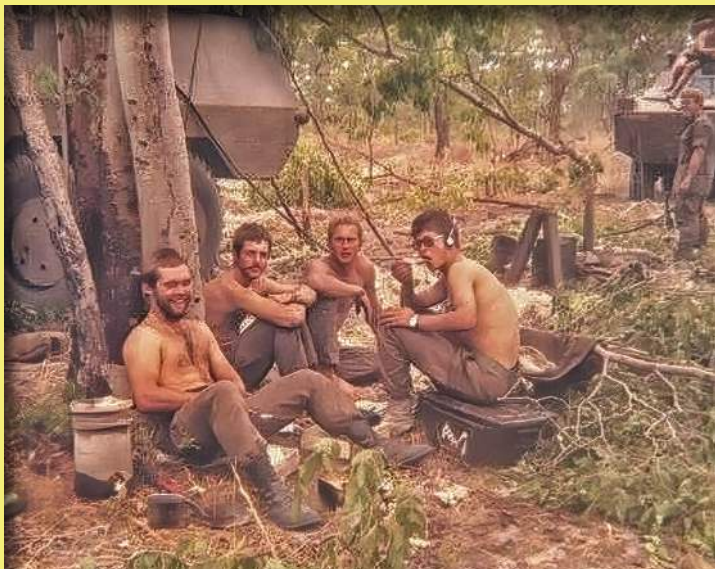
Bambi was riddled with mines, as Koos Liebenberg discovered within 15 minutes of Combat Team Bravo’s arrival, when no less than three of his Ratels fell victim. As Lt Hugo was reprimanded by Maj Liebenberg because he (Hugo) detonated a mine, the same happened to Liebenberg. For a moment Koos and his trusty followers were obscured by a mixture of dust and cordite,” De Vries writes. “Fortunately there were no casualties, apart from wounded self-esteem”.

Gert Minnaar ·

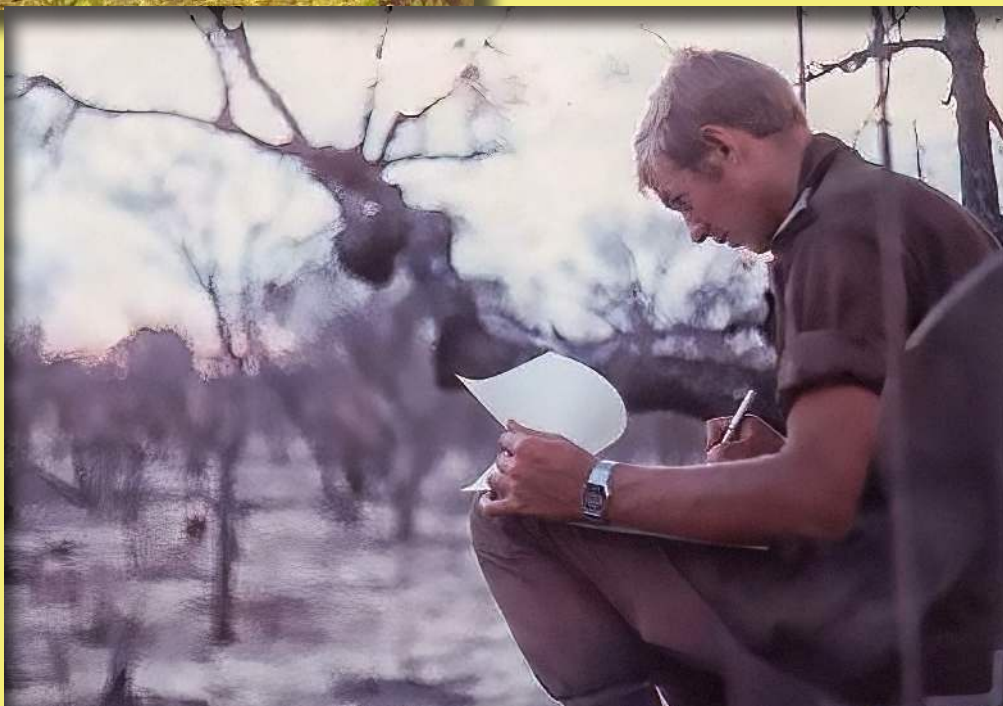
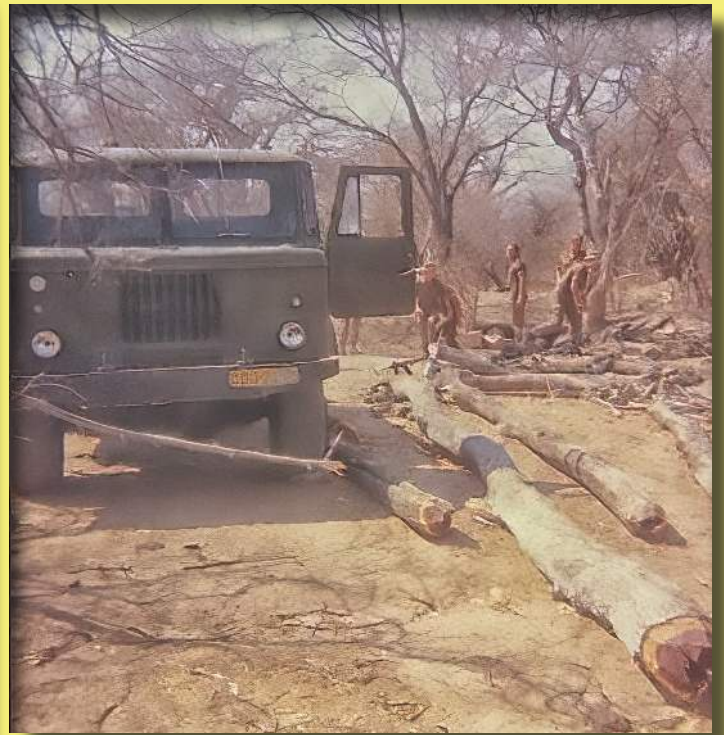
Skutter Jan van der Merwe in die laergebied iewers met Op Daisy staan heel regs met die slaafkabel om die Ratel te start terwyl Dean Faulds sy gat afvee aan die niksvermoedende luitenant Rothmann Deon Cloete Piet Foulds en luitenant Min Dae. Luitenant Rothmann wat in die store gewerk het, het ook saam in my Ratel gery waar hy die lugafweerkannoni-er se plek beset het. Ek het gehoop dat sy teenwoordigheid die deure sou oopmaak na provi-and wat ons andersins nie sou sien nie.

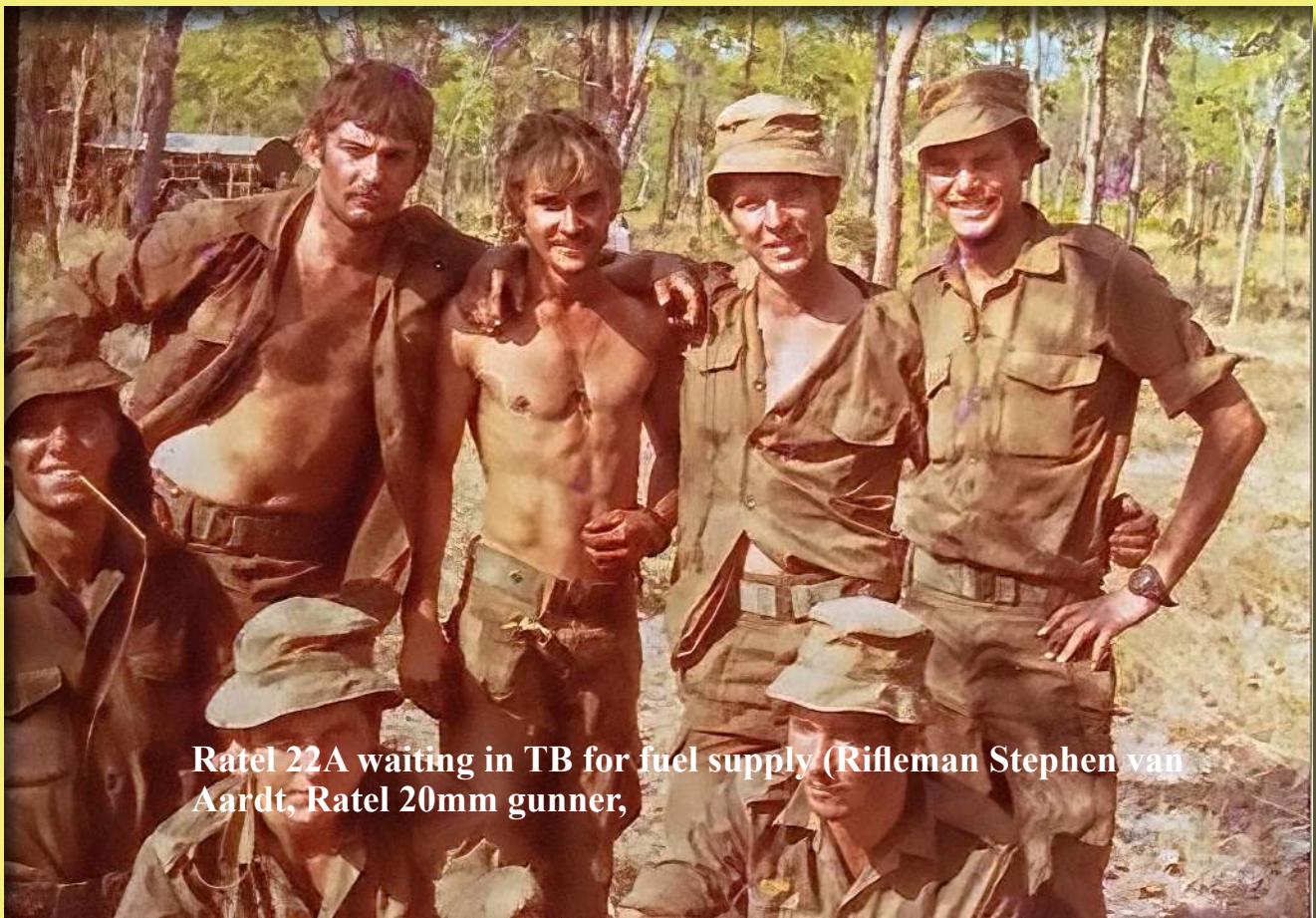
Luitenant Rothmann

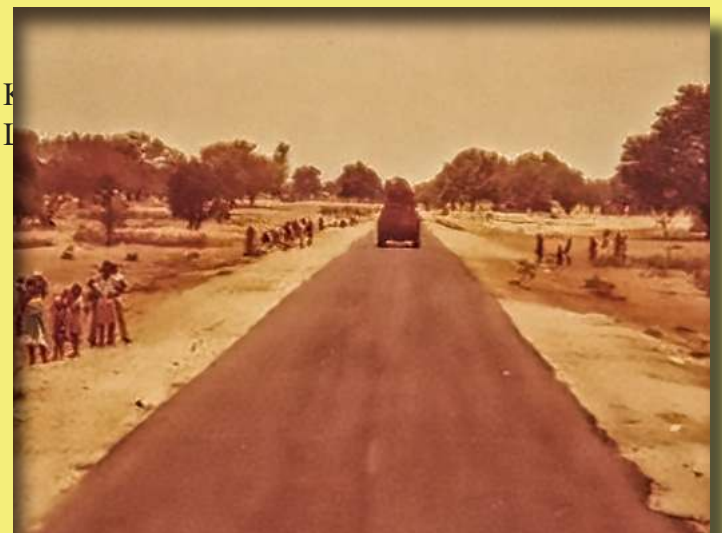

Ratel 22A waiting in TB for fuel supply (Rifleman Stephen van Aardt, Ratel 20mm gunner,

Links voor is skutter Andre Leonard, die kanonnier van Ratel 20A en direk agter hom skutter Anthony Pike, kanonnier van Ratel 21 en Luitenant Gert Minnaar met die Rubikblokkie in sy hande

30 years ago, on the 16th of December 1981, I left South West Africa and the Border and headed back to 1 SAI in Bloemfontein. We were due to kla out on the 18th and we had over 200 troops in our company that had to go through this process. However, for once the army was uncharacteristically efficient, and by the evening of the 16th most of us had already handed in our rifles, skeleton webbing, and any other extra odds and sods that we were issued with before going up to the border. The next day we would go do our paperwork and on the 18th we would head off in our respective directions. Our 2 year National Service was finished, for some it was the biggest adventure of our lives and for all of us it was one of the biggest formative events in our youth. We had gone in as boys, and theoretically we came out as men.

15 Dec 1981. Omuthiya SWA. The tents are closed, we are on our way to “The States”